

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

VÝROČNÁ SPRÁVA 2018

Vydavateľ:

© Národná banka Slovenska 2019

Adresa:

Národná banka Slovenska

Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava

<http://www.nbs.sk>

Elektronická verzia je prístupná na
[http://www.nbs.sk/sk/publikacie/
publikacie-nbs/vyrocna-sprava](http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs/vyrocna-sprava)

Všetky práva vyhradené.

Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

Redakčná uzávierka údajov uvedených v tejto správe bola 25. 3. 2019.

ISBN 978-80-8043-241-6 (elektronická verzia)

OBSAH

ÚVOD	5	3.4 Emisia a spracovanie eurobankoviek a euromincí	41
A EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ	7	3.5 Falzifikáty bankoviek a mincí zadržané na území Slovenskej republiky	42
1 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ	8	4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY	45
1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie	8	4.1 Platobné služby	45
1.1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien	8	4.2 Platobné systémy Slovenskej republiky	45
1.1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	9	4.2.1 Platobný systém TARGET2 a TARGET2-SK	45
1.2 Makroekonomický vývoj SR	10	4.2.2 Platby realizované prostredníctvom TARGET2-SK	46
1.2.1 Vývoj cien	10	4.2.3 Platobný systém SIPS	47
1.2.2 Hrubý domáci produkt	12	4.2.4 Platby realizované prostredníctvom SIPS	48
1.2.3 Trh práce	13	4.2.5 Platobné karty	49
1.2.4 Finančné hospodárenie nefinančných spoločností	14	4.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami	50
1.2.5 Platobná bilancia	14	5 ŠTATISTIKA	50
2 MENOVA POLITIKA EUROSISTÉMU	16	5.1 vývoj v oblasti štatistiky	50
2.1 Operácie menovej politiky	16	5.2 Informačné systémy	53
3 VÝVOJ NA FINANČNOM TRHU	20	6 EKONOMICKÝ VÝSKUM	54
B AKTIVITY A ČINNOSTI NBS	23	7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	56
1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV	24	7.1 Európske záležitosti	56
1.1 Povinné minimálne rezervy	24	7.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	56
1.2 Akceptovateľné aktíva	24	7.3 Medzinárodná činnosť NBS v oblasti dohľadu	57
1.3 Správa investičných rezerv	26	7.4 Zahraničná technická pomoc	58
2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM	27	8 KOMUNIKÁCIA	59
2.1 Finančná stabilita	27	9 LEGISLATÍVA	62
2.2 Dohľad nad finančným trhom	28	10 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ	65
2.3 Regulácia finančného trhu	33	10.1 Inštitucionálny rámec	65
2.4 Riešenie krízových situácií	36	10.2 Organizácia a riadenie	65
2.5 Ochrana finančných spotrebiteľov	37	10.3 Ľudské zdroje	67
3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH	38	10.4 Vzdelávanie	68
3.1 Vývoj kumulovanej čistej emisie eurovej hotovosti	38	10.5 Environmentálna politika	68
3.2 Slovenské koruny	40		
3.3 Výroba eurobankoviek a euromincí	40		

C	SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS K 31. 12. 2018	70	Skratky	104
			Legislatíva – skratky	106
			ZOZNAM BOXOV	
	Zoznam grafov	102	Box 1 Krátkodobá úroková sadzba €STR	18
	Zoznam tabuliek	103	Box 2 FX Global Code	27

Úvod

Národná banka Slovenska oslávila v roku 2018 25. výročie svojho založenia. Pri tejto príležitosti zorganizovala viacero podujatí. Umožnili nám zamyslieť sa nad výzvami, ktorým sme čelili, a úspechmi, ktoré sme dosiahli. Medzi najdôležitejšie míľniky môžeme zaradiť menovú odluku a vydanie vlastných bankoviek a mincí v roku 1993, prechod na plávajúci kurz v roku 1998, vstup do EÚ a Európskeho systému centrálnych bánk v roku 2004, integráciu dohľadu nad finančným trhom v roku 2006 a zavedenie eura v roku 2009. Prechod na euro NBS úspešne zvládla, taktiež reformu platobného styku, zavedenie bankovej únie a ochrany spotrebiteľa.

Neodmysliteľnou témou stretnutí na expertnej i najvyššej úrovni bola analýza súčasných a budúcich výziev hospodárskeho, menového a finančného vývoja. Aktuálne riziko predstavovala narastajúca neistota a nervozita vo vzťahu k brexitu. Z pohľadu globálnej ekonomiky sa ako jedna z najvýznamnejších hrozieb javí implementácia protekcionistických opatrení a riziko prepuknutia otvorenej obchodnej vojny.

Slovensko v roku 2018 pokračovalo v expanzii, domáca ekonomika medziročne vzrástla o 4,2 %. Rast ťahal primárne domáci dopyt. Najvýraznejšie k nemu prispeli domácnosti svojou spotrebou a ďalšou dôležitou zložkou boli investície. Pozitívny vývoj pokračoval aj na trhu práce. Rástla zamestnanosť a miera nezamestnanosti klesla na nové minimum. To sa prejavilo aj vo vyššej dynamike rastu miezd nielen v nominálnom, ale aj v reálnom vyjadrení – po zohľadnení rastu spotrebiteľských cien, ktoré sa za rok 2018 zvýšili v priemere o 2,5 %.

Riziká ďalšieho vývoja slovenskej ekonomiky pochádzajú, vzhľadom na proexportnú orientáciu domácej ekonomiky, predovšetkým z vonkajšieho prostredia. Počas roka 2018 sme pozorovali zhoršenie globálneho makroekonomického výhľadu. Svetový hospodársky rast sa mierne spomalil najmä v dôsledku rýchlejšieho utlmenia ekonomickej aktivity v Európe, Japonsku a Číne, ako sa očakávalo. Znížil sa rast priemyselnej produkcie a zahraničného obchodu. Ekonomická

aktivita eurozóny sa výrazne spomalila. K utlmeniu rastu najvýraznejšie prispel slabý vývoz. Spomalenie ekonomickej aktivity eurozóny však ovplyvnili takmer všetky zložky s výnimkou zmeny stavu zásob. Koncom roka sa spomalil aj rast cien v eurozóne, najmä v súvislosti s poklesom cien ropy.

Tieto zmeny vo vývoji hospodárskej aktivity a cien si vyžiadali úpravy pôvodných menovopolitických rozhodnutí. Rada guvernérov ECB pôvodne plánovala ponechať nezmenené kľúčové úrokové sadzby do leta 2019. V reakcii na zmenu v očakávaniach týkajúcich sa hospodárskeho vývoja Rada guvernérov posunula najskorší možný termín zvýšenia úrokových sadzieb za horizont roku 2019. Eurosystem zároveň pokračoval vo využívaní nástrojov neštandardnej menovej politiky. Objem nákupov aktív sa v poslednom štvrtroku 2018 znížil z 30 mld. € na 15 mld. € mesačne. K 31. 12. 2018 bol nákup ukončený. V zmysle svojich záväzkov voči eurosystému sa NBS zúčastňovala aj na programe nákupu cenných papierov a suma menovopolitického portfólia cenných papierov NBS dosiahla hodnotu 21,8 mld. €.

Priaznivý vývoj domácej ekonomiky síce tlmil bezprostredné riziká pre finančnú stabilitu, rýchle tempo zadlžovania však zvýšilo riziko citlivosti domácností na prípadné zhoršenie hospodárskeho vývoja. Medziročný rast retailových úverov na Slovensku sa spomalil na približne 10 %, išlo však o najvyššiu hodnotu spomedzi krajín EÚ.

V záujme zníženia rizika v oblasti finančnej stability na Slovensku NBS zvýšila mieru proticyklického kapitálového vankúša a sprísnila limity na pomer úveru a jeho zabezpečenia. Zaviedla tiež nový limit na pomer celkovej zadlženosti k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa.

Významnou zmenou v oblasti prevádzky platobných a zúčtovacích systémov, ktorá je ďalšou z hlavných úloh NBS, bolo spustenie celoeurópskej platobnej služby Target Instant Payment Settlement (TIPS). Tá umožňuje rýchle, bezpečné a nepretržité vyrovnanie okamžitých platieb.

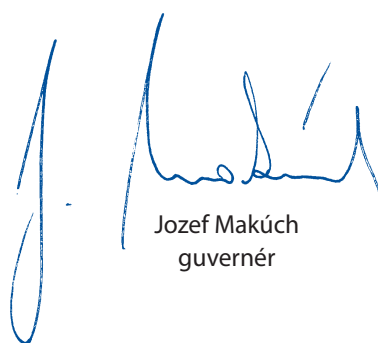

V roku 2018 uplynulo 25 rokov nielen od vzniku NBS, ale aj od vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Toto výročie sme si pripomenuli emisiou dvojeurovej pamätnej mince a 25-eurovej striebornej zberateľskej mince. Oslávili sme aj 100 rokov od vzniku Československej republiky a iné jubileá. Pri ich príležitosti vydala NBS sedem ďalších zberateľských mincí zo vzácných kovov. V súlade so záväzkami v rámci Eurosystemu NBS zabezpečila výrobu 5-eurových bankoviek a do tlač 50-eurových bankoviek. Okrem eurobanko-

viek zabezpečila NBS aj výrobu a dodanie viac ako 50 mil. kusov euromincí všetkých nominálnych hodnôt s výnimkou jedoeurových mincí. Všetky mince boli vyrazené na Slovensku v Mincovni Kremnica.

V roku 2018 NBS vytvorila čistý zisk prevyšujúci 172 mil. €, ktorý sa v plnej výške použil na zníženie strát NBS z minulých rokov. Hlavným zdrojom zisku boli finančné činnosti súvisiace s výkonom menovej politiky.

Marec 2019

Jozef Makúch
guvernér

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť A

EKONOMICKÝ, MENOVÝ A FINANČNÝ VÝVOJ

A

1 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ

1.1 VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE

1.1.1 GLOBÁLNE TRENDY VÝVOJA PRODUKcie A CIEN

Globálna ekonomika si zachovala solídny rast v roku 2018. Podľa odhadov MMF sa dynamika svetového hospodárstva znížila iba mierne na 3,7 % z 3,8 %¹ v predchádzajúcom roku. Na rozdiel od roku 2017, ktorý bol charakteristický silnou a vysoko synchronizovanou expanziou, v 2. polroku 2018 sa začalo prejavovať postupné spomaľovanie s náznakmi nižšej harmonizácie ekonomických cyklov. Vo svetovom hospodárstve pretrvávalo napätie v obchodných vzťahoch USA a Číny sprevádzané zavádzaním cieľ na oboch stranách. Súčasne pokračovala neistota ohľadom budúceho nastavenia vzťahov medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ po brexite. Tieto skutočnosti mohli prispieť aj ku spomaleniu globálneho obchodu. Rovnako ekonomický vývoj ovplyvnili geopolitické neistoty v rozvíjajúcich sa ekonomikách, ako aj obavy zo schopnosti týchto krajín prispôbiť sa postupnej normalizácii menových politík vo vyspelých krajinách. Celkové finančné podmienky zostali priaznivé, oslabujúci globálny ekonomický rast však viedol hlavne koncom roka ku zvýšenej volatilita na akciových trhoch.

V rámci vyspelých ekonomík sa výrazne spomalilo hospodárstvo Japonska. Silne exportne orientovanú ekonomiku ovplyvnil klesajúci zahraničný dopyt v dôsledku pomalšieho rastu Číny a obchodnej vojny medzi USA a Čínou. Exportnú výkonnosť utlmili aj nepriaznivé poveternostné podmienky a prírodné katastrofy. Ekonomiku podržal domáci dopyt podporený priaznivým vývojom zamestnanosti. Zmiernila sa aj výkonnosť eurozóny. Slabší rast sa prejavil hlavne v 2. polroku 2018 v dôsledku vývoja v automobilovom priemysle súvisiaceho s novými postupmi ohľadom implementácie emisných noriem. Navyše zhoršenie ukazovateľov ekonomického sentimentu naprieč krajinami a odvetvami naznačilo, že ekonomiku ovplyvňujú aj trvalejšie nepriaznivé faktory. Pokračujúca akomodatívna menová politika podporila posilnenie investičného dopytu. Na druhej strane ne-

viedla k akcelerácii spotreby domácností, ktorá rástla pomalším tempom ako v predchádzajúcom roku. Súčasne sa spomalila exportná výkonnosť, čo znížilo príspevok čistého vývozu k rastu ekonomiky. Najpomalším tempom od finančnej krízy rástlo hospodárstvo Spojeného kráľovstva. Nižší rast výrazne ovplyvnila zvyšujúca sa neistota budúcich obchodných vzťahov Spojeného kráľovstva s EÚ. Táto negatívne pôsobila na spotrebiteľskú dôveru s dopadom na spotrebu domácností. Prejavila sa aj v stagnujúcom investičnom dopyte a súčasne utlmila zahraničný obchod krajiny. Napriek rastúcim obavám o dopadoch na ekonomiku pri odchode krajiny z EÚ bez dohody Bank of England počas roku zvýšila svoju oficiálnu sadzbu s odôvodnením, že pokračujúce sprísňovanie menovej politiky je primerané pre návrat inflácie k cieľu. Pozitívny vývoj na trhu práce, silná spotrebiteľská dôvera a fiškálne stimuly výrazne pomohli ekonomike USA. Na druhej strane, zavádzanie dovozných cieľ zamerané na riešenie dlhodobej negatívnej obchodnej výmeny, predovšetkým s Čínou, sa výraznejšie nedotklo amerického hospodárstva. Daňová reforma ovplyvňujúca vyššie príjmy domácností pravdepodobne udržala dopyt po importoch, ktoré si zachovali robustný rast z predchádzajúceho roka. Navyše dovozy mohli byť podporené predzásobovaním pred samotným uvalením cieľ. To sa následne prejavilo v najvyššom deficite obchodnej bilancie za posledných 10 rokov. V roku 2018 pokračovala normalizácia menovej politiky v USA, keď Fed vzhľadom na dynamický rast spotrebiteľských cien zvýšil celkovo štyrikrát cieľovú sadzbu federálnych fondov.

V rámci rozvíjajúcich ekonomík sa spomalila ekonomika Číny, pričom jej rast bol najnižší od roku 1990. Napriek tomu sa po celý rok jej výkonnosť nachádzala nad politickým cieľom stanoveným na rok 2018. Pomalší rast hospodárstva mohli ovplyvniť dopady obchodnej vojny s USA, ale aj snaha spomaliť dynamický vývoj úverov. Súčasne úsilie o znižovanie znečistenia životného prostredia sprevádzal oslabený rast priemyselnej výroby. Rovnako sa spomalil rast v stavebníctve, čo naznačuje tlmenejší investič-

¹ World Economic Outlook Update, January 2019.

ný dopyt. Nižšie tempo v maloobchode indikuje slabší rast súkromnej spotreby. Brazílska ekonomika si udržala rovnaký rast ako v predchádzajúcom roku, keď ju podržal domáci dopyt. Nižšie úrokové sadzby a reformy pôsobili na relatívne silné oživenie investícií, ktoré vzrástli po prvýkrát za posledných 5 rokov. Prorastovo na svetové hospodárstvo pôsobila India, ktorá sa stala najdynamickejšou ekonomikou spomedzi krajín G20. Vďaka rastúcemu využívaniu kapacít, oživeniu ziskovosti podnikov a rekapitalizácii štátnych bánk došlo k akcelerácii investícií. Pozitívne na hospodárstvo vplývala aj súkromná spotreba, ktorej tempo sa zrýchlilo napriek sprísňovaniu menovej politiky a vyššej miere nezamestnanosti. Naopak, ekonomiku utlmil zahraničný obchod, keď zvyšujúca sa exportná výkonnosť nestačila kompenzovať pretrvávajúci silný rast dovozov. V prostredí vyšších cien ropy a pozitívneho vývoja na trhu práce pokračovalo oživenie ruskej ekonomiky, ktorá rástla najrýchlejším tempom za posledných 6 rokov. Ekonomiku podporil zahraničný obchod, keď sa zrýchlila dynamika exportov a výrazne sa utlmilo tempo importov v dôsledku silnej depreciaácie rubľa. Domáci dopyt sa taktiež podieľal na raste ekonomiky cez veľké investičné projekty v oblasti ropného a plynárenského priemyslu, ale aj cez verejné výdavky, ktoré sa zvýšili kvôli organizácii svetového šampionátu vo futbale. V ďalšom období dôjde pravdepodobne k utlmeniu ekonomickej aktivity v dôsledku znižovania produkcie ropy v rámci dohody s OPEC-om. Nižšiu výkonnosť ruskej ekonomiky môžu ovplyvniť sankcie a slabá spotrebiteľská dôvera.

V roku 2018 sa globálny rast spotrebiteľských cien zvýšil, keď pružne reagoval na ceny energetických komodít. Mieru globálnej inflácie tak ovplyvnili ceny energií, ktoré rástli v priemere rýchlejším tempom ako v roku 2017. Prorastovo na spotrebiteľské ceny pôsobili aj ceny potravín. Vo vyspelých ekonomikách dynamika spotrebiteľských cien v roku 2018 akcelerovala na 2,0 % z 1,7 % v roku 2017, k čomu prispela aj vyššia jadrová inflácia. Súčasne sa zvýšila inflácia aj v rozvíjajúcich sa ekonomikách zo 4,3 % na 4,9 %.

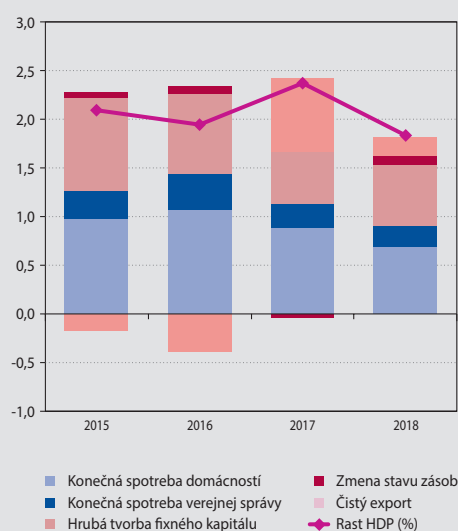
Globálne ceny komodít sa v roku 2018 zvýšili. Vzrástli jednak ceny energetických surovín, v rámci ktorých medziročný rast priemernej

ceny ropy o vyše 30 % odrážal obchodné spory USA a Číny, ekonomickú krízu vo Venezuele, odstúpenie USA od jadrovej dohody s Iránom s následným uvalením sankcií, ako aj dodržiavanie zmluvy členských krajín OPEC a Ruska o obmedzovaní produkcie. Rástli aj ceny neenergetických komodít, avšak ich dynamika sa zmiernila v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Tlmiačo na ceny neenergetických komodít pôsobili potravinové komodity, ktorých priemerná cena poklesla, čo bolo výsledkom nadprodukcie a rastúcich zásob.

1.1.2 HOSPODÁRSKY VÝVOJ V EUROZÓNE

V roku 2018 sa rast HDP eurozóny výraznejšie spomalil na 1,8 % v porovnaní s 2,4 % v roku 2017. Na zmiernení hospodárskej aktivity sa podieľal najmä nižší príspevok čistého exportu. Rast exportov sa voči minulému roku výrazne spomalil v dôsledku slabšieho globálneho obchodu a nárastu protekcionizmu. Zároveň sa spomalila dynamika importov, avšak v menšej miere. Taktiež sa zmiernil rast súkromnej spotreby, ktorá napriek tomu najviac prispela k dynamike ekonomiky. Spotrebiteľský dopyt podporil vývoj na trhu práce, ako aj priaznivé podmienky financovania. Z nich tiež profitovali investície, ktoré podporilo aj zlepšenie ziskovosti firiem. Celkovo vývoj ekonomiky eurozóny v roku 2018 ovplyvnili, okrem geopolitické-

Graf 1 Príspevky k medziročnému rastu HDP (p. b.)

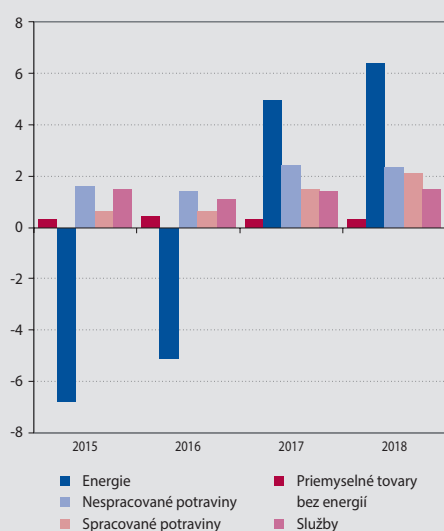

Zdroj: Eurostat.

ho vývoja a oslabenia svetového obchodu, aj dočasné faktory spojené s nepriaznivým počasím. V 1. polroku a v 2. polroku to bolo zavedenie nových emisných noriem v automobilovom priemysle. Zotavovanie na trhu práce pokračovalo aj v roku 2018. Miera nezamestnanosti sa v priebehu roka znížila (7,8 % v decembri 2018 v porovnaní s 8,6 % v januári 2018), na konci roka zaznamenala najnižšiu úroveň od októbra 2008.

V roku 2018 celková priemerná inflácia meraná HICP dosiahla 1,8 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zrýchlila o 0,3 percentuálneho bodu. Do mája 2018 sa rast cien mierne zvýšil, následne sa do novembra pohyboval okolo 2 % a v poslednom mesiaci roka sa zmiernil na 1,5 %. Úroveň celkovej inflácie v priebehu celého roka ovplyvňoval najmä vývoj cien energických komodít. Ten sa odzrkadlil v dynamickom zrýchlení rastu cien energií až do októbra a následnom spomalení v posledných dvoch mesiacoch roka. Dynamika cien potravín sa ku koncu roka zmiernila. Jadrová inflácia (inflácia meraná HICP bez energií a nespracovaných potravín) sa po miernom zrýchlení v máji v druhej polovici roka pohybovala na nižších úrovniach. Jej priemerná úroveň v roku 2018 dosiahla 1,2 % (1,1 % v roku 2017).

Graf 2 Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie (%)

Zdroj: Eurostat.

Výmenný kurz eura voči americkému doláru deprecioval v priebehu roka 2018. Po kolísavom vývoji na začiatku roka sa kurz od apríla do mája výraznejšie oslaboval a následne do konca roka pokračoval vo volatilnom vývoji a postupne s občasnými výkyvmi s depreciačnou tendenciou. Vývoj odrážal nastavenia menových politík veľkých svetových ekonomík, geopolitický vývoj a aj výhľad pre hospodársky rast a infláciu v eurozóne. V porovnaní so začiatkom roka 2018 sa kurz eura oproti americkému doláru v závere roka znehodnotil o vyše 5 %.

1.2 MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ SR

Rast slovenskej ekonomiky sa v roku 2018 medziročne zrýchlil na 4,1 % (v porovnaní s rastom 3,2 % v roku 2017). K rastu prispel vývoj domáceho dopytu, pričom rástli investície i spotreba.

Rast ekonomiky podporil vývoj na trhu práce. V roku 2018 zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 2,0 % (oproti 2,2 % v roku 2017), a to najmä v priemysle a obchodných činnostiach. Miera nezamestnanosti medziročne poklesla na 6,5 % (z 8,1 % v roku 2017) a dosiahla historické minimum. Medziročný rast priemernej nominálnej mzdy sa zrýchlil na 6,2 % (oproti 4,6 % v roku 2017). Mzdy rástli najrýchlejšie vo verejnej správe a obrane, v obchodných činnostiach, priemysle, zdravotníctve a stavebníctve.

V roku 2018 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 2,2 mld. € (v roku 2017 deficit 1,7 mld. €). K jeho zhoršeniu prispel najmä pokles prebytku obchodnej bilancie.

Spotrebiteľské ceny zaznamenali v roku 2018 priemerný medziročný rast o 2,5 % (oproti rastu o 1,4 % v roku 2017). Zrýchlenie inflácie meranej HICP ovplyvnili najmä ceny energií a služieb.

1.2.1 VÝVOJ CIEN

V roku 2018 v priemere ceny rástli o 2,5 % (v porovnaní s rastom o 1,4 % v roku 2017), a to vplyvom vývoja cien komodít a dopytovej inflácie.

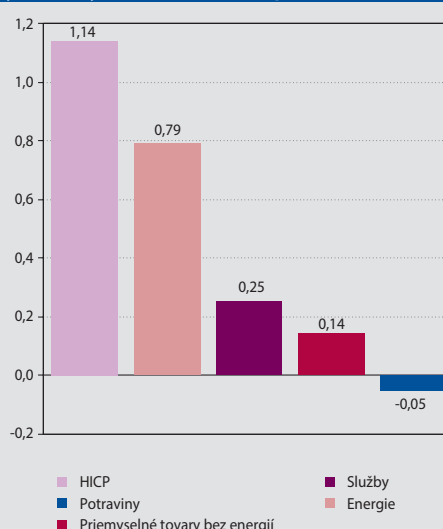
Ceny ropy v eurách medziročne narástli o 25 %, čo sa bez väčšieho časového omeškania prejavilo v raste cien pohonných látok. Tieto však neprispeli k zrýchleniu inflácie, keďže ich medziročný rast bol porovnateľný s rastom v roku 2017. Ceny energií boli prorastovo ovplyvnené vývojom regulovaných cien (plynu, elektriny a tepla), ktoré v priemere medziročne relatívne výrazne klesli v roku 2017.

V zrýchlení dynamiky dopytovej inflácie sa premietali počas roka 2018 tak impulzy z trhu práce, externé faktory zhmotnené v importných cenách, ale aj metodické zmeny v spôsobe merania vývoja cenovej hladiny. Dovezená inflácia, rast miezd a konečnej spotreby domácností pôsobili na mierne zrýchlenie rastu cien priemyselných tovarov bez energií. Pokračujúce impulzy z trhu práce naďalej dynamizovali rast cien služieb. V rámci cien služieb prispel k zrýchleniu medziročného rastu ich cien aj výrazný nárast váh cien leteckej dopravy v rámci spotrebiteľského koša.

Ceny potravín rástli druhý rok rýchlejšie ako priemerná inflácia, ale neprispeli k dodatočnému zrýchleniu inflácie. Ich ceny rástli v roku 2018 o 3,4 %. V pomerne vysokom tempe rastu cien potravín sa najmä v prvých troch štvrtrokoch ešte premietal pretrvávajúci vplyv ponukového

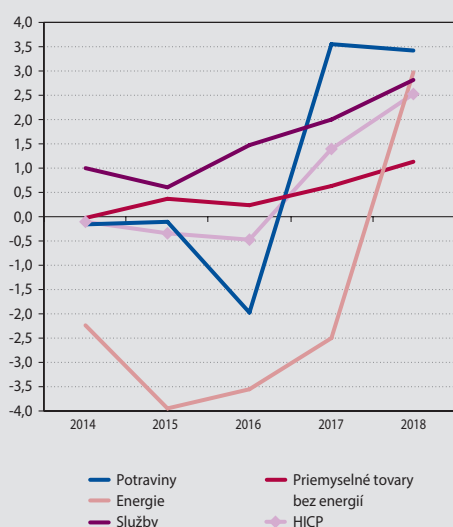
šoku (výrazného rastu cien mliečnych výrobkov a vajec). Doznenie šoku v poslednom štvrtroku 2018 sa prejavilo vo výraznom spomalení dynamiky cien potravín. K spomaleniu tempa rastu cien potravín vo 4. štvrtroku 2018 prispel aj kontinuálny pokles cien ovocia.

Graf 4 Príspevky zložiek inflácie k celkovému zrýchleniu priemernej dynamiky (2018 – 2017) (p. b.)

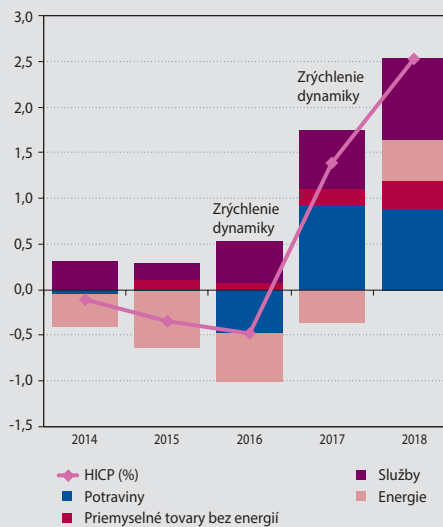
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 3 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (priemerná ročná dynamika v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 5 Štruktúra vývoja inflácie HICP (p. b., %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

1.2.2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Hrubý domáci produkt v roku 2018 zrýchlil medziročne tempo rastu na 4,1 % (z 3,2 % v roku 2017), a to vplyvom domáceho dopytu, keď sa zvýšili tak investície, ako aj spotreba domácností. Nominálny vytvorený HDP dosiahol objem 90 201,8 mil. €, čo bolo o 6,3 % viac ako v roku 2017. Vplyvom postupného rastu spotrebiteľských, výrobných cien a cien v zahraničnom obchode sa zvýšil aj deflátor HDP o 2,2 % medziročne (v roku 2017 zaznamenal rast 1,3 %).

DOPYTOVÁ STRÁNKA HDP

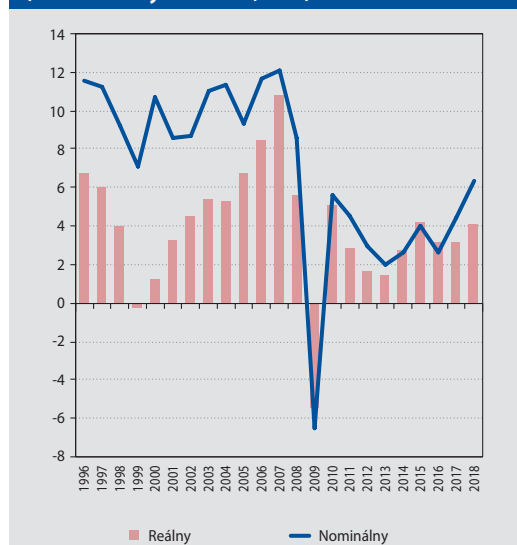
Domáci dopyt sa zvýšil o 4,2 % a značne si zlepšil oproti predchádzajúcemu roku, kedy vzrástol o 2,6 %. Jeho vývoj ťahal hlavne inves-

tičný dopyt. Fixné investície zrýchlili svoje tempo rastu na 6,8 %. Výrazná bola investičná aktivita v automobilovom priemysle súvisiaca s novou produkciou. Pozitívne prispel aj verejný sektor vplyvom dynamického čerpania fondov EÚ, najmä koncom roka. V rámci sektorov iba finančné inštitúcie preinvestovali menej prostriedkov ako v minulom roku. Mierne negatívne k rastu ekonomiky prispel čistý export z dôvodu vyššieho rastu dovozu (5,3 %) ako vývozu tovarov a služieb (4,8 % medziročne).

Pozitívny vývoj na trhu práce sa premietol aj do rastu disponibilného dôchodku domácností a následne v ich spotrebe. Jej dynamika sa však mierne spomalila oproti predchádzajúcemu roku najmä vplyvom vyššej inflácie. Vďaka zvyšujúcim sa príjmom si domácnosti mohli dovoliť vynakladať prostriedky aj na iné než nevyhnutné tovary a služby, ako sú potraviny, bývanie a doprava. K rastu spotreby domácností prispeli aj výdavky na nábytok a zariadenie, rekreáciu a kultúru, reštaurácie a hotely. Aj napriek zvyšujúcej sa spotrebe si domácnosti v roku 2018 dokázali časť prostriedkov odložiť, čo sa premietlo v opätovnom náraste miery úspor.

Export tovarov a služieb zmiernil svoje tempo rastu na 4,8 % vplyvom postupne spomaľujúceho sa zahraničného dopytu. Rozširovanie výroby automobilov a postupné získavanie si trhových podielov, keď modely áut u nás vyrábaných spĺňali emisné normy, prispeli k zlepšovaniu exportnej výkonnosti našej ekonomiky. Vývoz ovplyvnil najmä pozitívny vývoj v automobilovom priemysle. Ten však nedokázal vykompenzovať prepád u subdodávateľov (vplyvom nových emisných noriem) a v ostatných odvetviach

Graf 6 Vývoj reálneho a nominálneho HDP (medziročný rast v %, s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (medziročný rast v %, s. c.)

	2017	2018				Rok
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
Hrubý domáci produkt	3,2	3,7	4,5	4,6	3,6	4,1
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	3,5	3,5	2,0	3,1	3,4	3,0
Konečná spotreba verejnej správy	1,7	1,2	0,7	1,6	3,8	1,9
Tvorba hrubého fixného kapitálu	3,4	8,1	18,5	-5,7	9,0	6,8
Vývoz výrobkov a služieb	5,9	1,3	7,6	5,6	4,7	4,8
Dovoz výrobkov a služieb	5,3	1,1	6,6	5,4	7,8	5,3

Zdroj: ŠÚ SR.

ako elektropriemysel. Pozitívny efekt výrobcov áut koncom roka postupne doznieval a prevážilo ho spomaľovanie vývoja v zahraničí. Dovozy tovarov a služieb ovplyvnili aj rastúce investície a spotrebný dopyt.

Exportná výkonnosť meraná podielom exportu na HDP v roku 2018 medziročne vzrástla o 0,4 percentuálneho bodu na približne 97,2 %. Mierne viac sa zvýšila dovozná náročnosť o 1,3 percentuálneho bodu. Otvorenosť slovenskej ekonomiky meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP vzrástla o 1,7 percentuálneho bodu na 192,3 %.

1.2.3 TRH PRÁCE

Pomerne vysoký rast ekonomiky sa pretavil v roku 2018 aj do vývoja ukazovateľov trhu práce. Výrazne vzrástla priemerná mzda. Jej rast možno pripísať pokračujúcemu dopytu po pracovnej sile a s tým súvisiacim tlakom na zvyšovanie miezd vo viacerých sektoroch. V raste mzdy sa zároveň prejavili zákonom zvýšené príplatky za prácu v noci, počas sviatkov a cez víkend platné od mája 2018. Rast zamestnanosti sa mierne spomalil, ale aj napriek tomu dosiahol pomerne dynamické tempo rastu. Miera nezamestnanosti sa výrazne znížila a dosiahla historické minimum.

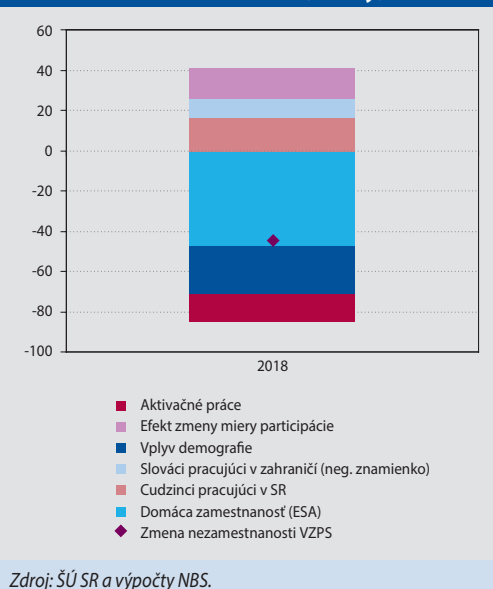
ZAMESTNANOSŤ

Zamestnanosť v metodike ESA 2010 medziročne vzrástla o 2,0 %, čo predstavuje nárast o 47,6 tisíc osôb (v roku 2017 sa zvýšila o 2,2 %). Z hľadiska odvetvového členenia k rastu zamestnanosti prispeli najmä odvetvia priemyslu a obchodných činností. Dynamicky rástlo aj stavebníctvo. Zamestnanosť vo verejnom sektore² vzrástla o 1,3 % (v roku 2017 rast rovnako o 1,3 %), pričom najrýchlejšie rástla zamestnanosť v zdravotníctve. Trend poklesu počtu osôb pracujúcich v zahraničí pokračoval už druhý rok po sebe, keď sa ich počet medziročne znížil o 6,5 % (9,7 tisíc osôb). Na druhej strane sa z roka na rok zvyšuje počet cudzincov pracujúcich v SR a v roku 2018 medziročne vzrástol o 15,9 tisíc osôb. Tieto skutočnosti v kombinácii s rastúcou mierou participácie sú faktormi čiastočne zmiernujúce tlaky na trhu práce.

NEZAMESTNANOSŤ

Podľa výberového zisťovania pracovných síl sa počet nezamestnaných v roku 2018 znížil o 20 % (tzn. o 44 tisíc osôb), v dôsledku čoho

Graf 7 Príspevky hlavných veličín trhu práce k zmene nezamestnanosti (osoby)

miera nezamestnanosti poklesla medziročne o 1,6 percentuálneho bodu na 6,5 %, a tým dosiahla historické minimum. Podľa evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny dosiahla miera evidovanej nezamestnanosti v roku 2018 v priemere 5,4 % a v porovnaní s rokom 2017 poklesla o 1,7 percentuálneho bodu. Zníženie miery nezamestnanosti súviselo na jednej strane s rastúcim dopytom po pracovnej sile, na druhej strane aj s výrazným poklesom ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ktoré klesá už druhý rok po sebe. V roku 2018 dochádzalo dokonca k výraznejšiemu znižovaniu dlhodobej nezamestnanosti.

MZDY A PRODUKTIVITA PRÁCE

Medziročná dynamika priemernej nominálnej mzdy v roku 2018 výraznejšie vzrástla a dosiahla 6,2 %. Úroveň nominálnej mzdy dosiahla 1 013 €. Najrýchlejší rast priemernej mzdy zaznamenala verejná správa a obrana (8 %), obchodné činnosti (7,8 %), priemysel (7 %), zdravotníctvo (7,1 %) a stavebníctvo (6,4 %). Rýchlejší rast miezd možno pripísať situácii na trhu práce, kde naďalej vo viacerých sektoroch pretrvávajú nedostatok vhodnej pracovnej sily, čo malo za následok mzdovú konkurenciu medzi zamestnávateľmi. Vzhľadom na to, že cenová hladina medziročne vzrástla, rast reálnej mzdy zaostal za rastom nominálnej mzdy a v roku 2018 dosiahla 3,6 %. Vplyvom rýchlejšieho rastu ekonomiky nominálna produktivita prá-

² Zahrňa i odvetvia zdravotníctva a vzdelávania.

Tabuľka 2 Vývoj ukazovateľov trhu práce

	2017	2018				
	Rok	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok
Nominálna mzda (index)	4,6	6,5	6,4	6,1	5,8	6,2
Reálna mzda (index)	3,3	4,1	3,5	3,3	3,5	3,6
Kompenzácie na zamestnanca nominálne ESA 2010 (index)	5,2	5,4	5,6	5,3	5,5	5,4
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	2,2	3,5	4,8	5,0	3,5	4,2
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	1,0	1,4	2,3	2,7	1,8	2,1
Zamestnanosť podľa ESA 2010 (index)	2,2	2,2	2,1	1,9	1,7	2,0
Miera nezamestnanosti podľa VZPS ¹⁾ (%)	8,1	7,1	6,6	6,4	6,1	6,5
Jednotkové náklady práce nominálne (ULC) ²⁾	4,2	3,9	3,2	2,6	3,7	3,3

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

1) Výberové zisťovanie pracovných síl.

2) Podiel rastu kompenzácií na zamestnanca v bežných cenách a rastu produktivity práce ESA 2010 v stálych cenách.

ce v roku 2018 zrýchlila svoje tempo rastu, ale jej dynamika naďalej zaostáva za rastom mzdy (jej predstih sa však zmiernil v porovnaní s minulým rokom).

1.2.4 FINANČNÉ HOSPODÁRENIE NEFINANČNÝCH SPOLOČNOSTÍ

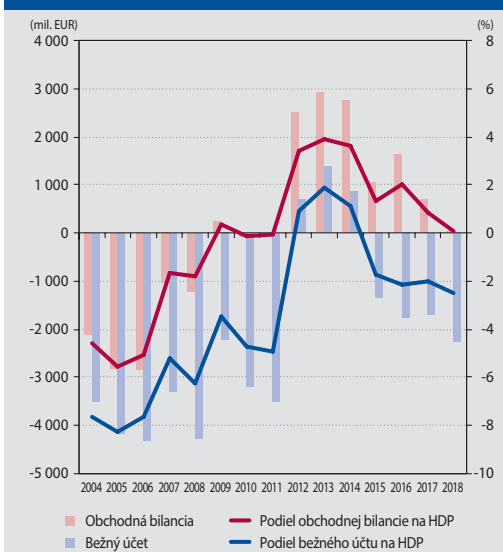
Podľa údajov ŠÚ SR vytvorili nefinančné korporácie v roku 2018 zisk v objeme 11,1 mld. €. Zisk nefinančných korporácií vzrástol o 8,6 % (v roku 2017 poklesol o 2,2 %). Ziskovosť nefinančných korporácií ovplyvnil najmä nárast hospodárskeho výsledku v odvetviach veľkoobchodu a maloobchodu (17,7 %), sprostredkovania nehnuteľností na bývanie (17,8 %), informáciách a komunikácií (21,4 %) a výroby motorových vozidiel (6,7 %). Naopak, pokles ziskovosti nastal hlavne v odvetví dodávok elektriny, plynu a pary (pokles o 4,0 %) a v chemickom priemysle (pokles o 16,3 %).

1.2.5 PLATOBNÁ BILANCIA

BEŽNÝ ÚČET

V roku 2018 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 2,2 mld. €, čo predstavovalo zhoršenie o 0,5 mld. € v porovnaní s rokom 2017. Hlavným faktorom bol pokles prebytku obchodnej bilancie. Podiel deficitu bežného účtu na HDP v bežných cenách medziročne vzrástol o 0,5 percentuálneho bodu, na 2,5 %.

Saldo bilancie služieb sa v porovnaní s rokom 2017 takmer nezmenilo. Mierne nižší prebytok

Graf 8 Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

bol dôsledkom nárastu platieb za služby nákladnej dopravy. Saldo bilancie primárnych výnosov pozitívne ovplyvnilo vyššie čerpanie zdrojov z eurofondov. Spolu s mierne vyššími úrokovými výnosmi bolo hlavnou príčinou medziročne nižšieho deficitu.

Výrazný medziročný nárast prebytku na kapitálovom účte bol dôsledkom vyššieho čerpania zdrojov EÚ.

Tabuľka 3 Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2017	Rok 2018
Tovary	0,7	0,0
Vývoz	71,5	76,4
Dovoz	70,8	76,4
Služby	0,9	0,8
Primárne výnosy	-2,0	-1,8
Sekundárne výnosy	-1,3	-1,2
Bežný účet	-1,7	-2,2
Podiel bežného účtu na HDP v %	-2,0	-2,5
Kapitálový účet	0,8	1,4

Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

FINANČNÝ ÚČET

V roku 2018 dosiahol finančný účet platobnej bilancie prílev vo výške 1,9 mld. €, čo oproti roku 2017 predstavovalo pokles o 0,3 mld. €.

V bilancii priamych investícií prílev zdrojov z investovania zahraničných subjektov vo forme majetkovej účasti kompenzoval odlev dlhového kapitálu vyplývajúceho z ekonomickej činnosti podnikateľských subjektov. Vývoj v rámci portfóliových investícií ovplyvnila investičná politika NBS, keď sa nákup zahraničných cenných papierov prejavil nárastom aktív a výrazným celkovým odlevom prostriedkov v bilancii portfóliových investícií. Prílev v bilancii ostatných investícií súvisel najmä s vývojom krátkodobých finančných úverov v sektore NBS (repo obchody).

Tabuľka 4 Finančný účet platobnej bilancie (mld. EUR)

	Rok 2017	Rok 2018
Priame investície	-1,7	-0,2
Portfóliové investície a finančné deriváty	1,0	3,5
Ostatné investície	-2,0	-6,6
Rezervné aktíva	0,5	1,4
Finančný účet	-2,2	-1,9

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaje za položky finančného účtu sú uvádzané v čistom vyjadrení (Aktíva - Pasíva), pričom kladné hodnoty predstavujú čistý odlev a záporné hodnoty čistý prílev.

ZAHRANIČNÁ ZADLŽENOSŤ SR

Z vývoja platobnej bilancie k 31. 12. 2018 vyplýval medziročný nárast zahraničného dlhu o 8,0 mld. € (z 94,2 mld. € na 102,2 mld. €). Podiel celkovej hrubej zadlženosti SR k vytvorenému HDP v bežných cenách v roku 2018 dosiahol podľa predbežných údajov 113,3 %, čo oproti roku 2017 (111,0 %) predstavuje nárast o 2,3 percentuálneho bodu. Podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR predstavoval úroveň 50,1 % (medziročný nárast o 1,3 percentuálneho bodu). Zadlženosť na obyvateľa dosiahla koncom roka 2018 výšku 18 931 €, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená nárast o 1 489 €.

NOMINÁLNY A REÁLNY EFEKTÍVNY VÝMENNÝ KURZ³

Index nominálneho efektívneho výmenného kurzu (NEER) sa v priemere za rok 2018 zhodnotil medziročne o 0,5 % na rozdiel od oslabenia o 0,2 % v predchádzajúcom roku. K posilneniu NEER najväčšou mierou prispela apreciácia oproti ruskému rublu, maďarskému forintu a čínskemu jüanu zhodne vo výške 0,2 percentuálneho bodu. Apreciáciu NEER tlmilo len medziročné oslabenie oproti českej korune s príspevkom 0,3 percentuálneho bodu, ktoré súvisí s ukončením obmedzenia posilnenia českej koruny cez hranicu 27 CZK/EUR trvajúcim do 6. 4. 2017. Kurzová hranica slúžila Českej národnej banke ako nástroj dodatočného uvoľnenia menovej politiky a po jej zrušení došlo k postupnému posunu kurzu českej meny na silnejšie úrovne, v blízkosti ktorých zotrvala aj v roku 2018.

Index reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER) na báze cien priemyselnej výroby sa v priemere za rok 2018 zhodnotil medziročne o 0,8 %, na rozdiel od oslabenia o 1,3 % v predchádzajúcom roku. Príčinou výraznejšieho posilnenia indexu REER v porovnaní s indexom NEER bol kladný inflačný diferenciál oproti najvýznamnejším obchodným partnerom Slovenska. Najvýraznejší kladný inflačný diferenciál zaznamenalo Slovensko oproti Českej republike (1,4 percentuálneho bodu), Taliansku (1,3 percentuálneho bodu), Nemecku (1,2 percentuálneho bodu) a Kórejskej republike (1,0 percentuálneho bodu). Po zohľadnení váh jednotlivých obchodných partnerov najviac vplýval na apreciáciu REER kladný inflačný diferenciál

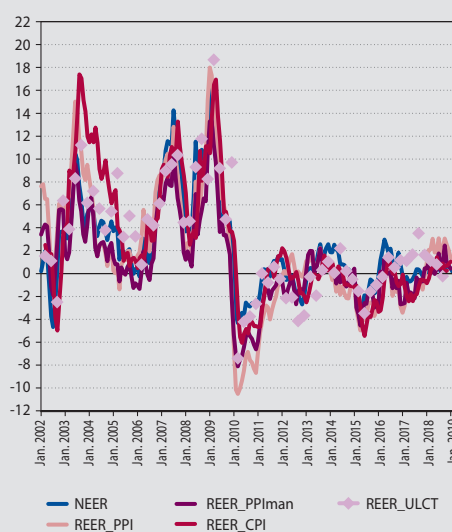
³ Metodika výpočtu efektívneho výmenného kurzu je zverejnená na webovej stránke NBS: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Statistika/VybrMakroUkaz/EER/NEER_REER_Metodika.pdf.

oproti Nemecku s príspevkom 0,3 percentuálneho bodu, Českej republike s príspevkom 0,2 percentuálneho bodu a Taliansku s príspevkom 0,1 percentuálneho bodu. Spoločný vplyv nominálnych výmenných kurzov a inflačných diferenciálov oproti jednotlivým obchodným partnerom zachytávajú bilaterálne reálne výmenné kurzy (RER). K apriácii REER najviac prispeli RER oproti Nemecku (0,3 percentuálneho bodu), Číne, Kórejskej republike, Ruskej federácii, Spojeným štátom, Taliansku a Francúzsku (zhodne po 0,1 percentuálneho bodu). Zhodnotenie REER najviac tlmil RER oproti Českej republike s príspevkom -0,2 percentuálneho bodu. Pri pokračujúcej apriácii odhadovanej rovnovážnej trajektórie REER, ktorá súvisí najmä s rýchlejším rovnovážnym rastom produktivity práce v porovnaní so zahraničím, pretrvávalo aj napriek zhodnoteniu indexu REER podhodnotenie reálneho efektívneho kurzu narastajúce miernejším tempom ako pred rokom. Podhodnotený REER aj naďalej podporoval cenovú konkurencieschopnosť domácich firiem a umožnil obnovenie rastu trhového podielu Slovenska meraného ako podiel vývozu SR na zahraničnom dopyte.

REER na báze jednotkových nákladov práce (ULC) sa v priemere za prvé tri kvartály roka 2018 zhodnotil medziročne o 0,6 %. K jeho posilne-

niu najviac prispeli RER oproti Spojeným štátom (0,3 percentuálneho bodu), Nemecku, Poľsku a Kórejskej republike (zhodne po 0,2 percentuálneho bodu). Apriáciu REER na báze ULC najviac tlmil RER oproti Českej republike s príspevkom -0,9 percentuálneho bodu.

Graf 9 Vývoj indexov NEER a REER (15 obchodných partnerov, medziročná zmena v %)

Zdroj: Výpočty NBS.

Poznámka: + zhodnotenie, - znehodnotenie indexov.

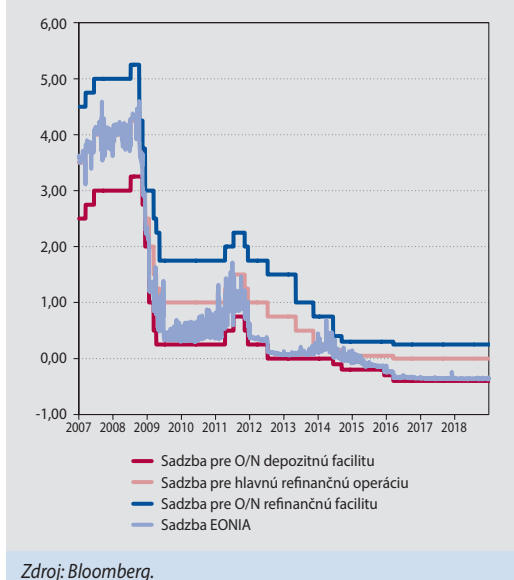
2 MENOVÁ POLITIKA EUROSYSTEMU

2.1 OPERÁCIE MENOVEJ POLITIKY

V roku 2018 pokračovala ECB v implementácii akomodatívnej menovej politiky, ktorú začala uplatňovať v roku 2014. Ekonomický vývoj v eurozóne si za ostatnú dekádu vyžiadala zavedenie viacerých neštandardných menovopolitických nástrojov, ktoré prispeli k významnému zvýšeniu likviditnej pozície európskeho bankového sektora. Zároveň podporili zmeny použitých menových nástrojov poskytujúcich bankovému sektoru likviditu. Podpornú, avšak dôležitú funkciu pri napĺňaní menovej politiky zohrávala priama komunikácia (tzv. forward guidance) Rady guvernérov ECB o predpokladanom výhľade menovopolitických postupov.

Rada guvernérov ECB ponechala počas celého roka 2018 kľúčové úrokové sadzby nezmenené, s úrokovou sadzbou pre hlavné refinančné operácie na úrovni 0,00 %, úrokovou sadzbou pre jednoduché refinančné operácie na 0,25 % a úrokovou sadzbou pre jednoduché sterilizačné operácie v zápornom pásme -0,40 %. Na menovopolitickom zasadnutí v júni Rada guvernérov ECB spresnila priamu komunikáciu k vývoju kľúčových sadzieb. Určila ponechanie kľúčových úrokových sadzieb na nezmenených úrovniach minimálne do leta 2019, v každom prípade však tak dlho, ako to bude potrebné na zabezpečenie udržateľného inflačného vývoja. Spresnený výhľad kľúčových sadzieb ECB mal vplyv na zachovanie trhových úrokových sadzieb na nezmenených úrovniach

Graf 10 Vývoj kľúčových sadzieb ECB (%)

Zdroj: Bloomberg.

počas roka. Jednodňová úroková sadzba pre nezabezpečené depozitá sa nachádzala tesne nad úrovňou úrokovej sadzby pre jednodňovú depozitnú facilitu, ktorá bola aj v roku 2018 určujúcou pre výšku najkratších trhových sadzieb. Vplyvom nejednoznačných ekonomických údajov eurozóny počas roka OIS (Overnight Index Swap) úrokové sadzby vyjadrovali postupné oddiaľovanie zvýšenia kľúčových sadzieb ECB. V závere roka 2018 OIS sadzby nezapočítavali zvýšenie kľúčových sadzieb v roku 2019.

V rámci štandardných menovopolitických nástrojov ECB poskytla v roku 2018 likviditu v hlavných refinančných operáciách so splatnosťou jeden týždeň a v dlhodobějších refinančných operáciách so splatnosťou tri mesiace. Na celkovej refinančnej pozícii európskeho bankového sektora však predstavovali minimálny podiel, keďže majoritná časť likvidity sa poskytla prostredníctvom účelového Programu nákupu aktív. Program nákupu aktív zahŕňal tretí program nákupu krytých dlhopisov, program nákupu cenných papierov krytých aktívami, program nákupu cenných papierov verejného sektora a program nákupu cenných papierov podnikového sektora.

Mesačná suma nákupov v uvedených programoch sa na základe rozhodnutia Rady guvernérov ECB z októbra 2017 k januáru 2018 znížila zo 60 mld. € na 30 mld. €. Z hľadiska menovopoli-

tických postupov boli v roku 2018 zásadné dve zasadnutia rady – v júni a decembri.

Na zasadnutí v júni rada spresnila okrem výhľadu vývoja kľúčových úrokových sadzieb aj predstavu o čistých nákupoch. Zverejnila očakávanie pokračovať v čistých nákupoch v mesačných sumách 30 mld. € do konca septembra 2018 a po tomto období znížiť mesačnú sumu nákupov na 15 mld. € až do konca decembra 2018 s ich následným ukončením. Zároveň na zasadnutí rada oznámila úmysel pokračovať v reinvestovaní istiny zo splatených cenných papierov nakúpených v rámci nákupného programu aj po skončení čistého nákupu aktív. V septembri rada potvrdila zníženie sumy čistých mesačných nákupov na 15 mld. € počas 4. štvrtroku 2018. Na zasadnutí v decembri rada oznámila ďalšie spresnenie menovopolitického výhľadu – okrem potvrdenia ukončenia čistých mesačných nákupov od nasledujúceho roku sa zároveň vyjadrila k reinvestičnému procesu. Eurosystem bude pokračovať v reinvestovaní splatnej istiny nakúpených cenných papierov za obdobie presahujúce začiatok cyklu zvyšovania kľúčových úrokových sadzieb ECB. Európska centrálna banka tak plánuje postupovať dovedy, kým to bude nevyhnutné na zabezpečenie zámerov menovej politiky. Z komunikácie predstaviteľov ECB vyplynulo, že ukončenie čistých nákupov neznamená ukončenie expanzívneho cyklu menovej politiky. Akomodatívna menová politika má istý čas sprevádzať ekonomickú expanziu.

LIKVIDITA BANKOVÉHO SEKTORA ZÍSKANÁ Z MENOVPOLITICKÝCH OPERÁCIÍ A NÁKUPNÝCH PROGRAMOV

Úroveň poskytnutej likvidity v roku 2018 pokračovala v náraste a dosiahla novú historickú hodnotu 3,4 bil. €. Dominantným zdrojom zvýšenia bol nákupný program aktív. Dynamika rastu likvidity sa však v dôsledku znížených mesačných nákupov cenných papierov spomalila. Na celkových zdrojoch poskytnutých bankovému sektoru eurozóny sa ku koncu roka so 78 % podieľali nákupné programy a s 21 % neštandardné dlhodobé refinančné operácie TLTRO II, ktoré Eurosystem uskutočnil v roku 2016 a 2017. Podiel hlavnej refinančnej operácie a 3-mesačnej operácie dosiahol aj v roku 2018 menej ako 1 %. Podľa vopred oznámeného harmonogramu sa od júna každý štvrtrok uskutočnila operácia dobrovoľného predčasného

splatenia TLTRO II. Banky eurozóny o predčasné splatenie týchto zdrojov prejavovali len nízky záujem, z celkovej disponibilnej sumy splatili v priebehu roka necelé 2 %. Okrem toho bola úplne splatená posledná časť poskytnutých zdrojov v rámci TLTRO I. Značný prebytok likvidity európske banky odčerpávali prostredníctvom jednodňovej deponitnej facility.

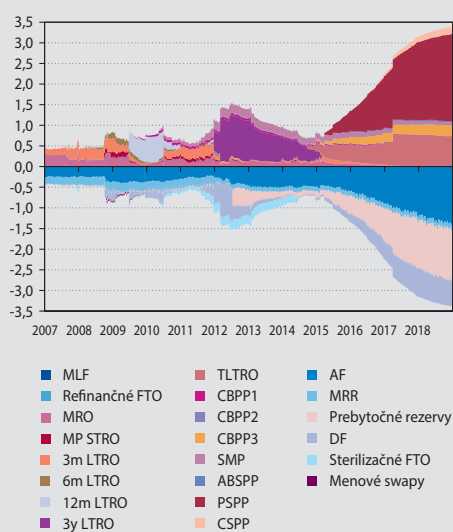
Program nákupu aktív dosiahol ku koncu roka sumu 2,6 bil. €. Národná banka Slovenska sa zúčastňovala na programe nákupu cenných papierov verejného sektora, ktorého predmetom je nákup vládnych cenných papierov vrátane ich substitútov, cenných papierov nadnárodných finančných spoločností a na programe

nákupu krytých dlhopisov. Ku koncu roka 2018 bola suma menovopolitického portfólia cenných papierov NBS v trhovej hodnote 21,8 mld. € a hodnota domácich vládnych dlhopisov v portfóliu Eurosystemu 12 mld. €.

VPLYV MENOVOPOLITICKÝCH OPERÁCIÍ NA BILANCIU EUROSYSTEMU

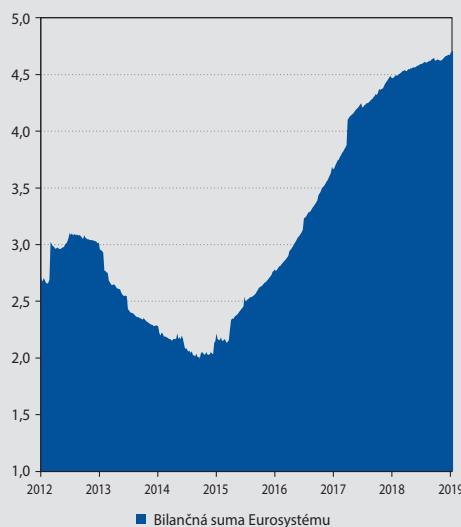
Na bilančnú sumu Eurosystemu malo v roku 2018 vplyv pomalšie tempo sumy mesačných nákupov v menovopolitických programoch, úplné splatenie TLTRO I, a zároveň predčasné splátky TLTRO II. Napriek tomu bilancia ECB dosiahla ku koncu roka novú historickú hodnotu 4,7 bil. €, čo je v porovnaní s koncom roka 2017 nárast o 0,2 bil. €. Menovopolitické aktíva tvorili 73 % z celkovej bilančnej sumy.

Graf 11 Vývoj likviditnej pozície Eurosystemu (bil. EUR)

Zdroj: ECB, vlastné spracovanie NBS.

Graf 12 Bilančná suma Eurosystemu (bil. EUR)

Zdroj: Bloomberg, vlastné spracovanie.

Box 1

KRÁTKODOBÁ ÚROKOVÁ SADZBA €STR

1. 1. 2018 vstúpilo do platnosti nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1011 o indexoch používaných ako referenčné hodnoty, známe aj ako európska benchmarková regulácia (EU BMR), podľa ktorej majú administrátori benchmarkov zabezpečiť súlad existujúcich benchmarkov s EU BMR. Vzhľadom na to, že administrátor Eonia úrokovvej

sadzby – Európsky inštitút peňažných trhov (EMMI) – identifikoval rozpor medzi EU BMR a Eonia⁴ metodológiou aj Euribor metodológiou, bola na zosúladienie týchto referenčných úrokových sadzieb udelená výnimka vo forme odkladu naplňovania EU BMR (jej platnosť uplynie k 1. 1. 2020). EMMI po revízii metodológie stanovovania Eonia sadzby, ktorú

⁴ Eonia – úroková sadzba s o/n (jednodňovou) splatnosťou, Euribor – úrokové sadzby so splatnosťou od 1 týždňa po 12 mesiacov.

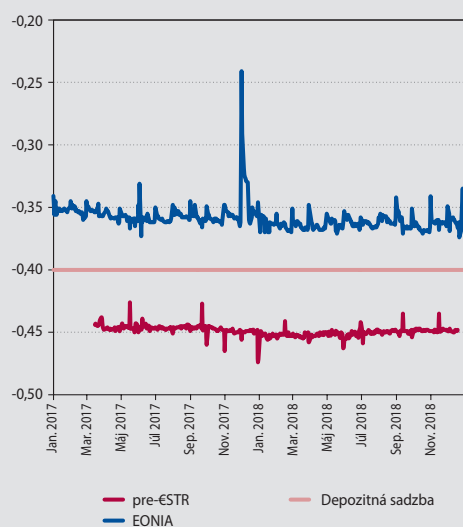
uskutočnila v roku 2018, oznámila, že pozastavuje jej revíziu a k 1. 1. 2020 Eonia nebude ďalej naplňovať požiadavky EU BMR. K tomuto dátumu uplynie možnosť využívania tejto úrokovej sadzby ako benchmarku v nových obchodných kontraktov v prípade, že nenastane predĺženie výnimky. Výsledok revízie metodológie Euribor bude oznámený počas roka 2019.

ECB v tejto súvislosti počas roka 2018 pokračovala v intenzívnej príprave novej krátkodobej úrokovej sadzby nezabezpečených obchodov v eurách s názvom €STR (Euro short-term rate), ktorej denné zverejňovanie plánuje najneskôr do októbra 2019. Úroková sadzba €STR sa počíta z reálne uskutočnených nezabezpečených depozitných obchodov a vyjadruje náklady na požičanie si krátkodobých zdrojov na európskom peňažnom trhu. Do výpočtu sa zahrňujú všetky transakcie s jednodňovou splatnosťou, v ktorých vybrané banky (50 bánk v ECB databáze MMSR) čerpajú, resp. si požičiavajú zdroje od úverových a iných finančných inštitúcií. Sadzba sa vypočítava ako vážený priemer, pričom sa vylúči štvrtina obchodov s najvyš-

šími a štvrtina s najnižšími trhovými úrokovými sadzbami. Do výpočtu sadzby sa započítavajú aj obchody od iných ako bankových inštitúcií. Významným pozitívom sadzby je vyšší objem obchodov a väčší počet zúčastnených bánk v porovnaní s Eonia sadzbou. Nižšia váha jednotlivých obchodov, spolu s odpočítaním hraničných obchodov, spôsobujú v konečnom dôsledku nižšiu volatilitu €STR sadzby.

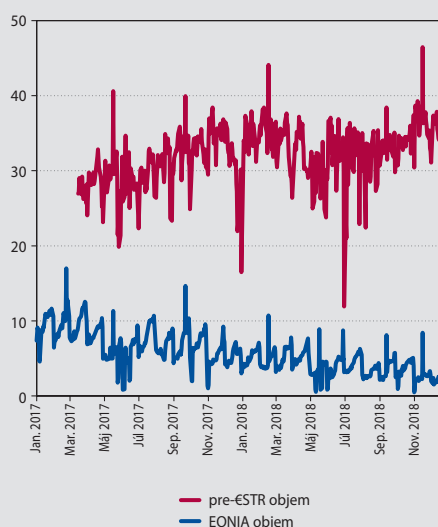
Zverejňovanie denných údajov novej úrokovej sadzby má byť najneskôr do 9.00 h SEČ nasledujúceho obchodného dňa TARGET2. ECB od júna 2018 zverejňuje tzv. pre-€STR údaje, ktoré majú trhovým účastníkom slúžiť ako predbežná informácia o výške pripravovanej novej úrokovej sadzby €STR. Pracovná skupina pre bezrizikové úrokové sadzby, v ktorej ECB plní úlohu technického koordinátora, sa podieľala na príprave odporúčaní pre európskych trhových účastníkov na prechod z Eonia sadzby na €STR sadzbu. Verejná konzultácia s odporúčaniami bola zverejnená koncom roka 2018 s niekoľkými alternatívami čo najplynulejšieho prechodu finančného sektora na novú úrokovú sadzbu.

Graf A Úrokové sadzby nezabezpečeného peňažného trhu (%)

Zdroj: ECB, Bloomberg.

Graf B Zobchodované objemy vstupujúce do výpočtu úrokových sadzieb (mld. EUR)

Zdroj: ECB, Bloomberg.

3 VÝVOJ NA FINANČNOM TRHU

Rok 2018 priniesol zhoršenie globálneho makroekonomického výhľadu. Popri tom sa zvýraznili viaceré riziká ekonomického vývoja s potenciálne negatívnym vplyvom na finančnú stabilitu. Z pohľadu globálnej ekonomiky sa ako jedna z najvýznamnejších hrozieb javí implementácia protekcionistických opatrení a riziko prepuknutia otvorenej obchodnej vojny. Rizikom zostáva aj narastajúca neistota a nervozita vo vzťahu k brexitu. V priebehu roka 2018 sa na finančných trhoch vyskytlo niekoľko období volatilnejšieho vývoja. Korekcie sa týkali najmä ceny dlhopisov rozvíjajúcich sa krajín, neskôr aj akciových trhov, ktoré zaznamenali výrazné prepady ku koncu roka.

Slovensko v roku 2018 zažívalo, podobne ako aj zvyšné krajiny EÚ, expanzívnu fázu finančného cyklu, keď domáca ekonomika medziročne vzrástla o 4,1 %. Rast slovenskej ekonomiky ťahal v roku 2018 primárne domáci dopyt, keď najvýraznejšie k rastu prispeli domácnosti spotrebou a aj investície. Expanzívne tendencie cyklického vývoja sa najvýraznejšie prejavovali na pracov-

nom trhu. Riziká ďalšieho vývoja slovenskej ekonomiky pochádzajú, vzhľadom na proexportnú orientáciu domácej ekonomiky predovšetkým z externého prostredia.

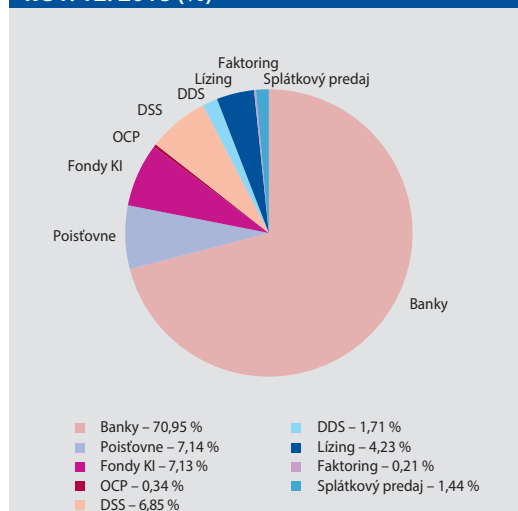
Čistý zisk bankového sektora medziročne vzrástol o 6,9 % a k decembru 2018 dosiahol hodnotu 640 mil. €. Hlavným faktorom bol nárast úrokových príjmov z financovania podnikov, kde sa stabilizovala úroková sadzba a ďalej rástol objem úverov. Mierne vzrástli aj úrokové príjmy v retaili. Dôležitým faktorom rastu zisku sú aj aktuálne nízke úrovne strát z nesplácaných úverov, ktoré však nemusia byť v dlhodobom horizonte udržateľné.

Ukazovateľ kapitálovej primeranosti⁵ sa počas roka 2018 znížil z 18,6 % na 18,2 %, a to napriek pokračovaniu v konzervatívnejšej dividendovej politike. Pokles je čiastočne dôsledkom prechodu na nový účtovný štandard IFRS 9. Dôležitým faktorom sa stáva snaha bánk o optimalizáciu úrovne a štruktúry kapitálu, ako aj postupné znižovanie dobrovoľných kapitálových vankúšov nad úrovňou regulatórnych požiadaviek.

Medziročný rast retailových úverov spomalil na 10,3 % k decembru 2018. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka išlo o pokles tempa až o 1,4 p. b. V absolútnom vyjadrení pribudlo v bankovom sektore 3,4 mld. € retailových úverov, čo je prakticky rovnaká hodnota ako v roku 2017, a je naďalej blízka historickému maximu 3,55 mld. €. Rast úverov na Slovensku je naďalej najrýchlejší v EÚ. Na vývoj úverov pôsobili na jednej strane jednorazové vplyvy, najmä očakávaná dopada legislatívnych opatrení účinných od júla 2018. Na druhej strane pretrvával dlhodobý pokles úrokových sadzieb, rast cien nehnuteľností a pokračujúce zlepšovanie makroekonomického prostredia, predovšetkým na trhu práce. Rýchly rast retailových úverov stojí za pokračovaním rastu zadlženosti domácností, ktorý bol najvyšší v rámci EÚ aj v roku 2018. Najvýraznejším rizikom je tak výrazný nárast citlivosti sektora domácností na prípadné zhoršenie ekonomického vývoja.

Úverovú aktivitu v podnikovom sektore v roku 2018 charakterizoval stabilný vývoj. Medziročný

Graf 13 Podiel jednotlivých finančných sektorov na aktívach finančného sektora k 31. 12. 2018 (%)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Pre poisťový sektor boli použité predbežné údaje ku koncu roka 2018. Fondy KI – fondy kolektívneho investovania, OCP – obchodníci s cennými papiermi, DSS – dôchodkové spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti.

⁵ Údaje ohľadom kapitálovej primeranosti boli v čase vypracovania správy dostupné len za september 2018.

rast podnikových úverov sa pohyboval v rozmedzí od 4 % do 6 % a rok zakončil na úrovni 5,14 %. Zdrojom rastu boli úvery so splatnosťou nad jeden rok. Z pohľadu veľkosti a vlastníctva podnikov dominoval rast úverov podnikom v súkromnom vlastníctve a veľkým podnikom. V medzinárodnom porovnaní je rast úverov v domácom bankovom sektore mierne nad mediánom tak regiónu strednej a východnej Európy, ako aj krajín EÚ. Prostredie nízkych úrokových sadzieb a naďalej dobré makroekonomické prostredie formovali trh podnikových úverov. Uvedený rast úverov sa podpísal pod stabilizáciu vývoja zadlženosti podnikového sektora, ktorá sa však pohybuje nad mediánom krajín strednej a východnej Európy.

NBS aktívne reagovala na vývoj v domácom finančnom sektore, a to predovšetkým v reakcii na výrazný rast úverov a zadlženosti súkromného sektora na pozadí mimoriadne priaznivých makroekonomických podmienok. V júli 2018 zvýšila NBS mieru proticyklického kapitálového vankúša na 1,5 %, s účinnosťou od 1. 8. 2019. Rovnako sa NBS zamerala na stanovenie obozretných podmienok poskytovania úverov. Dôležitým krokom v tomto ohľade boli novely opatrení NBS o úveroch na bývanie a o spotrebiteľských úveroch, ktoré vstúpili do platnosti 1. 7. 2018. Podstatou týchto noviel bolo sprísnenie limitov na pomer úveru a jeho zabezpečenia a zavedenie nového limitu na pomer celkovej zadlženosti k príjmu spotrebiteľa.

Portfólio dlhových cenných papierov sa v roku 2018 výrazne nemenilo. Objem investícií do dlhopisov mierne poklesol. Naďalej ostávajú najdominantnejšou zložkou dlhopisového portfólia slovenské štátne dlhopisy s takmer trojštvrťinovým podielom. Druhú najväčšiu časť portfólia dlhových cenných papierov tvoria investície do zahraničných štátnych dlhopisov. Rok 2018 priniesol zmenu v podiele dlhopisov držaných do splatnosti, keď banky pri prechode na nové účtovné štandardy IFRS 9 presunuli časť dlhopisov držaných na predaj do portfólia dlhopisov držaných do splatnosti. Výsledkom je nižšia citlivosť dlhopisového portfólia na zmenu trhovej hodnoty dlhopisov.

Priaznivé makroekonomické podmienky aj v roku 2018 pozitívne vplývali na schopnosť podnikov a domácností obsluhovať svoj dlh. Podiel

zlyhaných úverov v sektore domácností poklesol z hodnoty 3,2 % na konci roka 2017 na úroveň 2,9 % k decembru 2018. Pod tento vývoj sa podpísali úvery na bývanie, kým podiel zlyhaných úverov pri spotrebnom financovaní medziročne vzrástol. Na strane podnikového sektora nastalo výrazné zlepšenie ukazovateľa podielu zlyhaných úverov z 5,2 % na 3,9 %.

Ziskovosť poisťného sektora⁶ ku koncu roka 2018 medziročne poklesla. Čistý zisk po zdanení dosiahol hodnotu 176 mil. €, čo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka predstavuje pokles na úrovni 1,6 %. Aualizované ROA sa oproti koncu roka 2017 mierne znížilo na 2,27 %. Ukazovateľ ROE dosiahol 14,4 %, avšak jeho interpretácia bola aj v roku 2018 výrazne skreslená poklesom vlastného imania. Solventnosť poisťovní zaznamenala pokles, a to predovšetkým v druhej polovici roka 2018. Marža SCR dosiahla 187 % ku koncu roka 2018, v porovnaní s hodnotou 201 %, ktorú dosahovala na konci roka 2017 a rovnako na konci prvého polroka 2018. Podobný vývoj bolo možné pozorovať aj v prípade marže MCR, ktorá medziročne poklesla z 519 % na 487 % k decembru 2018. Hrubé predpísané poisťné v klasickom životnom poistení zaznamenalo v porovnaní s rokom 2017 otočenie rastúceho trendu a medziročne pomerne výrazne pokleslo o 9,8 %. Rastovú dynamiku si zachovalo investičné životné poistenie, kde hrubé predpísané poisťné rástlo tempom 5,8 %. Hrubé predpísané poisťné v neživotnom poistení a aktívnom zaistení zintenzívnilo svoju medziročnú dynamiku v porovnaní s koncom roka 2017 a rok 2018 zakončilo na úrovni 11,2 %.

Počas roka 2018 pokračoval dynamický rast počtu sporiteľov v druhom pilieri dôchodkového sporenia. Ku koncu decembra 2018 bolo v sektore evidovaných takmer 1,5 milióna osôb. Väčšina nových sporiteľov vstupujúcich do druhého piliera dôchodkového sporenia si zvolila niektorý z akciových alebo indexových dôchodkových fondov. Do týchto dôchodkových fondov pribúdali noví sporitelia aj prostredníctvom prestupov z iných fondov, najmä dlhopisových. Dlhopisové fondy si naďalej udržali dominantné postavenie. Tempo kumulácie prostriedkov vo fondoch druhého piliera sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím spomalilo. Spomalenie možno pripísať negatívnej výkonnosti fondov, ktorá čiastočne ukrajovala

6 Pri analýze poisťného sektora boli použité predbežné údaje ku koncu roka 2018. Ziskovosť poisťného sektora bola analyzovaná na základe účtovných výkazov poisťného sektora vrátane pobočiek zahraničných poisťovní. Ostatné časti boli analyzované na základe regulačných výkazov a bez pobočiek zahraničných poisťovní.

z rastúceho prítoku prostriedkov vo forme nových príspevkov. Väčší prílev zdrojov od sporiteľov mal tri hlavné komponenty – zvýšenie vymeriavacieho základu o 0,25 p. b., pozitívny vývoj na trhu práce a spomínané rozšírenie základne sporiteľov. Celkový objem aktív v sektore presiahol 8 mld. €. Najväčší posun v štruktúre aktív sa v sledovanom období udial v zmiešaných dôchodkových fondoch, a to vo forme poklesu podielu akciových investícií. Zmena bola do veľkej miery výsledkom výrazného poklesu cien akciových titulov v závere roka. Vývoj aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky bol počas roka 2018 výrazne volatilný, pričom práve v závere roka vrcholil mohutný prepád akciových trhov. Dôsledkom bolo výrazné zhoršenie výkonnosti dôchodkových fondov.

Sektor doplnkového dôchodkového sporenia zaznamenal počas roka 2018 podobný vývoj ako druhý pilier dôchodkového sporenia. Prírastok počtu účastníkov bol najväčší za posledných viac ako desať rokov a dosiahol úroveň 800-tisíc osôb. Do celkového objemu spravovaného majetku sa nárast odvedených príspevkov premietol len čiastočne, keďže v opačnom smere pôsobilo negatívne precenenie aktív v portfóliách doplnkových dôchodkových fondov, najmä akciových. Záujem sporiteľov sa zameriaval najmä na doplnkové dôchodkové fondy s agresívnejšou rastovou investičnou stratégiou, pričom domi-

nantnými naďalej zostávajú fondy s vyváženou investičnou charakteristikou. Vo vývoji štruktúry aktív doplnkových dôchodkových fondov, podobne ako v druhom pilieri dôchodkového sporenia, dominovala redukcia akciovej zložky v prospech dlhopisových nástrojov a bankových vkladov. Negatívnu medziročnú výkonnosť zaznamenali, s výnimkou jediného výplatného doplnkového dôchodkového fondu, všetky ostatné fondy sektora.

V kontexte dlhodobej expanzie kolektívneho investovania na Slovensku možno rok 2018 hodnotiť ako menej úspešný v tomto sektore. Relatívne medziročné tempo rastu spravovaných aktív spomalilo zo 14 % na necelé jedno percento. Tento vývoj je dôsledkom kombinácie pomerne nižšej predajnosti a nepriaznivej výkonnosti. Objem čistých predajov sa oproti roku 2017 zmenšil na menej ako polovicu, avšak skoro celý bol v aktuálne sledovanom období znegovaný v priemere záporným výnosom podielových fondov, vyvolaným poklesom cien širokého spektra aktív na finančných trhoch. V štruktúre čistých predajov podielových fondov dominovala kategória zmiešaných fondov, ktorú nasledovali realitné podielové fondy. Najväčší príspevok k celkovým kladným čistým predajom pochádzal zo sektora domácností. Priemerná medziročná nominálna výkonnosť za podielové fondy kolektívneho investovania dosiahla -3,5 % ku koncu roka 2018.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť B

AKTIVITY A ČINNOSTI NBS

B

1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

1.1 POVINNÉ MINIMÁLNE REZERVY

Podľa pravidiel Eurosystemu sú všetky úverové inštitúcie pôsobiace v eurozóne povinné držať na účte v príslušnej národnej centrálnej banke (NCB) určenú výšku povinných minimálnych rezerv. Konkrétna hodnota pre jednotlivé subjekty v súčasnosti predstavuje 1 % zo základne na výpočet povinných minimálnych rezerv (PMR). Táto požiadavka sa vzťahuje na priemer za celé udržiavacie obdobie.

Začiatkom roka 2018 v Slovenskej republike podliehalo systému PMR 26 úverových inštitúcií, z toho 12 bánk so sídlom na území SR (vrátane troch stavebných sporiteľní) a 14 pobočiek zahraničných úverových inštitúcií. Na území Slovenskej republiky začala 9. 4. 2018 vykonávať svoju činnosť Raiffeisen Centrobank AG Slovak Branch, pobočka zahraničnej banky, čím sa počet pobočiek zahraničných bánk zvýšil na 15 a celkový počet úverových inštitúcií vzrástol na 27. Tento stav zotrval do konca roka 2018.

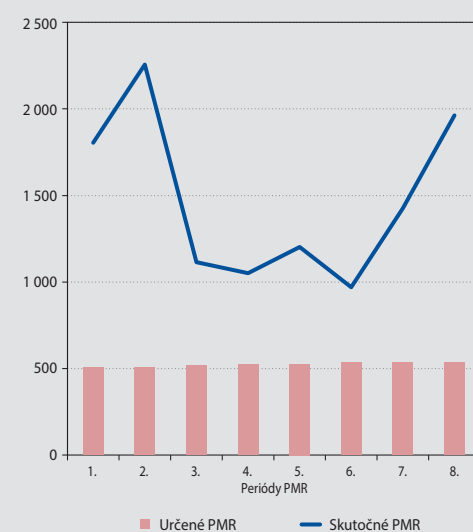
Úročenie nadbytočných rezerv zápornou sadzbou, ktoré sa začalo 11. 6. 2014, pokračovalo aj v roku 2018. V priebehu celého roka 2018 bola táto sadzba na úrovni -0,40 %. V minulom roku nedošlo k zmene žiadnej z troch kľúčových úrokových sadzieb Európskej centrálnej banky.

Rozhodnutím Rady guvernérov sa zasadania venované menovej politike od roku 2015 už nekonajú raz za mesiac, ale každých šesť týždňov. V dôsledku toho sa približne na šesť týždňov upravila aj dĺžka udržiavacích období PMR. Aj v kalendári na rok 2018 bol začiatok udržiavacích období zosúladený s možnou implementáciou menovopolitických rozhodnutí.

Od roku 2015 sa predĺžili udržiavacie obdobia PMR na 42, resp. 49 dní, čím sa ich počet znížil na 8. Rovnaká situácia pretrvávala aj v roku 2018.

Priemerná výška určených PMR v roku 2018 bola 523,15 mil. €, čo predstavovalo oproti

Graf 14 Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2018 (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

roku 2017 nárast o 6,7 %. V porovnaní s rokom 2017, kde skutočné rezervy boli v priemere o 199,1 % vyššie ako určené PMR, boli v roku 2018 v priemere vyššie o 181,7 %. Najvyššie plnenie bolo zaznamenané v 2. a 8. udržiavacom období PMR.

1.2 AKCEPTOVATEĽNÉ AKTÍVA

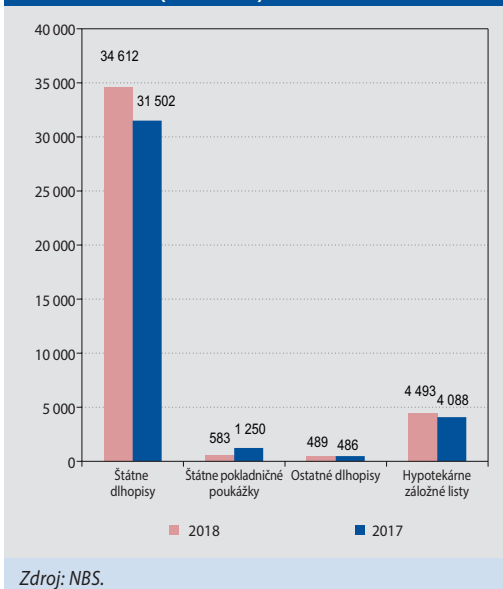
V roku 2018 nastali viaceré úpravy v podmienkach akceptovateľnosti aktív, ktoré môžu byť použité ako zábezpeka v úverových operáciách Eurosystemu. Jednou z významnejších bola detailnejšia špecifikácia prípustných úrokových sadzieb pri úverových pohľadávkach s pohyblivou úrokovou sadzbou. Táto zmena bola zameraná na znižovanie finančného rizika plynúceho z používania úverových pohľadávok a na čiastočnú harmonizáciu s podmienkami platnými pre zábezpeky vo forme dlhopisov, ktoré majú presne vymedzené akceptovateľné štruktúry úrokových mier. Zároveň nastalo obmedzenie akceptovateľnosti nekrytých bankových dlhopisov v dôsledku úpravy legislatívy vo viacerých európskych

krajinách. Úprava viedla k vzniku podriadenosti uvedených dlhopisov voči iným aktívam emitovaným rovnakou spoločnosťou.

Okrem týchto zmien sa obmedzilo aj vlastné použitie krytých dlhopisov ako zábezpeky v úverových operáciách Eurosystemu. Iba kryté dlhopisy, ktoré spĺňajú požiadavky nariadenia Európskeho parlamentu 575/2013 o prudenčných požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti, môžu byť použité emitentom dlhopisu ako zábezpeka v úverových operáciách. Nastala tiež zmena spôsobu stanovenia oceňovacích zrážok pre obchodovateľné a neobchodovateľné akceptovateľné aktíva s pohyblivou úrokovou sadzbou. Zmena spočívala v odstupňovaní hodnoty zrážok v závislosti od zostatkovej splatnosti akceptovateľného aktíva.

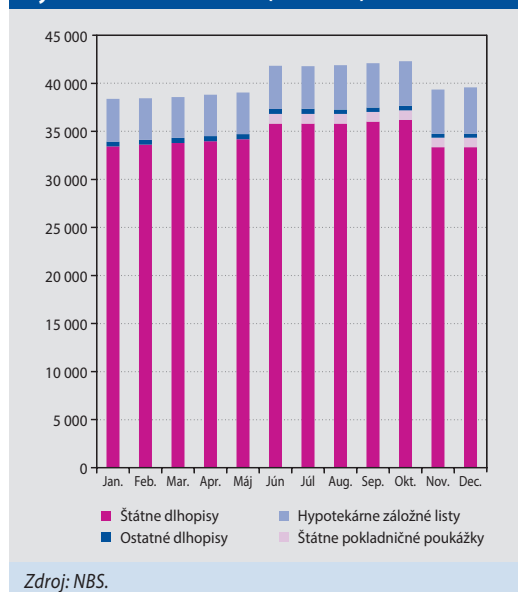
Hodnota slovenských obchodovateľných akceptovateľných aktív bola v roku 2018 v porovnaní s rokom 2017 vyššia v priemere o 8 %. V absolútnom vyjadrení to znamenalo 40 177 mil. €, čo bolo o 2 851 mil. € viac ako v roku 2017. Najväčšiu časť akceptovateľných aktív tvorili štátom emitované dlhopisy s podielom takmer 86,2 %. Hypotekárne záložné listy (HZL) mali podiel 11,2 %, štátne pokladničné poukážky 1,4 % a ostatné dlhopisy asi 1,2 % z celkovej hodnoty akceptovateľných aktív.

Graf 16 Porovnanie priemerných hodnôt slovenských akceptovateľných aktív v roku 2017 a 2018 (mil. EUR)

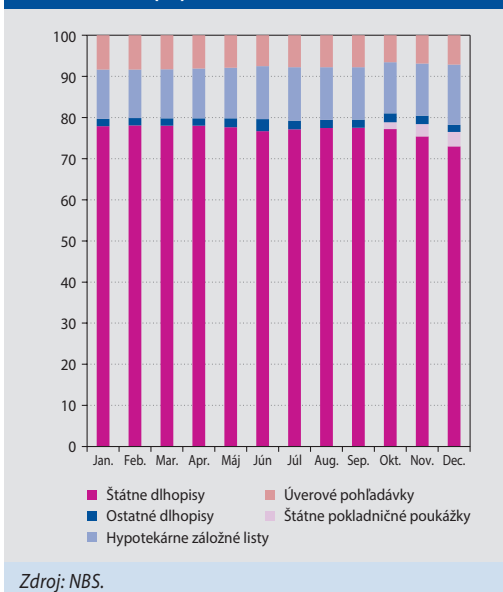

V oblasti použitých zábezpek nastal na konci roka 2018 mierny pokles ich hodnoty v porovnaní s rokom 2017. Priemerné použitie v roku 2018 bolo približne o 4 % nižšie ako v predchádzajúcom roku. Najvýznamnejším aktívom využívaným ako zábezpeka v operáciách Eurosystemu boli dlhové cenné papiere emitované vládami s priemerným podielom 78 %. Pri tejto skupine

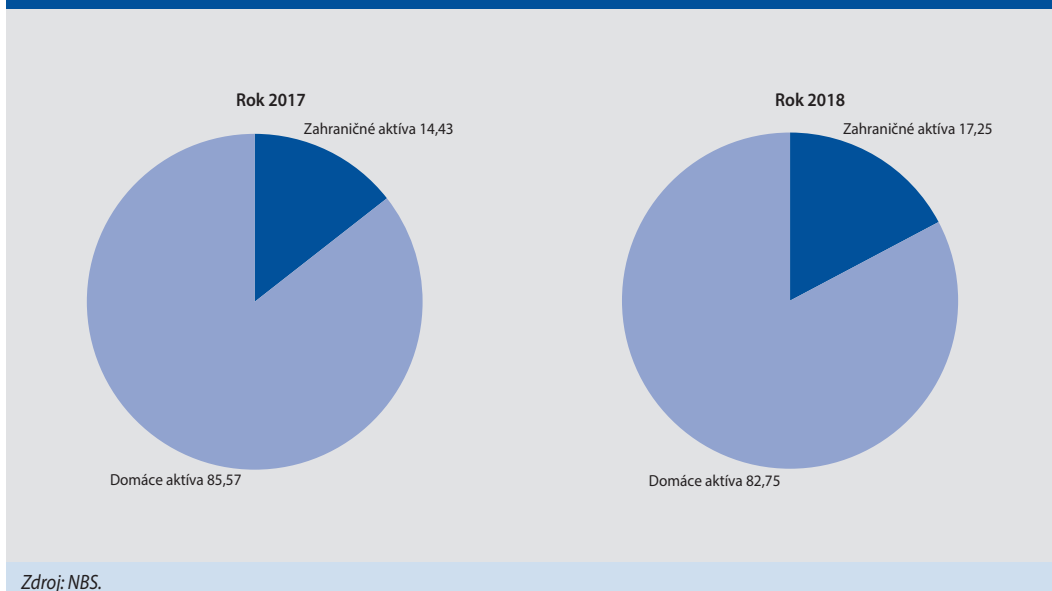
Graf 15 Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2018 (mil. EUR)

Graf 17 Použitie akceptovateľných aktív v roku 2018 (%)

Graf 18 Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív (%)

aktív sa zároveň postupne prejavuje klesajúci medziročný trend ich využívania. V prípade HZL sa, naopak, znovu zaznamenalo zvýšenie miery ich použitia vzhľadom na predchádzajúci rok a ich priemerný podiel dosahoval hodnotu približne 12 %. Používanie úverových pohľadávok a ostatných dlhopisov zostalo približne na rovnakej úrovni ako predchádzajúci rok a dosahovalo podiely 8 % pri úverových pohľadávkach a 2 % pri ostatných dlhopisoch.

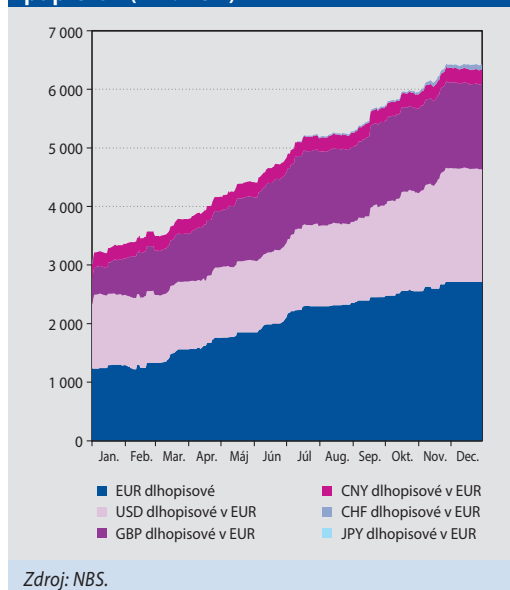
V roku 2018 bol tiež zaznamenaný mierny pokles použitia zábezpek emitovaných na domácom trhu. Ich podiel predstavoval necelých 83 %, pričom v predchádzajúcich rokoch sa pohyboval približne na úrovni 90 %. Slovenské zmluvné strany riadili svoje akceptovateľné aktíva formou tzv. poolingového spôsobu združovania zábezpek.

1.3 SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

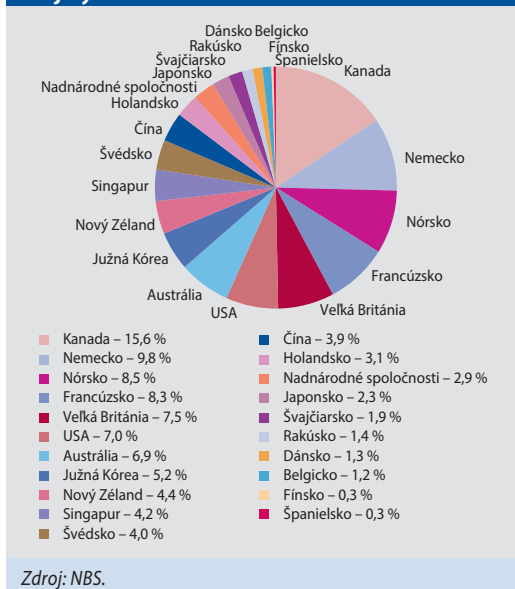
Národná banka Slovenska spravuje investičné rezervy na základe investičnej stratégie schválenej v roku 2008 a modifikovanej v rokoch 2014 a 2016 s cieľom zabezpečiť pozitívny prínos pre hospodársky výsledok banky. Celková hodnota investičných rezerv v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a nominálnych hodnotách

cenných papierov dosiahla ku koncu roka 2018 výšku 6,5 mld. €, resp. 7,65 mld. € vrátane zlata. Rozhodujúcu časť investičných rezerv predstavujú dlhopisové portfóliá, a to menovo zabezpečené portfóliá denominované v EUR, USD, GBP, CHF a JPY, v ktorých sa vykonáva štandardné riadenie úrokového rizika pomocou úroko-

Graf 19 Dlhopisové portfóliá NBS v roku 2018 – nominálne hodnoty cenných papierov (mil. EUR)

Graf 20 Dlhopisové portfóliá NBS k 31. 12. 2018 – členenie cenných papierov podľa krajiny emitenta

vých swapov a kontraktov futures, ako aj portfólio čínskych vládnych dlhopisov. Vývoj hodnoty dlhopisových portfólií v roku 2018 zachytáva graf č. 19 a ich geografickú štruktúru znázorňuje graf č. 20. V júni 2018 vstúpila NBS na akciový trh, keď začala nakupovať akciové portfólio vo forme podielov vo vybraných ETF reprezentujúcich globálny akciový trh. Investičné rezervy NBS dosiahli za rok 2018 celkovú výnosnosť asi 38 mil. € (metódou mark-to-market za jednotlivé portfóliá a súhrne prepočítanú koncoročními výmennými kurzami), vrátane výnosu zlatých rezerv a po zohľadnení nákladov zabezpečovacích operácií, aj nákladov, resp. výnosov z operácií na strane pasív.

Box 2

FX GLOBAL CODE

Celosvetový kódex správania na devízových trhoch je súhrn princípov, podľa ktorých majú postupovať obchodníci na devízovom trhu v záujme podpory silného, čestného, likvidného, otvoreného a transparentného devízového trhu založeného na vysokých etických normách prospešných pre všetkých účastníkov devízového trhu. Kódex iniciovala Banka pre medzinárodné zúčtovanie a na tvorbe sa podieľali významné svetové centrálné a obchodné banky. Národná banka Slovenska sa v máji 2017

spoločným vyhlásením so všetkými centrálnymi bankami ESCB, vrátane Európskej centrálnej banky, zaviazala, že do 12 mesiacov implementuje kódex do svojich interných postupov. NBS 14. 5. 2018 v 3. harmonizovanom kole ESCB zverejnila Prehlásenie o dodržiavaní celosvetového kódexu správania na devízovom trhu, čím sa pripojila k ostatným bankám ESCB pri dodržiavaní a podpore princípov kódexu. NBS zároveň podporuje rešpektovanie a zavádzanie kódexu aj v domácom finančnom sektore.

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM⁷

2.1 FINANČNÁ STABILITA

V roku 2018 prijala Banková rada NBS šesť rozhodnutí v oblasti makroprudenciálnej politiky, ktoré boli zamerané na cyklické a štrukturálne systémové riziká.

V štyroch prípadoch išlo o pravidelné štvrtročné rozhodnutie o určení miery proticyklického kapitálového vankúša. V prvých dvoch rozhodnutiach zostala výška proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 1,25 %⁸. Z pohľadu finančnej stability bolo významným júlové

7 Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2018 je zverejnená na webovom sídle NBS: <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>.

8 Analytickým podkladom pre rozhodnutia Bankovej rady NBS o výške proticyklického kapitálového vankúša je Štvrtročný komentár k politike obozretnosti na makroúrovni, publikovaný na webovom sídle NBS v mesiacoch január, apríl, júl a október daného roka.

rozhodnutie NBS č. 6/2018, ktorým Banková rada NBS rozhodla v poradí už o treťom zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 1,50 % s účinnosťou od 1. 8. 2019.

Hlavným dôvodom zvýšenia miery proticyklického kapitálového vankúša bol pokračujúci silný rast úverov domácnostiam a podnikom. Rast úverov prispieval ku kumulácii cyklických rizík, ktoré zvyšovala kombinácia nízkych úrokových sadzieb a makroekonomického prehrievania. V rozhodnutí Bankovej rady NBS z októbra 2018 bola výška proticyklického kapitálového vankúša ponechaná na úrovni 1,5 %.

Ďalšie dve rozhodnutia sa týkali problematiky lokálne systémovo významných bánk (O-SII). V roku 2018 sa uskutočnilo pravidelné ročné prehodnotenie týchto bánk. Zoznam bánk určených ako lokálne systémovo významných⁹ ani výška oboch kapitálových vankúšov sa nezmenili. Kapitálový vankúš pre O-SII zostal na hodnote 0,5 % až 1 % pre päť bánk a kapitálový vankúš na krytie systémového rizika na hodnote 1 % pre tri banky. Tieto rozhodnutia nadobudli účinnosť 1. 1. 2019.

Celkovú situáciu na finančnom trhu monitoruje NBS aj vo svojej publikácii Správa o finančnej stabilite¹⁰, ktorú v roku 2018 zverejnila koncom mája a novembra. Jej cieľom je zhodnotenie finančného systému na Slovensku za uplynulý polrok, resp. rok a uvedenie prehľadu možných rizík pre jeho stabilitu. Správa obsahuje aj hodnotenie medzinárodného a domáceho hospodárskeho prostredia s cieľom identifikovať hlavné zdroje rizík pre domácu finančnú stabilitu.

Dôležitým krokom z pohľadu makroprudenciálnej politiky boli v roku 2018 novely opatrení NBS o úveroch na bývanie a o spotrebiteľských úveroch, ktoré vstúpili do platnosti 1. 7. 2018. Podstatou týchto noviel opatrení bolo zavedenie nového limitu na ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu (debt-to-income, DTI), ktorého postupné sprísňovanie sa rozložilo na obdobie jedného roka od jeho zavedenia. Cieľom prijatia opatrení bolo zmierniť riziká spojené s rýchlym rastom zadlženosti domácností – pri súčasných veľmi nízkych úrokových sadzbách rastie nadmerným tempom. Domácnosti s príliš vysokým dlhom v porovnaní s príjmom môžu mať neskôr vážne problémy so splácaním úverov. Ak takých-

to prípadov bude veľa, vážne problémy sa môžu dotknúť nielen finančného sektora, ale aj domácej ekonomiky ako celku.

Od 1. 9. 2018 bol v NBS zriadený Výbor pre makroprudenciálnu politiku. Medzi jeho úlohy patrí napr. prerokovávanie odborných otázok z oblasti výkonu makroprudenciálnej politiky, ktoré sa týkajú zabezpečenia stability finančného systému ako celku, vrátane posilnenia odolnosti finančného systému a znižovania systémového rizika, ako aj prerokovávanie rizík a trendov, ktoré môžu mať vplyv na finančnú stabilitu a možné využitie nástrojov na zmiernenie systémových rizík.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. 12. 2018 pôsobilo na území SR 12 bánk a 15 pobočiek zahraničných bánk. V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) pozostávajúceho z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov sa banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR členia na:

- významné, nad ktorými sa vykonáva dohľad na úrovni ECB v úzkej spolupráci s NBS.
- menej významné (ostatné banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR), nad ktorými je priamy dohľad naďalej vykonávaný NBS.

V roku 2018 sa začalo 29 konaní, v ktorých rozhodnutie vydáva ECB v spolupráci s NBS. V prevažnej miere súviseli s posúdením vhodnosti osôb navrhovaných za členov štatutárnych orgánov alebo dozorných rád významných bánk.

V povoľovacích konaniach v pôsobnosti NBS bolo vydaných 27 rozhodnutí, väčšina z nich sa týkala udelení predchádzajúcich súhlasov na zvolenie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, prokuristov, vedúcich útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu.

V súvislosti so zmenou právnej úpravy v oblasti hypotekárneho bankovníctva od 1. 1. 2018 patrí medzi najdôležitejšie rozhodnutia vydané v roku 2018 udelenie 3 predchádzajúcich súhlasov na vykonávanie činností súvisiacich s programom krytých dlhopisov.

⁹ Československá obchodná banka, a. s., Poštová banka, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Tatra banka, a. s. a Všeobecná úverová banka, a. s.
¹⁰ <https://www.nbs.sk/sk/publikacie/sprava-o-financnej-stabilite>

V roku 2018 vykonala NBS v bankách a pobočkách zahraničných bánk 9 tematicky zameraných dohľadov na mieste. Prioritami v zameraní dohľadov na mieste boli kvalita systému riadenia rizík s dôrazom na kreditné, operačné a úrokové riziko bankovej knihy, systém riadenia bánk a hodnotenie úrovne ochrany bánk pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

Dohľad na diaľku v bankách a pobočkách zahraničných bánk zahŕňa okrem pravidelného spracovania výkazov a hlásení, monitorovania ukazovateľov obozretného podnikania, analytickej činnosti, komunikácie s dohliadanými subjektmi a domovskými dohľadmi týchto subjektov aj ďalšie činnosti. Je to predovšetkým práca na spoločných aktivitách v rámci priameho a nepriameho dohľadu ECB a v kolégiách dohľadov pre jednotlivé banky.

V oblasti bánk, ktoré podliehajú priamemu dohľadu ECB, pokračovala spolupráca v spoločných dohľadových tímoch, ktorých súčasťou sú zamestnanci dohľadu NBS. Výsledkom spolupráce bolo ročné hodnotenie bánk podľa procesov SSM. Formou dohľadu na diaľku sa preverovali hodnotenia notifikácií ex-ante a ex-post v zmysle definície delegovaného nariadenia č. 529/2014. Preverené boli aj validačné správy interných modelov bánk a správ interných auditov bánk. Vyhodnotilo sa aj plnenie podmienok a odporúčaní z rozhodnutí o používaní interných modelov.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

Na slovenskom finančnom trhu k 31. 12. 2018 pôsobilo na základe udeleného povolenia na poskytovanie platobných služieb 12 poskytovateľov platobných služieb. Z tohto počtu je 8 platobných inštitúcií oprávnených poskytovať platobné služby bez obmedzenia rozsahu a 4 poskytovatelia platobných služieb v obmedzenom rozsahu.

V roku 2018 pôsobila na slovenskom finančnom trhu jedna inštitúcia elektronických peňazí.

V oblasti poskytovania platobných služieb bolo v roku 2018 vydaných 16 právoplatných rozhodnutí, z ktorých 2 boli rozhodnutia o udelení povolenia na poskytovanie platobných služieb, ďalej 2 rozhodnutia, ktorými sa zmenilo povolenie

na poskytovanie platobných služieb a ostatné rozhodnutia sa vzťahovali prevažne na udelenie predchádzajúcich súhlasov na voľbu alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich zamestnancov zodpovedných za výkon vnútornej kontroly.

V oblasti vydávania elektronických peňazí v roku 2018 NBS vydala 2 rozhodnutia – rozhodnutie o zmene povolenia a rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu.

NBS evidovala 32 oznámení zahraničných platobných inštitúcií o zámere poskytovať platobné služby a 39 oznámení zahraničných inštitúcií elektronických peňazí o svojom zámere vydávať, ponúkať, spätne vymieňať elektronické peniaze, prípadne poskytovať platobné služby na území SR bez založenia pobočky.

V roku 2018 boli ukončené 2 komplexné dohľady na mieste v platobných inštitúciách, ktoré sa začali v roku 2017. Realizoval a ukončil sa 1 dohľad na mieste v platobnej inštitúcii. Začal sa 1 dohľad na mieste v banke, zameraný na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb bankou ako poskytovateľom platobných služieb, ktorý nebol v roku 2018 ukončený. Dohľady na mieste vykonané v platobných inštitúciách sa zameriavali najmä na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb, dodržiavanie podmienok na podnikanie platobných inštitúcií, vnútorný kontrolný systém a vnútornú kontrolu, vybrané riziká a systém riadenia rizík, systém ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plnenie povinností v tejto oblasti a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

K 31. 12. 2018 bolo na území SR 1 167 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. V devízovej oblasti bolo vydaných 17 rozhodnutí, z ktorých 13 sa týkalo udelenia devízovej licencie.

V roku 2018 bolo v devízovej oblasti právoplatne ukončených 8 sankčných konaní o uložení pokuty.

V oblasti vykonávania obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup peňažných pros-

triedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti, NBS v roku 2018 vykonala 10 dohľadov na mieste. Výkon dohľadu bol zameraný na kontrolu dodržiavania devízového zákona. V oblasti devízovej ohlasovacej povinnosti boli vykonané 2 dohľady na mieste.

OBLASŤ POSKYTOVANIA SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV

VERITEĽMI A INÝMI VERITEĽMI

Na slovenskom finančnom trhu v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov k 31. 12. 2018 pôsobilo 31 veriteľov (okrem bánk, zahraničných bánk alebo pobočiek zahraničných bánk). Z tohto počtu je na základe udeleného povolenia 30 veriteľov oprávnených poskytovať spotrebiteľské úvery bez obmedzenia rozsahu a 1 veriteľ oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery v obmedzenom rozsahu. V roku 2018 NBS vydala v povoľovacích konaniach 53 právoplatných rozhodnutí, z ktorých boli udelené 3 povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania, 3 predchádzajúce súhlasy na vrátenie povolenia a 36 udelených predchádzajúcich súhlasov na zvolenie alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich útvaru vnútornej kontroly.

V roku 2018 sa ukončili u veriteľa poskytujúceho spotrebiteľské úvery 2 komplexné dohľady na mieste, ktoré sa začali v roku 2017. NBS vykonala a ukončila 1 komplexný dohľad na mieste a začala ďalšie 3 komplexné alebo tematické dohľady na mieste, zamerané na preverenie a hodnotenie systému poskytovania spotrebiteľských úverov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, dodržiavanie podmienok na podnikanie, preverenie informácií poskytnutých v procese konaní o udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, vnútorného kontrolného systému a vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V oblasti poisťovníctva pôsobilo k 31. 12. 2018 na slovenskom finančnom trhu 14 poisťovní so sídlom na území SR v režime Solventnosť II (v roku 2018 zanikla jedna poisťovňa v dôsledku zlúčenia s inou poisťovňou a jednej

poisťovni zaniklo povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti) a 22 pobočiek poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ. V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť v povoľovacích konaniach v oblasti poisťovníctva spolu 5 rozhodnutí. Jedným z významných rozhodnutí bolo udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na poisťovni.

V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť jedno rozhodnutie o uložení sankcie.

Okrem pravidelného preverovania výkazov a hlásení poisťovní vykonal útvar dohľadu nad finančným trhom (UDF) v roku 2018 vo všetkých poisťovniach spadajúcich pod režim Solventnosť II dohľad na diaľku. Jeho cieľom bolo overenie obsahu dokumentov s kľúčovými informáciami pre investičné produkty založené na poistení (PRIIP), preverenia dodržiavania požiadaviek týkajúcich sa odmeňovania a preverenia vlastných zdrojov poisťovní. V prípade zistených nedostatkov boli poisťovne informované o výsledkoch dohľadu formou listu.

Dohľadom na diaľku NBS v roku 2018 tiež požiadala poisťovne o predloženie údajov a informácií z oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.

Uskutočnili sa aj viaceré stretnutia zástupcov UDF so zástupcami jednotlivých poisťovní a zástupcami spoločností vykonávajúcich externý audit. Témou stretnutí bolo najmä pôsobenie dohliadaných subjektov v novom režime regulácie Solventnosť II, hlavné riziká v oblasti poisťovníctva a očakávaný vývoj na poisťovníctvom trhu.

V roku 2018 sa začalo 6 tematických dohľadov na mieste – dva boli zamerané na vlastné zdroje poisťovne a koncepciu odmeňovania, ďalšie dva na kontrolu plnenia a dodržiavania povinností ustanovených zákonom o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Jeden dohľad na mieste sa zameriaval len na vlastné zdroje poisťovne, ďalší na systém správy a riadenia poisťovne a zverenie výkonu činnosti. Tieto dohľady na mieste sa k 31. 12. 2018 neukončili. V priebehu roka 2018 NBS dokončila aj jeden komplexný a jeden tematický dohľad na mieste, oba sa za-

čali v roku 2017. Ďalší tematický dohľad na mieste, ktorý sa začal v roku 2017, nebol dokončený v dôsledku vyhlásenia konkurzu na spoločnosť v januári 2018.

OBLASŤ DÔCHODKOVÉHO SPORENIA

V oblasti starobného dôchodkového sporenia (II. pilier) pôsobilo k 31. 12. 2018 na slovenskom finančnom trhu 6 dôchodkových správovských spoločností, ktoré spolu spravujú 19 dôchodkových fondov a v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia (III. pilier) pôsobili 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti, ktoré spolu spravujú 16 doplnkových dôchodkových fondov. Činnosť depozitára v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení v roku 2018 vykonávalo 5 bankových subjektov. V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť v povolovacích konaniach v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia 19 rozhodnutí a v oblasti starobného dôchodkového sporenia rovnako 19 rozhodnutí.

V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť jedno rozhodnutie o uložení sankcie v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia.

Dohľad na diaľku sa zameriaval najmä na zber a analýzu údajov predkladaných dôchodkovými správovskými spoločnosťami, doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami a depozitármi dôchodkových fondov a doplnkových dôchodkových fondov.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia sa v roku 2018 začal aj ukončil tematický dohľad na mieste v dôchodkovej správovskej spoločnosti, ktorý bol zameraný na organizáciu a riadenie spoločnosti a zverenie výkonu činností spojených so správou dôchodkových fondov spoločnosti. V štvrtom štvrtroku 2018 sa začali ďalšie dva tematické dohľady na mieste. Zameriavali sa na preverenie výpočtu dôchodkovej jednotky a čistej hodnoty majetku v dôchodkovom fonde a na postupy a metódy používané spoločnosťou pri oceňovaní majetku v dôchodkových fondoch. V treťom štvrtroku sa ukončil aj komplexný dohľad na mieste v dôchodkovej správovskej spoločnosti, ktorý NBS začala v roku 2017.

V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia sa v roku 2018 začalo aj ukončilo päť te-

matických dohľadov na mieste v doplnkových dôchodkových spoločnostiach. Jeden dohľad na mieste bol zameraný na organizáciu a riadenie spoločnosti a zverenie výkonu činností spojených so správou doplnkových dôchodkových fondov spoločnosti. Ďalšie štyri tematické dohľady na mieste sa zameriavali na preverenie výpočtu doplnkovej dôchodkovej jednotky a čistej hodnoty majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde aj na postupy a metódy používané spoločnosťou pri oceňovaní majetku v doplnkových dôchodkových fondoch.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

K 31. 12. 2018 bolo v Registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie (RegFaP) zaregistrovaných spolu 34 443 subjektov. V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť 16 povolení na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a jedno povolenie na vykonávanie činnosti finančného poradcu. Do RegFaP bolo v roku 2018 zapísaných 14 nových subjektov v rôznych sektoroch. V rámci platnej legislatívy NBS zapíše finančného agenta alebo finančného poradcu do RegFaP až po splnení zákonom ustanovených požiadaviek – po predložení informácie o zápise povolenej činnosti samostatného finančného agenta alebo finančného poradcu do obchodného registra a po predložení kópie poisťnej zmluvy spolu s dokladom o uhradení poisťného. V roku 2018 bolo zrušených 48 zápisov samostatného finančného agenta.

V roku 2018 bolo do RegFaP zapísaných 325 finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia, ktorí sú na území SR oprávnení vykonávať činnosť na základe práva na slobodné poskytovanie služieb bez zriadenia organizačnej zložky a 2 finanční sprostredkovatelia so zriadením organizačnej zložky. V oblasti poskytovania úverov na bývanie bolo v roku 2018 zapísaných 6 sprostredkovateľov z iného členského štátu. NBS v roku 2018 elektronicky prijala a spracovala 7 485 návrhov od navrhovateľov samostatných finančných agentov a finančných inštitúcií na zápis, zmeny a zrušenie zápisov ich podriadených subjektov (podriadených finanč-

ných agentov a viazaných finančných agentov) v RegFaP.

V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť 11 rozhodnutí o uložení sankcie.

UDF zapísal v roku 2018 do Registra poskytovateľov osobitného finančného vzdelávania 13 právnických osôb.

Dohľadom na diaľku v roku 2018 bolo vyhodnotené splnenie informačnej povinnosti predložiť NBS výkaz o vykonávaní finančného sprostredkovania samostatných finančných agentov za obdobie od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017, hlásenie MIFID II a zabezpečila sa aktualizácia údajov o podriadených subjektoch v RegFaP prostredníctvom spracovania prijatých aktualizáčnych formulárov. Koncom roka 2018 NBS požiadala samostatných finančných agentov a finančných poradcov o predloženie informácií týkajúcich sa ich povinností pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu za obdobie rokov 2016 a 2017. Predmetom dohľadu na diaľku bola aj kontrola poskytovania finančnej výhody klientovi v súvislosti s finančným sprostredkovaním a preverenie opodstatnenosti prijatých podaní fyzických a právnických osôb na činnosť subjektov, ktoré vykonávajú finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo.

V roku 2018 sa u samostatných finančných agentov začali dva komplexné dohľady na mieste, jeden z dohľadov sa do konca roku neukončil. Ukončili sa komplexné dohľady na mieste u dvoch samostatných finančných agentov, ktoré sa začali v roku 2017.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

K 31. 12. 2018 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 20 obchodníkov s cennými papiermi. V roku 2018 nadobudlo v povolovacích konaniach právoplatnosť 18 rozhodnutí. Jedným z významných rozhodnutí bolo rozhodnutie o udelení povolenia na poskytovanie investičných služieb. UDF prijal 121 oznámení o zámere zahraničných obchodníkov s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR.

V priebehu roka 2018 UDF schválil 45 prospektov cenného papiera, 3 opisy cenných papierov

vrátane súhrnného dokumentu a 5 dodatkov k prospektu cenného papiera. UDF prijal spolu 63 oznámení o schválení prospektu cenného papiera či dodatku k prospektu cenného papiera od orgánov dohľadu iných členských štátov EÚ a zaslal 7 oznámení o schválení prospektu cenného papiera a dodatkov k prospektu cenného papiera iným orgánom dohľadu členských štátov EÚ.

V rámci povolovacej činnosti týkajúcej sa centrálnych depozitárov cenných papierov nadobudlo v roku 2018 právoplatnosť jedno rozhodnutie na činnosť centrálného depozitára cenných papierov podľa nariadenia CSDR.

V rámci povolovacej činnosti týkajúcej sa činnosti emitentov akcií, ktoré sa obchodujú na regulovanom trhu Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s. (BCPB, a. s.) nadobudli v roku 2018 právoplatnosť 3 rozhodnutia o schválení povinnej ponuky na prevzatie a jedno rozhodnutie na uplatnenie práva výkupu.

V rámci povolovacej činnosti vo vzťahu k BCPB, a. s., nadobudli v roku 2018 právoplatnosť 4 rozhodnutia o udelení predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva a člena dozornej rady.

V roku 2018 nadobudli v oblasti trhu cenných papierov právoplatnosť 3 rozhodnutia o uložení sankcie.

V oblasti trhu cenných papierov bolo v roku 2018 predmetom dohľadu na diaľku 20 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi a 7 obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacich v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID, z toho 4 obchodníci s cennými papiermi pôsobia v SR prostredníctvom viazaných agentov. Predmetom dohľadu na diaľku boli aj banky a pobočky zahraničných bánk s oprávnením na poskytovanie investičných služieb. Prioritou dohľadu na diaľku bolo predovšetkým monitorovanie dodržiavania pravidiel pre obozretné podnikanie, vyhodnocovanie finančnej situácie, rizikového profilu dohliadaných subjektov a dodržiavanie zákonných povinností. Priebežne sa preverujú povinnosti a kvalita dát zasielaných dohliadanými subjektmi, predovšetkým dát vykazovaných vo výkazoch zasielaných archívom obchodných údajov

v súlade s nariadením EMIR a vykazovanie transakcií podľa nariadenia MiFIR.

Predmetom dohľadu na diaľku boli aj BCPB, a. s., CDCP SR, a. s., Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. (NDCP, a. s.) a plnenie informačných povinností voči NBS zo strany emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a. s., prostredníctvom CERI – databázy, ktorú vedie NBS. K 31. 12. 2018 bolo evidovaných 71 emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a. s.

V oblasti trhu cenných papierov sa v roku 2018 začal komplexný dohľad na mieste u obchodníka s cennými papiermi. Bol zameraný na činnosť spoločnosti, dodržiavanie ustanovení zákona o cenných papieroch a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na spoločnosť alebo jej činnosti. V prvom štvrtroku 2018 sa ukončil jeden komplexný dohľad na mieste a jeden tematický dohľad na mieste zameraný na preverenie poskytovania investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom, ktoré sa začali v roku 2017.

V roku 2018 NBS ukončila päť tematických dohľadov na mieste v bankových subjektoch. Boli zamerané na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch. Dva z tematických dohľadov na mieste sa začali v roku 2017.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

K 31. 12. 2018 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 8 správcovských spoločností, z nich jedna môže začať vykonávať činnosť až po splnení podmienky na začatie výkonu povolenej činnosti určenej v rozhodnutí. Medzi významné rozhodnutia patrí udelenie povolenia správcovskej spoločnosti na vytváranie a spravovanie alternatívnych investičných fondov a zahraničných alternatívnych investičných fondov. V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť v povoľovacích konaniach v oblasti kolektívneho investovania spolu 69 rozhodnutí. NBS prijala 41 oznámení európskeho fondu o zámere verejne ponúkať svoje cenné papiere na území SR a 31 oznámení zahraničnej správcovskej spoločnosti o zámere distribuovať svoje cenné papiere prostrední-

ctvom privátnej ponuky na území SR formou voľného poskytovania služieb.

V roku 2018 nadobudlo právoplatnosť jedno rozhodnutie o uložení sankcie.

V oblasti kolektívneho investovania bolo v roku 2018 predmetom dohľadu na diaľku 8 tuzemských správcovských spoločností, ktoré ku koncu roka 2018 spolu spravovali 67 štandardných fondov (z toho 5 štandardných fondov, ktoré boli vytvorené podľa zákona o kolektívnom investovaní, je spravovaných zahraničnou správcovskou spoločnosťou) a 19 alternatívnych investičných fondov. NBS vykonala dohľad na diaľku aj v 5 bankových subjektoch vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní.

Dohľad na diaľku kontroloval a hodnotil informačné povinnosti správcovských spoločností a depozitárov subjektov kolektívneho investovania voči NBS. Na základe predkladaných informácií sa preverovalo zloženie majetku vo fondoch, vyhodnocovala sa najmä rizikovosť uskutočnených transakcií, ich vplyv na rizikovosť portfólií jednotlivých fondov a oceňovanie majetku fondov.

V oblasti kolektívneho investovania sa v roku 2018 začali tri tematické dohľady na mieste. Boli zamerané na preverenie zloženia majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností, postupy a spôsob investovania majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností a uplatňovanie pravidiel obmedzenia a rozloženia rizika. V prvom polroku 2018 sa ukončili tri tematické dohľady na mieste v správcovských spoločnostiach, ktoré sa začali v roku 2017. Dohľady boli zamerané na preverenie systému uplatňovania zásad odmeňovania, dodržiavanie usmernenia o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov a na preverenie systému výkonu funkcie dodržiavania opatrení, stratégií a postupov na identifikáciu rizika a vnútorného auditu.

2.3 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

V priebehu roka 2018 zamestnanci UDF aktívne spolupracovali s Ministerstvom financií SR na prí-

prave novely zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu. Súčasťou novely zákona sú aj zmeny a doplnenia viacerých zákonov, ktoré vecne súvisia a predstavujú komplexnú právnu úpravu rôznych právnych vzťahov na finančnom trhu. Ich cieľom je obmedzenie rizika a predchádzanie vzniku krízových situácií na finančnom trhu. Súbor opatrení zvyšuje efektivitu finančných inštitúcií, čím prispieva k ich odolnosti voči možným krízovým situáciám, a tým aj k zvýšeniu stability finančného trhu SR.

Napríklad vo vzťahu k regulácii bankovníctva sa v novele zákona o bankách riešili najmä zmeny pri registri bankových úverov a záruk a zmeny pri poskytovaní údajov chránených bankovým tajomstvom. V novele zákona o Exportno-importnej banke SR sa zase zjednotila právna úprava ochrany informácií a údajov týkajúcich sa jej klientov. V súvislosti s legislatívnou úpravou spojenou so zrušením povinnosti zriadiť Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie (SBA) boli novelizované viaceré zákony: o platobných službách, o bankách, o rozhodcovskom konaní, o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a zákon o alternatívnom riešení sporov.

V súvislosti s vytvorením nového regulačného rámca, ktorým sa ešte v roku 2017 upravila, resp. revidovala oblasť hypotekárneho bankovníctva, NBS pripravila v roku 2018 aj niekoľko súvisiacich opatrení. Patrilo medzi ne opatrenie o registri krytých dlhopisov, ktorým sa ustanovili údaje zapisované do registra krytých dlhopisov na účely súvisiace s programom krytých dlhopisov, spôsob, postupy a technické pravidlá vedenia registra krytých dlhopisov i termíny, lehoty a periodicita predkladania a aktualizácie údajov zapisovaných do registra krytých dlhopisov. Zároveň bolo vydané opatrenie o predkladaní hlásenia z registra krytých dlhopisov a z registra hypoték na účely vykonávania dohľadu. Jeho hlavným cieľom je harmonizácia spôsobu zasielania údajov o krytých dlhopisoch a hypotekárnych záložných listoch, o ich zabezpečení v bankovom sektore v záujme zabezpečenia ochrany investorov a nízkej rizikovosti investície do krytých dlhopisov. Na zmeny v oblasti hypotekárneho bankovníctva reagovala aj novela opatrenia o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk. Ustanovil sa ňou vzor na zverejňovanie údajov o krytých dlhopisoch a hypotekárnych záložných listoch. Do opatre-

nia sa súčasne zapracovali zmeny v terminológii a nové pravidlá pri úprave oceňovania aktív podľa medzinárodného štandardu finančného výkazníctva IFRS 9.

V roku 2018 pokračoval najmä v retailovom sektore trend rýchleho rastu úverov. Ich rast pritom dlhodobo predbiehal rast ekonomiky, zamestnanosti aj miezd. NBS preto prijala viacero opatrení, ktorými sa snažila docieľiť, aby sa klienti nezaťažovali nad rámec svojich možností. Mimoriadne dôležitými z pohľadu riešenia vysokého rastu v oblasti poskytovania úverov v SR boli novelizácie dvoch opatrení v oblasti spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie. Išlo o novelu opatrenia, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a novelu opatrenia, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie. Od roku 2018 banky prestali poskytovať úvery na bývanie presahujúce 90 % ceny nehnuteľnosti a postupne sa znižuje aj podiel 80 % hypoték. Zároveň sa obmedzil podiel úverov, pri ktorých zadlženosť klienta presahuje osemnásobok jeho ročného príjmu. Aby sa predišlo náhlym zmenám na trhu, jednotlivé podmienky poskytovania úverov sa sprísňujú postupne.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

V oblasti regulácie platobných služieb sa novelizoval zákon o platobných službách v rámci novely zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu. V novele zákona sa riešila najmä implementácia korigenda ku smernici PSD 2 a zrušenie Stáleho rozhodcovského súdu.

V roku 2018 NBS pripravila metodické usmernenie, ktoré upravuje podmienky zosúladienia platobných inštitúcií a inštitúcií elektronických peňazí a ich činnosti so zákonom o platobných službách.

OBLASŤ POSKYTOVANIA SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV VERITELMI A INÝMI VERITELMI

V oblasti regulácie veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery sa novelizoval zákon o spotrebiteľských úveroch v rámci novely zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu. V novele zákona sa riešilo najmä zrušenie výnimky na predsčválné úvery z neplnenia limitov pre ukazovateľ celkovej zadlženosti a schopnosti

splácať úver i uvoľnenie požiadavky pri všetkých predschválených úveroch overovať príjem v Sociálnej poisťovni.

Novelou zákona sa zaviedla aj legislatívna úprava, ktorá sa týka najmä financovania pri motorových vozidlách – na konci splácania úveru sa spotrebiteľovi umožní rozhodnúť, ako s nadobudnutým automobилом naloží, napr. zaplacením poslednej splátky alebo vrátením lízingovej spoločnosti.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V júli 2018 nadobudlo účinnosť opatrenie, ktorým sa ustanovuje vzor dokumentu o dôležitých zmluvných podmienkach uzatvárajúcej poisťovnej zmluvy s cieľom zabezpečiť informovanosť poistníkov. Zámerom vydania opatrenia bolo priniesť v prílohe vzor dokumentu, ktorý by mal potenciálnemu poistníkovi pomôcť pri rozhodovaní o uzavretí poisťovnej zmluvy alebo o tom, či mu daný poisťový produkt vyhovuje. Obsahom dokumentu má byť zrozumiteľný prehľad podmienok uzavretia a dôležitých dohodnutých ustanovení návrhu poisťovnej zmluvy, všeobecných a osobitných poisťovných podmienok a ostatných dokumentov, ktoré by mal poistník pred uzavretím zmluvy posúdiť.

OBLASŤ DÔCHODKOVÉHO SPORENIA

NBS bola súčasťou pracovnej skupiny zriadenej MPSVaR SR, ktorá pracovala na príprave novely zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení s cieľom transpozície smernice IORP II. Novela zákona bola schválená v marci 2018, účinnosť nadobudla 1. 1. 2019.

V súvislosti s novelou zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení sa NBS podieľala aj na príprave dvoch opatrení vydaných MPSVaR SR. Opatrenie č. 295/2018 Z. z. obsahuje nový vzor výpisu z osobného účtu a vzor výkazu predpokladaných dôchodkových dávok v doplnkovom dôchodkovom sporení, opatrenie č. 296/2018 Z. z. informuje o dávkach v doplnkovom dôchodkovom sporení.

V rámci regulačnej činnosti v sektore dôchodkového sporenia odbor regulácie NBS vydal stanovisko pre subjekty doplnkového dôchodkového sporenia v oblasti predchádzania praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu. Vysvetlil ním bližšie povinnosti týchto subjektov: ako po-

stupovať pri uzatváraní zmlúv o doplnkovom dôchodkovom sporení pri klientoch, ktorí sú vedení v zoznamoch sankcionovaných osôb.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

Rok 2018 priniesol pre sektor finančného sprostredkovania a finančného poradenstva zásadné zmeny. Do zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve bola transponovaná smernica o distribúcii poistenia, ktorá nahradila smernicu o sprostredkovaní poistenia. Menili sa aj iné zákonné ustanovenia, ktoré si vyžiadala súvisiaca aplikačná prax, najmä úprava osobitného finančného vzdelávania v oblasti požiadaviek na odbornú spôsobilosť osôb vykonávajúcich finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo i sprísnenie podmienok, ktoré musia spĺňať osoby poskytujúce osobitné finančné vzdelávanie pre jednotlivé sektory a jednotlivé stupne odbornej spôsobilosti.

Z oblasti sekundárnej legislatívy bolo významné opatrenie, ktorým sa zaviedol úplne nový systém vykazovania pre finančných agentov a finančných poradcov. Na základe poznatkov z výkonu dohľadu sa v opatrení ustanovila štvrtročná frekvencia vykazovania, ktorá reaguje na potreby orgánu dohľadu monitorovať dohliadané subjekty vo väčšej periodicite, aby bolo možné operatívnejšie reagovať na prípadné porušenia predpisov. NBS zároveň ponechala v platnosti ročný výkaz – nachádzajú sa v ňom údaje, ktoré je pre potreby dohľadu a s cieľom zníženia administratívnej záťaže postačujúce vykazovať raz ročne. Rozšíril sa aj rozsah vykazovaných údajov, aby bolo možné efektívne vykonávať dohľad nad subjektmi prostredníctvom rizikových indikátorov.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

Súčasťou novely zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu bola aj novela zákona o dohľade nad finančným trhom. Cieľom jej prípravy bolo zdokonaľiť legislatívny rámec pre spravodlivejšie nastavenie ročných príspevkov prispievateľov a spravodlivejšie prerozdeliť súvisiace finančné zaťaženie medzi príslušné dohliadané subjekty finančného trhu. Zároveň sa spresnili viaceré ustanovenia zákona s cieľom reagovať na skutočnosti vyplývajúce z príslušnej legislatívy aj v záujme zapracovania skutočností identifikovaných v praxi.

Ďalšou z balíka noviel obsiahnutých v novele zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu bola novela zákona o cenných papieroch. Doplnili sa ňou transpozičné nezrovnalosti vyplývajúce z nedostatočnej alebo nesprávnej implementácie smernice o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID II). Predovšetkým sa novelizovalo ustanovenie o odbornej spôsobilosti zamestnancov obchodníkov s cennými papiermi, ktorí prichádzajú do styku s klientom tak, aby požadovaná úroveň bola zosúladená s inými relevantnými právnymi predpismi a nedochádzalo k rozdielnym podmienkam na trhu. V zákone sa menili a dopĺňali aj ustanovenia upravujúce verejnú ponuku cenných papierov v dôsledku nutnosti zosúladenia s novým nariadením o prospekte, ktoré teraz priamo upravuje verejnú ponuku cenných papierov a prospekty cenných papierov. Novelizovali sa aj ustanovenia upravujúce právo výkupu (tzv. squeeze-out). Cieľom tejto úpravy je zjednodušiť proces výkupu zmenou procesu (v súčasnosti režim prevodu – zmluvnou formou za účasti oboch strán). Navrhuje sa na základe rozhodnutia valného zhromaždenia prejsť na princíp prechodu cenných papierov, keďže súčasné znenie zákona o cenných papieroch neumožňuje efektívne zrealizovanie práva výkupu v prospech akcionára, ktorý má majoritný podiel presahujúci 95 % v akciovjej spoločnosti.

V oblasti sekundárnej legislatívy NBS začiatkom roka 2018 po prerokovaní s Ministerstvom financií SR vydala opatrenie, ktorým sa novelizovalo opatrenie o poplatkoch za úkony NBS. Cieľom bola aktualizácia prílohy k tomuto opatreniu v záujme zosúladenia jej obsahu s príslušnou legislatívou EÚ a právnymi predpismi SR. Novelou opatrenia NBS tiež reagovala na skutočnosti identifikované v praxi.

V druhej polovici roka 2018 NBS vydala novelu opatrenia o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu nad finančným trhom. Dôvodom jej vypracovania bolo ustanovenie spôsobu plnenia povinnosti internalizátorov vyrovnania. Povinnosť spočíva v oznamovaní hodnoty všetkých transakcií s cennými papiermi, ktoré vyrovnali mimo systémov vyrovnania transakcií s cennými papiermi, príslušným orgánom dohľadu tak,

ako to vyplýva z nariadenia CSDR, príslušného delegovaného nariadenia a vykonávacieho nariadenia.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

Do balíka novelizovaných zákonov, ktoré sú súčasťou novely zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu, patrí aj zákon o kolektívnom investovaní. Zákon bol upravovaný na základe aplikačnej praxe alebo podnetov od účastníkov trhu tak, aby sa zefektívnili procesy v rámci kolektívneho investovania. Novela zákona zaviedla najmä prepracovanejšie členenie fondov a upravila ich fungovanie v záujme odstránenia zmatečnej aplikačnej praxe.

Počas roka 2018 NBS vypracovala návrh opatrenia o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami, zahraničnými správcovskými spoločnosťami, samosprávnymi investičnými fondmi a depozitármi fondov na účely dohľadu nad finančným trhom. Dôvodom prípravy dokumentu bola potreba zosúladenia platného opatrenia o výkazoch, ktoré predkladali subjekty kolektívneho investovania, s aktuálnym znením zákona o kolektívnom investovaní. Opatrenie nadobudlo účinnosť 31. 12. 2018 a zároveň sa zrušilo dovtedy platné opatrenie o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom.

2.4 RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

Rada pre riešenie krízových situácií sa v roku 2018 zaoberala príspevkami do Jednotného fondu na riešenie krízových situácií. Rozhodla o vydaní individuálnych rozhodnutí a o výbere príspevkov od jednotlivých bánk, schválila návrh účtovnej závierky Národného fondu pre riešenie krízových situácií za rok 2017, zaoberala sa návrhmi zjednodušených plánov riešenia krízových situácií a kritériami aplikácie zjednodušených povinností pri vypracovávaní rezolučných plánov. Rada prerokovala aj stav vývoja rezolučných plánov a súvisiacich metodík v roku 2018 a prerokovala zmeny legislatívy týkajúce sa riešenia krízových situácií.

Koncom roka 2018 schválila Národná rada SR novelu zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu. Novela zákona nadobudla účinnosť 1. 1. 2019 s výnimkou niektorých bodov,

ktoré nadobudnú účinnosť 21. 7. 2019. V rámci novely zákona boli zmenené a doplnené aj ďalšie zákony. Zmeny sa tak nedotýkajú iba riešenia krízových situácií, ale aj mnohých iných oblastí. Novela zákona priniesla dôležité zmeny v oblasti riešenia krízových situácií a konkurzu. Patrí k nim najmä transpozícia smernice, ktorou sa mení smernica, pokiaľ ide o postavenie nezabezpečených dlhových nástrojov v hierarchii konkurzného konania. Jej transpozíciou do slovenského právneho poriadku sa zaviedla nová trieda pohľadávok v konkurze bánk – nezabezpečené pohľadávky s nižšou prioritou (senior non-preferred). Medzi ďalšie zmeny patria zavedenie novej triedy pohľadávok v konkurze bánk – pohľadávky z cenných papierov, ktoré majú vlastnosti nástrojov dodatočného kapitálu Tier 1 (nástroje AT1), zadefinovanie pojmu podriadený dlh na účely riešenia krízových situácií, zjednodušenie a urýchlenie časového priebehu realizácie odpisu a konverzie kapitálových nástrojov i opatrenia kapitalizácie.

UDF aj v roku 2018 sledoval problematiku riešenia krízových situácií iných finančných spoločností než úverových inštitúcií a investičných spoločností. Diskutovalo sa predovšetkým o riešení krízových situácií poisťovní. V lete 2018 zverejnil EIOPA materiál k možným zdrojom financovania rezolúcie poisťovní a zaisťovní,¹¹ ktorým nadviazal na svoje stanovisko týkajúce sa harmonizácie ozdravného a rezolučného rámca pre poisťovne a zaisťovne.¹² K materiálu sa počas jeho prípravy UDF priebežne vyjadroval.

2.5 OCHRANA FINANČNÝCH SPOTREBITEĽOV

Metodickú činnosť v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov viedla potreba usmerniť dohliadané subjekty v reakcii na zistenia pri výkone dohľadov na mieste a na poznatky získané pri vybavovaní finančných spotrebiteľov. UDF sa v roku 2018 primárne sústredil na dve témy. Prvou boli dohody o splátkach uzatváraných so spotrebiteľmi v procese vymáhania dlhu zo spotrebiteľského úveru. Vypracované stanovisko má zvýšiť právnu istotu dodávateľov aj spotrebiteľov v otázke, kedy v rámci reštrukturalizácie pohľadávok ide o poskytnutie nového spotrebiteľského úveru. Druhou metodickou témou bola oblasť poistenia schopnosti splácať úver. UDF

vydal stanovisko k spôsobu a rozsahu informovania spotrebiteľov o obsahu a povahe poistenia schopnosti splácať úver, ktoré sa ponúka ako tzv. bankopoistný produkt priamo pri uzatváraní zmluvy o úvere.

Predmetom sankčných konaní uskutočňovaných v roku 2018 boli zistenia vyplývajúce zo všetkých foriem dohľadu, vrátane podkladov získaných pri vybavovaní podaní finančných spotrebiteľov, ktorých systémovú nápravu nebolo možné dosiahnuť miernejšími prostriedkami. Vydané rozhodnutia spolu s pokutami ukladali zákazy používania nekalých praktík a neprijateľných podmienok a nápravné opatrenia tam, kde bolo možné nápravu vykonať. V priebehu roka 2018 NBS vydala 11 rozhodnutí o uložení sankcie za porušovanie práv spotrebiteľov. Iniciovala 5 konaní o uložení sankcie, z nich 4 sa zatiaľ neukončili. Právoplatnosť nadobudlo 8 rozhodnutí o uložení sankcie.

V rámci dohliadacej činnosti sa ako riziková oblasť pre spotrebiteľov naďalej javí oblasť poskytovania spotrebiteľských úverov – najmä predajný proces, plnenie informačných povinností voči spotrebiteľom, preverovanie schopnosti spotrebiteľa splácať úver a to, či sa v zmluvných podmienkach nenachádzajú neprijateľné dojednania. Z monitorovacej činnosti pri výkone dohľadu a z predmetu podaní finančných spotrebiteľov vyplynula potreba sústrediť sa aj na fázu vymáhania pohľadávok predovšetkým zo strany inkasných spoločností. NBS preveruje všetky nové reklamné kampane s cieľom signalizovať ich nedostatky a dosiahnuť nápravu. V oblasti ochrany finančných spotrebiteľov NBS vykonala 29 dohľadov na diaľku. Súčasne uskutočnila 2 plošné zisťovania, zamerané na odklad alebo zníženie splátok pri úveroch na bývanie v dôsledku narodenia dieťaťa. V rámci preverovania neoprávneného podnikania bolo prešetrovaných 14 prípadov. NBS na webovom sídle priebežne zverejňuje upozornenia pre spotrebiteľov na neoprávnenú činnosť týchto subjektov. V roku 2018 sa začali 3 nové dohľady na mieste: jeden v banke a 2 u nebankových veriteľov. Dohľady boli zamerané na poskytovanie úverov na bývanie, spotrebiteľských úverov a vymáhanie pohľadávok. Súčasne sa ukončili 3 dohľady na mieste, ktoré sa začali v roku 2017.

NBS prijala v roku 2018 spolu 1 948 podaní finančných spotrebiteľov a iných klientov, je to

11 Discussion Paper on resolution funding and national insurance guarantee schemes, júl 2018. Dostupné z: https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA-CP-18-003_Discussion_paper_on_resolution_funding%20and.pdf

12 EIOPA: Opinion to Institutions of the European Union on the Harmonisation of Recovery and Resolution Framework for (Re) Insurers Across the Member States, júl 2017. Dostupné z: https://eiopa.europa.eu/Publications/Opinions/EIOPA-BoS-17-148_Opinion_on_recovery_and_resolution_for_%28re%29insurers.pdf

o 416 podaní menej ako v roku 2017. Opodstatnených bolo 689 podaní, z nich v 60 % finančná inštitúcia sama vykonala nápravu voči sťažujúcemu sa klientovi. Najväčší počet prijatých podaní – 1 118 (57 %) – sa týkal sektora poisťovníctva. Predstavuje to nárast o 3 % oproti predchádzajúcemu roku. Prevažná väčšina námietok v sektore poisťovníctva smerovala k nedostatočnej transparentnosti: pri ponúkaní produktov pri vstupe do zmluvného vzťahu, pri výpočte výšky poistného plnenia alebo pri jeho zamietnutí. Vysoký počet podaní (271 podaní, tzn. až 14 %) súvisel s nepreplatením poistného plnenia z poškodenia čelného skla na motorovom vozidle. Bankové produkty boli predmetom 520 podaní (27 %). Pretrvávali v nich námietky voči poplatkom súvisiacim s úvermi na bývanie a spotrebiteľskými úvermi poskytovanými bankami a námietky súvisiace s kartovými a platobnými transakciami. V sektore kapitálového trhu sa počet doručených podaní nezvýšil (42 podaní, tzn. 2 %). Podania poukazujú na zvýšené obchodovanie s finančnými nástrojmi so subjektmi, na ktoré nedohliada NBS a investovanie spotrebiteľov do vysoko rizikových finančných nástrojov.

Podania klientov dohliadaných subjektov boli aj v roku 2018 zdrojom informácií, ktoré NBS využila pri výkone dohľadu na mieste, dohľade na diaľku a pri vedení konaní voči dohliadaným subjektom.

V rámci vzdelávania odbornej verejnosti sa uskutočnili viaceré prednášky formou workshopov a odborných konferencií na témy propagácie úverových produktov, informačných povinností pri zmene zmluvy a posudzovania nepriateľných zmluvných podmienok a nekalých obchodných praktík v spotrebiteľských vzťahoch. V záujme zvyšovania finančnej gramotnosti spotrebiteľov NBS uverejnila na svojom webovom sídle upozornenia, napr. *Čo je pyramidový podvod, lietadlo alebo Ponziho schéma?* Vznikla aj finančná príručka pre seniorov *Všetko, čo by ste mali vedieť o peniazoch*.

NBS pripravila pre žiakov základných a stredných škôl interaktívne prednášky, ktoré vychádzajú z Národného štandardu pre finančnú gramotnosť so zameraním na informácie z praxe. Uskutočnilo sa 39 prednášok, do ktorých sa zapojilo 1 180 žiakov. Počas školských prázdnin sa NBS zapojila do projektu Detskej Univerzity Komenškého dvoma prednáškami pre 60 detí.

NBS si uvedomuje, že jednou z dôležitých úloh centrálnych bánk je podporovať finančnú gramotnosť širokej verejnosti tak, aby ľudia lepšie rozumeli osobným financiám a vedeli sa orientovať na finančnom trhu. Aj preto Banková rada NBS v roku 2018 schválila vytvorenie Výboru pre finančnú gramotnosť, ktorý v ďalšom období pripraví návrh stratégie NBS na podporu finančnej gramotnosti verejnosti.

3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

3.1 VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE EUROVEJ HOTOVOSTI

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie¹³ (ďalej len „emisía“¹⁴) k 31. 12. 2018 dosiahla 13,5 mld. €, z čoho hodnota emisie eurobankoviek predstavovala 13,3 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla hodnota emisie eurovej hotovosti o 10,6 % (o 1,3 mld. €) a udržala si takmer rovnaké tempo medziročného rastu ako pred rokom.

Za desať rokov používania eura v SR sa hodnota emitovanej hotovosti viac ako zdvojnásobila v porovnaní s hodnotou slovenských peňazí v obehu pred zavedením eura. Medziročný rast

emisie eurovej hotovosti potvrdzuje vysoký záujem o hotovosť, ktorá si naďalej udržuje status významného platobného nástroja v spoločnosti.

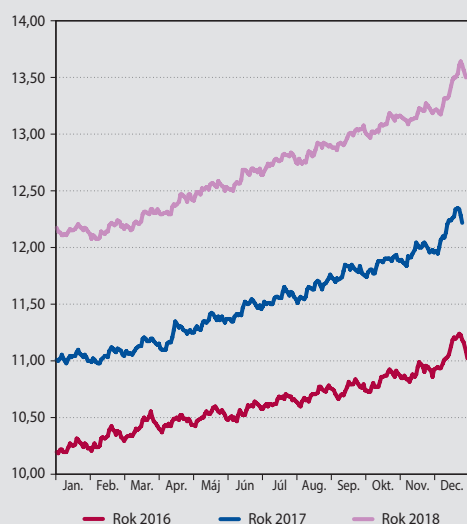
Hodnota položky „obeživo“, zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, dosiahla k 31. 12. 2018 sumu 12,4 mld. €. ¹⁵ Hodnota emitovaných eurobankoviek v SR bola oproti „rozpočítanej“ hodnote vyššia o 884,5 mil. €.

Vývoj dennej emisie v roku 2018 charakterizovali v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi rovnaké sezónne výkyvy emisie s ročným posunom hodnoty približne o 1,1 až 1,4 mld. € (graf 21). Maxi-

¹³ Po vstupe do eurozóny sa v peňažnom obehu v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o realnej hodnote a množstve peňazí v obehu. Eviduje len eurobankovky a mince, ktoré sama vydala a prijala z obehu. Kumulovaná čistá emisía predstavuje rozdiel medzi hodnotou (množstvom) eurobankoviek a euromincí vydaných do obehu a prijatých z obehu od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu.

¹⁴ Pre výraz „kumulovaná čistá emisía“ sa v celom materiáli používa výraz „emisía“.

¹⁵ Hodnota eurobankoviek v emisii v celej eurozóne bola k 31. 12. 2018 1 231,1 mld. €. Podiel NBS bol na tejto hodnote podľa kľúča 1,0095 % v sume 12,4 mld. €.

Graf 21 Denný vývoj emisie eurovej hotovosti (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

málna hodnota emisie v roku 2018 už tradične dosiahla v predvianočnom období 21. 12. 2018 13,65 mld. €.

Kým v hodnotovom vyjadrení takmer celú emisiu k 31. 12. 2018 predstavovali eurobankovky (98,6 %), pri množstve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný. Eurobankovky predstavovali iba 19,9 % (193 mil. ks) z celkového počtu a zvyšok (80,1 %, resp. 779,2 mil. ks) tvorili euromince vrátane zberateľských euromincí. Najvyšší podiel na emisii eurobankoviek podľa počtu kusov mala 100 € bankovka, ktorej podiel predstavoval 29,5 % z celkového množstva emitovaných eurobankoviek. Podiel 50 € bankovky, ktorá dosahovala najvyšší podiel na emisii v SR od zavedenia eura do roku 2015, sa v posledných dvoch rokoch znižoval a v roku 2018 dosiahol 20,9 %.

Najvyšší podiel na emisii euromincí k 31. 12. 2018 mali euromince dvoch najnižších nomi-

Tabuľka 5 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia				Štruktúra v %	
	Stav k 31. 12. 2018		Ročná čistá emisia za rok 2018		Stav k 31. 12. 2018	
	kusy	€	kusy	€	kusy	€
500 €	8 704 923	4 352 461 500,00	355 237	177 618 500,00	0,90	32,23
200 €	347 614	69 522 800,00	-76 388	-15 277 600,00	0,04	0,52
100 €	57 012 315	5 701 231 500,00	9 525 047	952 504 700,00	5,86	42,22
50 € ¹⁾	40 304 035	2 015 201 750,00	1 759 337	87 966 850,00	4,14	14,93
20 € ¹⁾	35 441 809	708 836 180,00	1 182 789	23 655 780,00	3,65	5,25
10 € ¹⁾	41 922 605	419 226 050,00	4 661 573	46 615 730,00	4,31	3,11
5 € ¹⁾	9 257 173	46 285 865,00	392 165	1 960 825,00	0,95	0,34
Bankovky spolu	192 990 474	13 312 765 645,00	17 799 760	1 275 044 785,00	19,85	98,60
2 €	59 607 051	119 214 102,00	5 088 542	10 177 084,00	6,13	0,88
1 €	21 637 112	21 637 112,00	564 667	564 667,00	2,22	0,16
50 centov	29 571 348	14 785 674,00	1 356 223	678 111,50	3,04	0,11
20 centov	33 218 694	6 643 738,80	391 248	78 249,60	3,42	0,05
10 centov	65 671 114	6 567 111,40	5 113 329	511 332,90	6,75	0,05
5 centov	89 894 645	4 494 732,25	8 183 970	409 198,50	9,25	0,03
2 centy	194 902 109	3 898 042,18	16 290 917	325 818,34	20,05	0,03
1 cent	284 253 983	2 842 539,83	30 935 917	309 359,17	29,24	0,02
Mince spolu	778 756 056	180 083 052,46	67 924 813	13 053 821,01	80,10	1,33
Zberateľské mince	478 800	9 752 890,00	66 107	1 177 380,00	0,05	0,07
Peniaze spolu	972 225 330	13 502 601 587,46	85 790 680	1 289 275 986,01	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

1) U takto označených eurobankoviek sú údaje v tabuľke 5 uvádzané za obidve série spolu (ES1+ES2).

nálnych hodnôt. Ich spoločný podiel na celkovej emisii euromincí tvoril takmer 62 % a tento podiel sa každý rok zvyšuje (pred rokom bol ich podiel 61 %). Z hľadiska hodnoty však ich podiel tvorí len 3,7 % z celkovej hodnoty euromincí v emisii.

V roku 2018 pripadlo v priemere na obyvateľa SR¹⁶ 33 eurobankoviek v hodnote 2 301 € a takmer 136 euromincí (vrátane zberateľských euromincí) v hodnote 33 €. Priemerná hodnota emisie eurovej hotovosti na obyvateľa bola 2 334 €. Najpočetnejšou eurobankovkou z pohľadu emisie bola 100 € bankovka v počte približne 9,5 ks na obyvateľa. Z euromincí boli v obehu najviac zastúpené euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt, na jedného obyvateľa pripadlo v priemere 34 ks 2-centových, resp. 49 ks 1-centových euromincí.

V peňažnom obehu v SR sa okrem slovenských euromincí vplyvom migrácie nachádzajú vo veľkej miere aj euromince z iných krajín eurozóny. Z výsledkov poslednej analýzy z roku 2018¹⁷ vyplýva, že najviac zastúpené boli euromince s nemeckou (22,7 %), rakúskou (15,1 %) a talianskou (9,6 %) národnou stranou. Z pohľadu nominálnej štruktúry euromincí je najviac „importovanou“ 1-€ eurominca a najmenej 2-centová eurominca.

3.2 SLOVENSKÉ KORUNY

K 31. decembru 2018 – teda 10 rokov od uvedenia eura v SR – zostalo v obehu 18,77 mil. ks slovenských bankoviek (z toho najviac 20 Sk bankoviek v počte 10,05 mil. ks). Hodnota zatiaľ nevrátených slovenských bankoviek bola 2,16 mld. Sk (71,7 mil. €). V obehu zostalo už iba približne 1,42 % z hodnoty slovenských bankoviek k 31. 12. 2007. Okrem bankoviek zostávajú v obehu slovenské pamätné mince v hodnote 0,7 mld. Sk (23,2 mil. €).

Z nevrátených slovenských korún pripadli na 1 obyvateľa SR 3,4 kusy bankoviek v hodnote 396,7 Sk (13,2 €). Najpočetnejšou zostávajúcou korunovou bankovkou v obehu na jedného obyvateľa bola 20 Sk bankovka v počte takmer 2 kusy. V roku 2018 sa z obehu vrátilo 48,6 tis. ks slovenských bankoviek v hodnote 27,5 mil. Sk (0,91 mil. €). V porovnaní s rokom 2017 sa medziročné tempo počtu vrátených slovenských ban-

koviek znížilo o 16,7 % (9,7 tis. ks), v hodnotovom vyjadrení o 19,5 % (6,7 mil. Sk; 0,2 mil. €).

3.3 VÝROBA EUROBANKOVIEK A EUROMINCÍ

V zmysle usmernenia pre výrobu eurobankoviek na rok 2018 bola pre NBS alokovaná výroba ES2 eurobankoviek v nominálnej hodnote 5 € v objeme 30,40 mil. ks. Tlač bankoviek sa zrealizovala v nemeckej ceninovej tlačiarňi Giesecke and Devrient so sídlom v Lipsku. Výroba a dodávky boli realizované v rámci schváleného časového harmonogramu.

Okrem uvedeného bola v mesiaci január 2018 ukončená výroba ES2 eurobankoviek v nominálnej hodnote 50 € alokovaná NBS pre rok 2017 v objeme 54,1 mil. ks. Tlač bola realizovaná nemeckou ceninovou tlačiarňou Bundesdruckerei GmbH so sídlom v Berlíne. Uvedený časový posun vznikol kvôli omeškaniu talianskeho dodávateľa senzorov na kontrolu kvality. Výrobný posun akceptovala Výkonná rada ECB v zmysle Usmernenia pre trvalé požiadavky týkajúce sa výroby eurobankoviek.

Okrem eurobankoviek zabezpečila NBS v roku 2018 výrobu a dodanie euromincí určených pre peňažný obeh (tabuľka 6).

Začiatkom roka (3. 1. 2018) bola vydaná pamätná dvojeurová minca s motívom 25. výročia Slovenskej republiky. Vyrázili ju v počte 1,0 mil. ks a jej dodanie do NBS sa zrealizovalo už koncom roka 2017.

Euromince vyrázila Mincovňa Kremnica, š. p., ktorá zabezpečila aj výrobu a adjustáciu 26-tisíc ks z každej nominálnej hodnoty s letopočtom

Tabuľka 6 Euromince určené pre peňažný obeh dodané do zásob NBS v roku 2018

NH	Dodávky	Odsun
2 €	10 000 000	
1 €		20 000 000
5 cent	8 000 000	
2 cent	12 103 500	
1 cent	20 580 000	
Spolu	50 683 500	20 000 000

Zdroj: NBS

¹⁶ Počet obyvateľov SR k 30. 10. 2018 bol 5 449 719 ako uvádza zdroj ŠÚ SR. Pri výpočte sa použilo priemerné množstvo/hodnota eurobankoviek a euromincí v emisii v SR v roku 2018.

¹⁷ NBS každoročne analyzuje národnú stranu na vzorke 2 000 ks euromincí každej nominálnej hodnoty.

Tabuľka 7 Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2018

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú eurominca pripomína	Počet (ks)		Oznámenie NBS o vydaní euromincí
		spolu	z toho PROOF	
25 € ¹⁾³⁾	25. výročie vzniku Slovenskej republiky	10 100	6 900	č. 229/2017 Z. z.
10 € ¹⁾	Uznanie slovanského liturgického jazyka – 1150. výročie	8 800	5 900	č. 2/2018 Z. z.
10 € ¹⁾	Adam František Kolár – 300. výročie narodenia	7 500	4 950	č. 3/2018 Z. z.
10 € ¹⁾	200. výročie plavby prvého parníka na Dunaji v Bratislave	8 400	5 650	č. 32/2018 Z. z.
10 € ¹⁾	Dušan Samuel Jurkovič – 150. výročie narodenia	7 600	5 050	č. 149/2018 Z. z.
10 € ¹⁾	Nenásilný spontánny odpor občanov proti vstupu vojsk Varšavskej zmluvy v auguste 1968	9 500	6 650	č. 181/2018 Z. z.
10 € ¹⁾	100. výročie vzniku Československej republiky	10 800	7 550	č. 219/2018 Z. z.
100 € ²⁾	Bratislavské korunovácie – 400. výročie korunovácie Ferdinanda II.	4 250	4 250	č. 267/2018 Z. z.

Zdroj: NBS

1) Strieborná zberateľská eurominca.

2) Zlatá zberateľská eurominca.

3) Strieborná zberateľská minca v nominálnej hodnote 25 € bola ako prvá a zatiaľ jediná vyrazená v rýdzosti 999/1000.

razby 2018 určených do piatich ročníkových súborov slovenských euromincí.

V súlade s emisným plánom pamätných a zberateľských euromincí na rok 2018 vydala NBS v minulom roku osem rôznych zberateľských euromincí z drahých kovov, z ktorých sedem bolo vyrazených zo striebra a jedna zo zlata (tabuľka 7).

Okrem zberateľských euromincí, ktoré boli emitované v roku 2018, bolo v rámci predstihových dodávok koncom minulého roka dodaných do zásob NBS aj 10 600 ks strieborných zberateľských euromincí v nominálnej hodnote 10 eur s motívom 10. výročia zavedenia eura v Slovenskej republike, ktorých emisia bola 8. 1. 2019. Predaj numizmatického materiálu uskutočňovala NBS prostredníctvom domácich a zahraničných zmluvných partnerov.

3.4 EMISIA A SPRACOVANIE EUROANKOVIEK A EUROMINCÍ

V roku 2018 vydala NBS do obehu 367,8 mil. ks eurobankoviek a z obehu prijala 350 mil. ks eurobankoviek.

Počas roka spracovala 348,1 mil. ks eurobankoviek (341,1 mil. ks v roku 2017). Prijaté množstvo

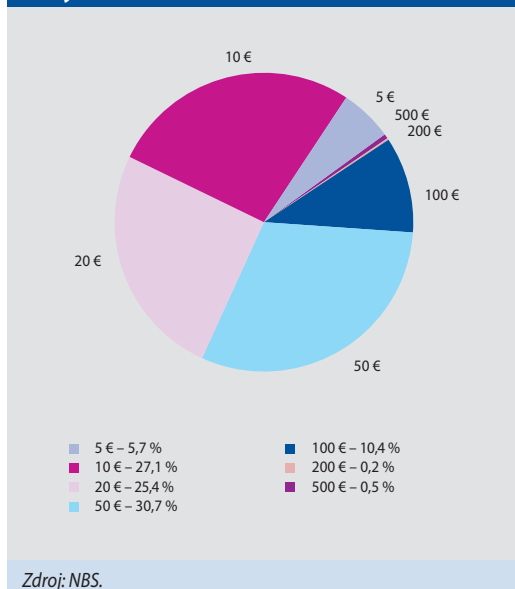
eurobankoviek bolo približne 2-krát vyššie v porovnaní s priemerným množstvom emisie eurobankoviek. V praxi to znamená, že v priemere každých 6 mesiacov sa skontrolujú všetky eurobankovky emitované NBS¹⁸. Tým sa zabezpečuje primeraná čistota peňazí v obehu, čo smeruje k zabezpečeniu integrity eura a dôvere verejnosti v eurobankovky. Spokojnosť s kvalitou eurobankoviek potvrdil prieskum verejnej mienky a aj on-line prieskum v eurozóne¹⁹. V prieskume verejnej mienky z celkového počtu zaslaných odpovedí 91 % odpovedajúcich vyjadrilo spokojnosť s kvalitou obiehajúcich eurobankoviek. V on-line prieskume 88,6 % odpovedajúcich vyjadrilo spokojnosť s kvalitou obiehajúcich eurobankoviek. Mierny nárast spokojnosti v porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami súvisí aj s postupným uvádzaním eurobankoviek druhej série do peňažného obehu.

Najčastejšie spracovávanou bola eurobankovka v nominálnej hodnote 50 € (graf 22), ktorá patrí k najpoužívanejším eurobankovkám v obehu a najviac sa ňou plnia bankomaty.

Pri spracovaní sa vytriedilo ako neupotrebitelných a zničilo 55,8 mil. ks eurobankoviek. V porovnaní s rokom 2017 sa počet zničených neupotrebitelných eurobankoviek viac ako zdvojnásobil, čo spôsobilo ničenie eurobanko-

18 Určitá časť hotovosti sa aktívne nepodieľa na peňažnom obehu, a preto sa nevracia do NBS na spracovanie.

19 Predchádzajúci prieskum verejnej mienky v eurozóne („Biennial poll“) sa uskutočnil v roku 2016 a on-line prieskum v eurozóne („Online poll“) sa uskutočnil v roku 2017.

Graf 22 Štruktúra eurobankoviek spracovaných v NBS v roku 2018

viek 50 € ES1 po ukončení paralelnej emisie 50 € ES1 a ES2 od apríla 2018, ako aj zmena nastavení pri vytriedovaní eurobankoviek 500 € a 200 € od marca 2018.

Vyššie množstvo vytriedených eurobankoviek sa premietlo i v náraste miery vytriedenia eurobankoviek, najmä kvôli ničeniu ES1 50 € bankoviek, ktorá medziročne vzrástla viac ako dvojnásobne na 16,0 % (pred rokom 6,8 %).

V roku 2018 bolo vydaných do obehu 335,7 mil. ks euromincí a z obehu prijatých 267,8 mil. ks euromincí. Vzhľadom na vyššiu životnosť euromincí v porovnaní s eurobankovkami sa pri spracovaní 266,8 mil. ks euromincí (271 mil. ks v roku 2017) vytriedilo ako neupotrebitelných približne 226,5 tis. ks euromincí. Z hľadiska štruktúry spracovaných euromincí neboli medzi euromincami jednotlivých nominálnych hodnôt také výrazné rozdiely ako v štruktúre spracovaných eurobankoviek.

Okrem NBS spracovávajú a opätovne vydávajú do obehu eurobankovky a euromince aj banky a ďalší spracovatelia eurovej hotovosti, ktorým NBS udelila súhlas na ich spracovanie. Činnosť spracovateľov podlieha pravidelnej kontrole NBS.

3.5 FALZIFIKÁTY BANKOVIEK A MINCÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V roku 2018 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 2 807 falzifikátov bankoviek a mincí, čo je približne o tretinu menej ako v predchádzajúcom roku (tabuľka 8).

Falzifikáty eurových platidiel tvorili 97 % zo všetkých zadržaných falzifikátov. V minulom roku bolo zadržaných najmenej falzifikátov od zavedenia eura. Dôvodom výrazného poklesu v počte zadržaných falzifikátov je skutočnosť, že sa polícií v niekoľkých prípadoch v predošlých rokoch podarilo zadržať väčšie množstvo falzifikátov eurobankoviek a euromincí ešte pred uvedením do peňažného obehu. Trend na Slovensku súčasne kopíruje stav v eurozóne, kde posledné tri roky počet zadržaných falzifikátov eurobankoviek postupne klesá.

Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo 1 553 bankoviek a 1 249 mincí. Len 4,3 % falzifikátov zadržala polícia pred uvedením do peňažného obehu. Ostatné (95,7 %) zadržali v obehu banky, pobočky zahraničných bánk, nebankové subjekty a bezpečnostné služby.

Banky pôsobiace na slovenskom trhu zadržali takmer polovicu všetkých falzifikátov (45,5 %), Národná banka Slovenska skoro štvrtinu (23,3 %), bezpečnostné služby (CIT) zadržali 19,8 % falzifikátov, polícia 4,3 % falzifikátov a zvyšok (7,1 %) falzifikátov zadržali nebankové subjekty.

Tabuľka 8 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR (kusy)

Rok	EUR	SKK	Ostatné	SPOLU
2016	13 465	11	87	13 563
2017	4 045	3	781	4 829
2018	2 720	5	82	2 807

Zdroj: NBS.

Tabuľka 9 Počet falzifikátov eur zadržaných v Slovenskej republike (kusy)

Rok	Nominálna hodnota falzifikátov eurobankoviek a euromincí										Spolu
	0,50 €	1 €	2 €	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €	
2016	320	121	9 820	24	54	526	1 748	472	145	235	13 465
2017	201	109	771	37	44	340	1 853	290	66	334	4 045
2018	179	97	973	32	51	141	704	393	54	96	2 720

Zdroj: NBS.

Jedna tretina všetkých falzifikátov bola minulý rok zadržaná v Bratislavskom kraji (33,4 %). S podielom 3,3 % bolo najmenej zadržaných falzifikátov v Trenčianskom kraji (spolu 92 ks falzifikátov).

V roku 2018 mierne stúpla kvalita vyhotovenia zadržaných falzifikátov, najmä falzifikátov eurobankoviek a euromincí. Počet zadržaných falzifikátov v obehu, ako aj technická úroveň ich vyhotovenia však nepredstavovali vážnejšie riziko pre bezpečnosť a plynulosť hotovostného peňažného obehu v Slovenskej republike.

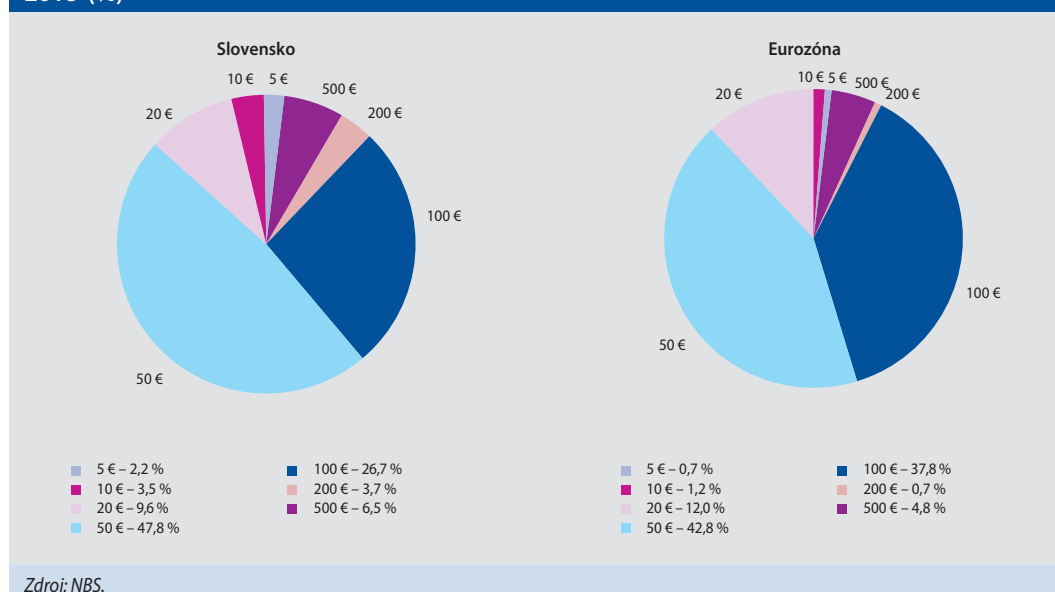
FALZIFIKÁTY EUR

V roku 2018 bolo zadržaných v celkovej nominálnej hodnote 138 922,50 € spolu 2 720 ks falzifikátov eurových platidiel (tabuľka 9).

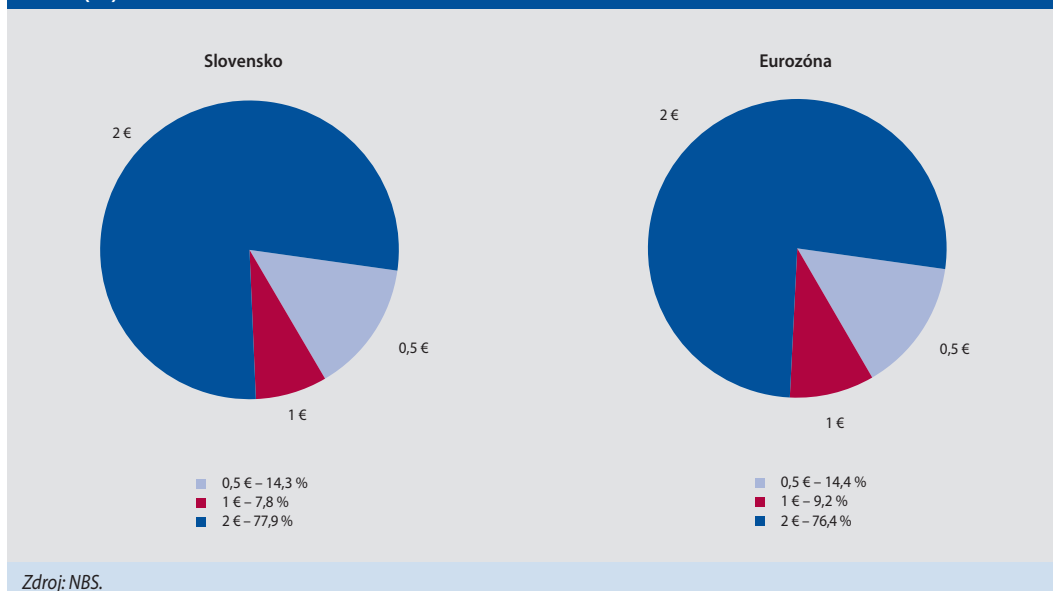
Vývoj počtu zadržaných falzifikátov eurobankoviek je dlhodobo stabilný. Pohybuje sa približne

na úrovni 200 – 300 ks falzifikátov zadržaných v obehu mesačne. Štatistiku ovplyvňujú väčšinou samostatné prípady (1 – 2 krát do roka), v rámci ktorých polícia zadrží väčšie množstvo falzifikátov eurobankoviek pred uvedením do obehu. Kvalita zadržaných falzifikátov je prevažne dobrá. Napriek uvedenej skutočnosti je možné falzifikáty odhaliť aj bez použitia technických pomôcok, ak sa venuje dostatočná pozornosť prijímaniu peňazí.

Minulý rok bolo zadržaných spolu 1 471 falzifikátov eurobankoviek, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamená pokles o polovicu (o 50,4 %). Štruktúra falzifikátov eurobankoviek je za posledné roky približne rovnaká. Minulý rok bolo zadržaných v SR najviac falzifikátov nominálnych hodnôt 50 € (47,8 %) a 100 € (26,7 %). V eurozóne je poradie rovnaké. Najviac falšovanou eurovou bankovkou bola 50 € (42,8 %) a 100 € (37,8 %).

Graf 23 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR a eurozóne v roku 2018 (%)

Zdroj: NBS.

Graf 24 Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR a eurozóne v roku 2018 (%)

Slovensko sa v roku 2018 podieľalo 0,21 % na celkovej počte zadržaných falzifikátov eurových platidiel. Dlhodobu si Slovensko udržiava tento podiel pod 1 % a patrí medzi krajiny s najnižším počtom zadržaných falzifikátov eurových platidiel v eurozóne.

Množstvo falzifikátov euromincí zadržaných v obehu dosiahlo svoj najvyšší bod v roku 2013 (5 742 ks) a odvtedy sa ich počet postupne znižuje. V súčasnosti dosahuje hranicu približne 100 ks za mesiac. Rovnaké trendy sú viditeľné aj v rámci celej eurozóny, kde počet falzifikátov euromincí zadržaných v obehu už štvrtý rok mierne klesá.

V roku 2018 bolo v SR zadržaných spolu 1 249 euromincí. Všetky boli zadržané v obehu. Z hľadiska kvality vyhotovenia falzifikátov euromincí ide v prevažnej miere o falzifikáty s veľmi dobrou technickou úrovňou vyhotovenia. Falzifikáty nominálnej hodnoty 2 € tvorili 77,9 % zo všetkých zadržaných falzifikátov euromincí. Falzifikáty 50-centových euromincí sa v posledných rokoch

objavujú vo väčšom množstve ako falzifikáty 1 €. V eurozóne bol podiel zadržaných falzifikátov euromincí veľmi podobný.

FALZIFIKÁTY SLOVENSKÝCH KORÚN A OSTATNÝCH CUDZÍCH MIEN

Zavedením eura do hotovostného peňažného obehu sa výrazne znížil výskyt falzifikátov slovenských korún. V roku 2018 bolo zadržaných 5 ks falzifikátov. Aj keď je možnosť výmeny slovenských bankoviek za eurovú hotovosť časovo neobmedzená, možno očakávať, že výskyt falzifikátov slovenských korún bude naďalej len ojedinelý.

V roku 2018 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom výrazne znížil počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien. Zadržaných bolo 55 ks falzifikátov amerických dolárov. Podobne ako v predošlých rokoch najviac falšovanou bankovkou bola 100 USD, ktorá tvorila približne 95 % zo všetkých zadržaných falzifikátov USD. Na území Slovenskej republiky boli ešte zadržané falzifikáty GBP (25 ks) a CZK (2 ks).

4 PLATOBNÉ SLUŽBY A PLATOBNÉ SYSTÉMY

4.1 PLATOBNÉ SLUŽBY

Oblasť platobných služieb a platobných systémov upravuje predovšetkým zákon o platobných službách, ktorým sa do slovenskej legislatívy preniesla smernica Európskeho parlamentu a Rady 2015/2366/ES o platobných službách s účinnosťou od 13. 1. 2018. V roku 2018 bola schválená novela zákona o platobných službách, ktorá okrem iného vymedzuje podmienky na zrušenie mimosúdneho riešenia sporov prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu. Riešenie spotrebiteľských sporov bude zabezpečené prostredníctvom subjektu alternatívneho riešenia sporov. Na európskej úrovni pokračoval proces prípravy vykonávacích predpisov a usmernení podľa smernice o platobných službách i proces novelizácie nariadenia o cezhraničných platbách.

Súčasťou slovenského právneho poriadku v oblasti platobných služieb sú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- nariadenie č. 924/2009 o cezhraničných platbách v Spoločenstve, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 2560/2001,
- nariadenie č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009,
- nariadenie 2015/847 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006,
- nariadenie 2015/751 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu,
- delegované a vykonávacie nariadenia podľa smernice o platobných službách.

Do tejto kategórie patrí aj opatrenie NBS č. 8/2009, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spojenia, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu a podrobnosti o vydávaní prevodníka identifikačných kódov. Patrí sem aj opatrenie NBS č. 6/2013 o identifikátore príjemcu inkasa a registri identifikátorov príjemcov inkás.

V roku 2018 NBS schválila návrh SBA neplatiť v roku 2018 príspevok bánk na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu SBA, zriadeného podľa zákona o platobných službách na mimosúdne riešenie sporov. V nadväznosti na prijatú novelu zákona o platobných službách sa spotrebiteľské spory súvisiace s poskytovaním platobných služieb budú riešiť prostredníctvom Inštitútu alternatívneho riešenia sporov Slovenskej bankovej asociácie.

4.2 PLATOBNÉ SYSTÉMY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4.2.1 PLATOBNÝ SYSTÉM TARGET2 A TARGET2-SK

Národná banka Slovenska prevádzkuje už desiaty rok komponent systému TARGET2 ako platobný systém TARGET2-SK. Rok 2018 uplynul bez výrazných prevádzkových incidentov, ktoré by zásadne ohrozili systém a jeho účastníkov. Nevyskytli sa ani problémy, ktoré by ohrozili plynulé spracovanie platieb alebo narušili samotnú prevádzku systému TARGET2 v NBS.

Okrem dennej prevádzky systému NBS zabezpečovala konzultačnú podporu účastníkom a pravidelné testovanie procedúr na obnovu činnosti. Podieľala sa aj na koordinácii vývoja, zmien, testovania a nasadzovania nových verzií programového vybavenia platformy SSP, na ktorej sa systém TARGET2 prevádzkuje. Novými verziami programového vybavenia sa do platformy SSP zavádzajú nové funkčné prvky a zmeny, ktoré Eurosystem schválil na základe požiadaviek užívateľov systému. Odstraňujú sa nimi tiež chyby identifikované v predchádzajúcej verzii.

Súčasťou systému TARGET2 sú aj účelové peňažné DCA účty, ktoré sú vedené centrálnymi bankami a sú vyhradené na vyrovnanie peňažnej časti obchodov s cennými papiermi v peniazoch centrálnych bánk. Peňažné DCA účty sú poskytované prostredníctvom technickej platformy T2S.

Eurosystem v novembri 2018 úspešne uviedol do prevádzky celoeurópsku platobnú službu Target Instant Payment Settlement (TIPS), ktorá umožňuje rýchle, bezpečné a nepretržité vyrovnanie okamžitých platieb 24 hodín denne/7 dní v týždni/365 dní v roku v priebehu niekoľkých sekúnd. TIPS je ďalšou službou v oblasti platieb, ktoré poskytuje Eurosystem.

V roku 2018 NBS organizovala dve pracovné stretnutia s účastníkmi TARGET2-SK, ktorých predmetom boli bližšie informácie o pripravovanej službe TIPS a zmeny súvisiace s nasadením novej verzie systému TARGET2.

NBS v roku 2018 prijala a zverejnila:

- rozhodnutie NBS č. 9/2018 z 27. 11. 2018 o podmienkach otvorenia a vedenia TIPS účelového peňažného účtu (TIPS DCA) v rámci TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 10/2018 z 27. 11. 2018 o podmienkach otvorenia a vedenia T2S účelového peňažného účtu (T2S DCA) v rámci TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 11/2018 z 27. 11. 2018, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 7/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia PM účtu v TARGET2-SK,
- rozhodnutie NBS č. 12/2018 z 27. 11. 2018, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie NBS č. 4/2010 o postupoch vyrovnania pre pridružené systémy TARGET2-SK v znení neskorších predpisov.

4.2.2 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM TARGET2-SK

Do platobného systému TARGET2-SK bolo v roku 2018 zapojených spolu 36 účastníkov: 32 priamych účastníkov a 4 pridružené systémy – SIPS; Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s.; Sia Slovakia, s. r. o. (zmena názvu, pôvodne First Data) a Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s. V roku 2018 pristúpili do platobného systému TARGET2-SK dvaja noví účastníci s priamou účasťou: Expobank CZ, a. s., a Raiffeisen Centrobank AG, pobočka zahraničnej banky.

V priebehu roka sa prostredníctvom platobného systému TARGET2-SK spracovalo vyše 170-tis. transakcií v celkovej hodnote vyše 500 mld. €. V porovnaní s rokom 2017 nastal pokles počtu uskutočnených transakcií o takmer 20 % (vyše

43-tis. transakcií), avšak narástla hodnota finálnych transakcií v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 9,5 % (vyše 47 mld. €) (grafy 25 a 26).

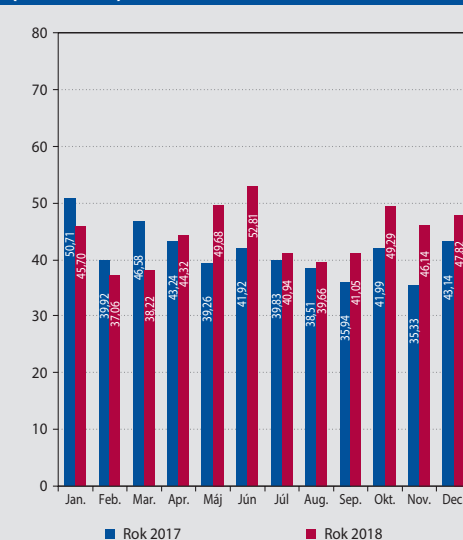
TARGET2-SK mal 255 prevádzkových dní. Denne sa v systéme spracovalo v priemere 691 platobných transakcií v celkovej hodnote vyše 2 mld. €.

Graf 25 Počet platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2017 a 2018

Zdroj: NBS.

Graf 26 Hodnota platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2017 a 2018 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

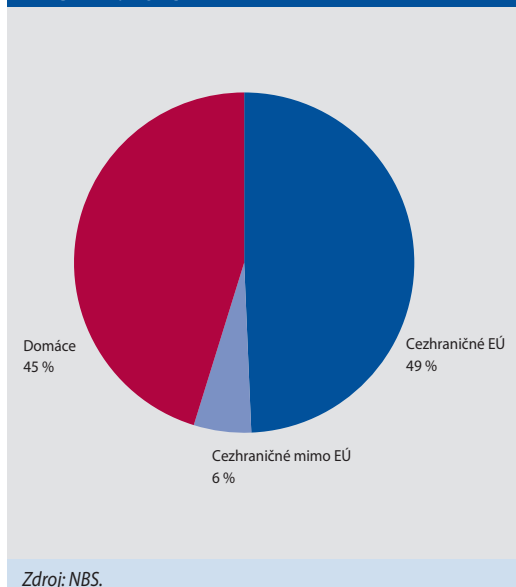
Percentuálny podiel počtu klientskych a medzibankových platieb spracovaných v roku 2018 bol v pomere 65:35 v prospech klientskych platieb. Z hľadiska hodnoty spracovaných platieb bol podiel klientskych a medzibankových platieb v pomere 7:93, výrazne v prospech medzibankových platieb.

Služby systému TARGET2 využívalo 24 krajín Európskej únie. Z hľadiska štruktúry smerovania platieb zaslaných účastníkmi TARGET2-SK bolo zaznamenaných 45 % domácich a 55 % cezhraničných platieb. Ukazovateľ hodnoty zaslaných platieb vyznieva v pomere 52:48 v prospech domácich platieb (grafy 27 a 28).

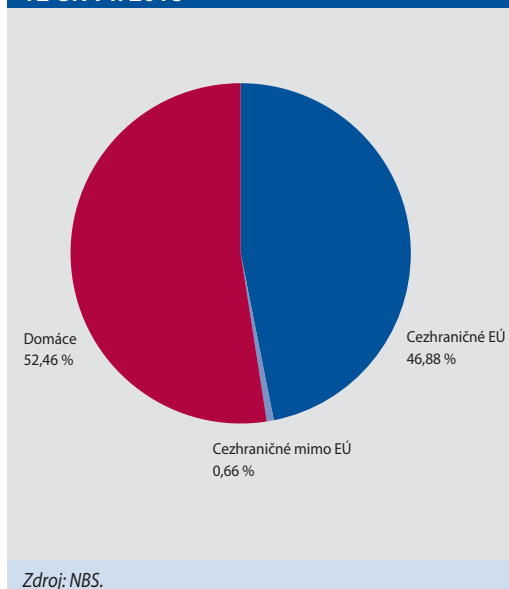
4.2.3 PLATOBNÝ SYSTÉM SIPS

Platobný systém SIPS je retailový platobný systém prevádzkovaný NBS už pätnásť rok. V roku 2018, tak ako v predchádzajúcich rokoch, NBS prostredníctvom platobného systému SIPS zabezpečovala spracovanie klientskych platieb v eurách. Prostredníctvom platobného systému SIPS sa spracovávali nielen domáce, ale aj cezhraničné SEPA úhrady a SEPA inkasá. Spracovanie SEPA úhrad a SEPA inkás smerovaných na poskytovateľov platobných služieb, ktorí nie sú účastníkmi platobného systému SIPS, zabezpečila NBS prostredníctvom paneurópskeho

Graf 27 Pomer počtu cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2018

Graf 28 Pomer hodnoty cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2018

klíringového domu – systému STEP2, ktorého je priamym účastníkom.

Spôsob spracovania platieb a vyrovnania výsledkov spracovania platieb sa v platobnom systéme SIPS v porovnaní s predchádzajúcim rokom nezmenil. Aj v roku 2018 sa platby spracovávali v štyroch klíringových cykloch opakujúcich sa v každom prevádzkovom dni. Vyrovnanie výsledkov spracovania platieb účastníkov platobného systému SIPS z jednotlivých klíringových cyklov sa realizovalo v platobnom systéme TARGET2-SK – platobný systém SIPS je jeho pridruženým systémom.

Počas roku 2018 sa harmonizovala funkčnosť platobného systému SIPS s funkčnosťou systému STEP2 a s pravidlami Európskej platobnej rady pre SEPA úhrady a SEPA inkasá. NBS začala v roku 2018 druhú etapu modernizácie zúčtovacieho centra platobného systému SIPS. Pokračovať bude až do roku 2020, keď bude do prevádzky uvedený nový modul zúčtovacieho centra s využitím moderných informačných technológií.

Okrem zabezpečovania prevádzky platobného systému SIPS pokračovala NBS vo vydávaní identifikátorov príjemcov inkás (tzv. CID-ov) pre fyzické alebo právnické osoby, ktoré mali záujem

o iniciovanie SEPA inkás. Všetky vydané CID-y sú evidované v registri identifikátorov inkás, ktorý NBS prevádzkuje už piaty rok po tom, čo jeho správu prevzala od Slovenskej bankovej asociácie. Od roku 2013 do konca roku 2018 bolo vydaných 487 CID-ov.

4.2.4 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM SIPS

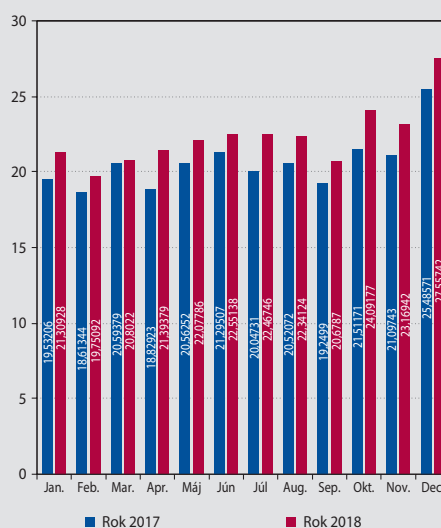
ŠTATISTIKA PLATOBNEHO SYSTÉMU SIPS

V priebehu roka nastala jedna zmena v počte účastníkov platobného systému SIPS, do ktorého pristúpila Expobank CZ, a. s. Na konci roka mal platobný systém SIPS spolu 25 účastníkov, z toho 22 domácich a 3 zahraničných poskytovateľov platobných služieb.

V roku 2018 bolo prostredníctvom platobného systému SIPS spracovaných 238,6 mil. transakcií v celkovej hodnote 268,2 mld. €. V porovnaní s predchádzajúcim rokom v počte transakcií išlo o nárast približne o 5 %, pričom v hodnote o vyše 8 % (grafy 29 a 30).

Z uvedeného počtu transakcií sa takmer 93 % uskutočnilo v rámci domáceho prostredia. Podiel počtu transakcií, ktoré platobný systém SIPS v roku 2018 uskutočnil prostredníctvom napojenia na paneurópsky systém STEP2, dosiahol

Graf 30 Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2017 a 2018 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

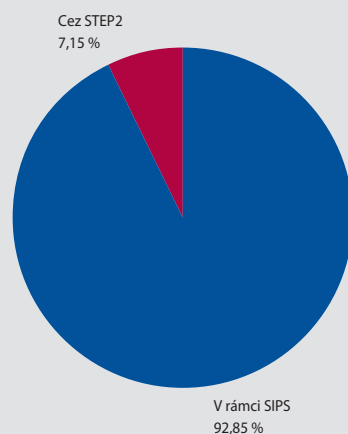
úroveň vyše 7 %. V oblasti hodnoty transakcií predstavoval ich podiel cez systém STEP2 takmer 28 %. V rámci domáceho prostredia sa uskutočnilo viac ako 72 % z celkovej hodnoty transakcií, čím sa zachoval trend z predchádzajúceho roka (grafy 31 a 32).

Graf 29 Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2017 a 2018 (mil.)

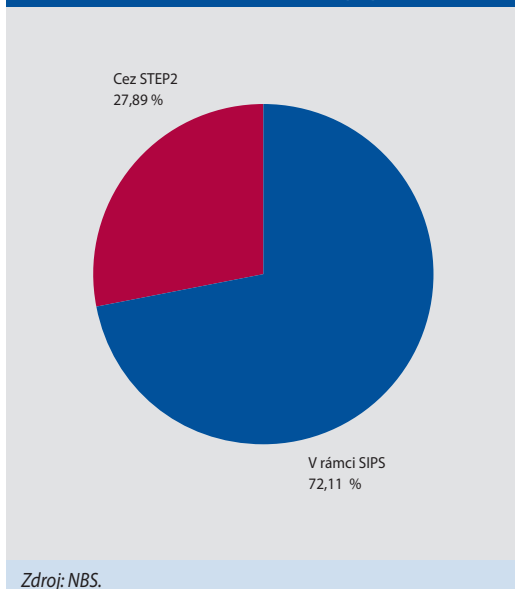
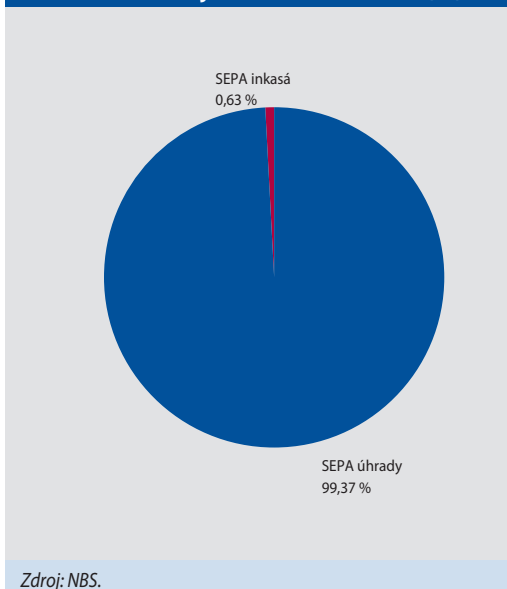

Zdroj: NBS.

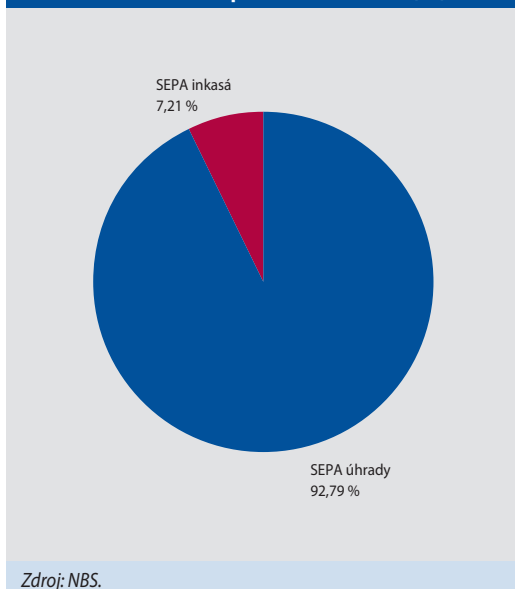
Graf 31 Podiel počtu transakcií v rámci SIPS a cez STEP2 v roku 2018 (%)

Zdroj: NBS.

Graf 32 Podiel hodnoty transakcií v rámci SIPS a cez STEP2 v roku 2018 (%)

Graf 34 Podiel hodnoty SEPA úhrad a SEPA inkás na celkovej hodnote transakcií (%)

Z pohľadu prerozdelenia na SEPA platobné nástroje z celkového počtu spracovaných SEPA platieb dominujú SEPA úhrady v počte aj hodnote v porovnaní so SEPA inkasami (grafy 33 a 34).

Graf 33 Podiel počtu SEPA úhrad a SEPA inkás na celkovom počte transakcií (%)

4.2.5 PLATOBNÉ KARTY

Koncom roka 2018 bolo v SR aktívnych 5 228 729 platobných kariet. Ich počet sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o necelé percento. Trhu dominovali karty s logami dvoch najväčších kartových schém VISA a MasterCard. Podiel kariet s bezkontaktnou technológiou sa zvýšil na 95,6 %. Uskutočnilo sa viac ako 562 miliónov kartových transakcií v celkovej hodnote takmer 27 mld. €. V počte transakcií nastal v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 16,9 % a v hodnote transakcií o 12,3 %.

AKCEPTÁCIA KARIET

Počet bankomatov na slovenskom trhu sa v roku 2018 zvýšil o 52. Bankomatovú sieť tvorilo 2 778 bankomatov. Počet hotovostných výberov z bankomatov vzrástol v porovnaní s rokom 2017 o 1,3 % a v hodnote transakcií o 6 %. Celková hodnota hotovostných výberov bola takmer 15 mld. €.

Ku koncu roka 2018 bolo v prevádzke 45 330 bankových EFT POS terminálov a 2 897 obchodníkov akceptujúcich platobné karty na internete. Ich prostredníctvom sa počas roka uskutočnilo viac ako 14 mil. transakcií v celkovej hodnote takmer 0,6 mld. €. Počet transakcií tým medziročne narástol o 22,3 % a hodnota takmer o 18 %.

Novinkou v oblasti platobných kariet bolo spustenie poskytovania mobilných platieb v spolupráci so spoločnosťou Google pod názvom GooglePay. Službu pre svojich držiteľov kariet vo februári 2018 zaviedlo 5 bánk pre karty s logami kartových spoločností MasterCard a VISA.²⁰

4.3 SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI FINANČNÝMI INŠTITÚCIAMI

HODNOTENIE SSS A ICH LINIEK

Národná banka Slovenska ako súčasť Eurosystemu sa spolupodieľala na vypracovaní stanoviska pre Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s., a Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s., v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. 7. 2014 o zlepšení vyrovnaní transakcií s cennými papiermi v EÚ, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/EC a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 (CSDR). Žiadosti centrálnych depozitárov o udeľenie povolenia posudzovala NBS ako relevantná autorita podľa článku 12 ods. 1 nariadenia č. 909/2014.

Eurosystem vydal v prípade oboch depozitárov pozitívne stanovisko, ktorého súčasťou bolo aj viacero odporúčaní. Ich naplnenie prispieje k dosiahnutiu úplného súladu CDCP, a. s. a NDCDP,

a. s. s požiadavkami CSDR. Finálne stanovisko odsúhlasila Rada guvernérov ECB.

EUROSYSTEM, TARGET2 SECURITIES

Prevádzka spoločnej platformy Target2 Securities (T2S) bola v roku 2018 stabilná. NBS sa zúčastňovala na testovaní novej verzie T2S. Verzia 2.0 bola uvedená do prevádzky v júni 2018, umožnila spracovanie transakcií v T2S aj v iných menách ako euro. V priebehu roka 2018 v účasti T2S nastali viaceré zmeny:

- október 2018 – migrácia dánskej koruny DKK do T2S, teda pripojenie dánskeho RTGS systému (Kronos2) do T2S v záujme umožnenia vyrovnaní DKK v T2S a migrácia VP Securities na účely vyrovňovania v DKK (doposiaľ VP Securities vykonával v T2S iba vyrovnanie v euromene),
- migrácia nového francúzskeho depozitára ID2S do T2S,
- pripojenie centrálnej banky Írska (CBI) do T2S,
- zrušenie účasti luxemburského depozitára VP Lux v T2S vzhľadom na ukončenie jeho činnosti.

Schválené návrhy na zmenu, ktoré sa stanú obsahom ďalšej novej verzie, sú vždy predmetom konzultácií na národných trhoch.

NBS sa zapojila do písomných konzultácií týkajúcich sa harmonizácie a zabezpečovala monitoring plnenia harmonizačných štandardov v rámci národného trhu.

5 ŠTATISTIKA

Národná banka Slovenska metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje široké portfólio štatistík, ktoré slúžia na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, stability finančného systému Slovenskej republiky, iných činností Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), Eurostatu, BIS a iných medzinárodných inštitúcií. Údajovú základňu tvoria údaje finančných aj nefinančných subjektov. Okrem interných používateľov NBS ju využívajú aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a široká verejnosť.

5.1 VÝVOJ V OBLASTI ŠTATISTIKY

Menovú a finančnú štatistiku v oblasti bankového sektora v roku 2018 ovplyvnila novela zákona o bankách v súvislosti so zatriedovaním hypotekárnych úverov na štatistické účely. Metodické zmeny aj nové požiadavky Európskej centrálnej banky na vykazovanie kapitálu, rezerv a pozícií voči jednotnému mechanizmu riešenia krízových situácií neovplyvnili právny rámec zberu údajov. Interné procesy sa sústreďovali na technické vylepšenie zostavovania a analýzu údajov.

²⁰ Zdroj: banky a pobočky zahraničných bánk.

V roku 2018 sa uskutočnilo kvalitatívne zisťovanie s vybranými účastníkmi bankového sektora, týkajúce sa možnosti zavedenia jednotného vykazovacieho rámca v eurozóne. Bankový sektor bol informovaný o najnovšom vývoji v oblasti štatistického výkazníctva založenom na dátových modeloch a o projektoch prepojenia interných bankových systémov s vykazovacími povinnosťami cez bankový integrovaný slovník (BIRD). Stabilita požiadaviek vyplýva z prác na využívaní mikroúdajov z úverových registrov na zostavovanie agregovaných údajov a na integrovanom výkazníctve za bankový sektor.

V databázach cenných papierov Európskej centrálnej banky, do ktorých pravidelne prispieva aj NBS, sa pokračovalo vo zvyšovaní kvality údajov. ECB spustila vylepšenú verziu interaktívnej platformy na riadenie kvality údajov v Centralizovanej databáze vydaných cenných papierov (CSDB). Jej prostredníctvom sú centrálné banky schopné flexibilnejšie zabezpečovať zasielanie a kontrolu kvality údajov o vydaných cenných papieroch. Doplnila sa „historizácia“ a možnosť revízie údajov. Významným krokom, ktorý smeroval k prepojeniu kľúčových databáz ECB, bolo testovanie prepojenia a konzistentnosti referenčných údajov medzi databázou CSDB a databázou registra inštitúcií a pridružených subjektov RIAD. Údaje za slovenských emitentov cenných papierov sa zhodovali na 99,3 %.

Vykazovanie za investičné fondy sa podľa usmernenia ECB doplnilo o nové členenie osobitne pre investičné fondy, ktoré sleduje, či sú alebo nie sú podnikmi kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov. Na začiatku roka 2018 nastalo zlúčenie a zánik spoločností z výberovej vzorky pre štatistiku ostatných finančných sprostredkovateľov (faktoring, lízing a splátkový predaj). Výberová vzorka vykazujúcich subjektov sa zostavuje na obdobie troch rokov. Dotazníkovou formou sa vytvorila nová výberová vzorka spoločností, ktorá bude platná na roky 2019 až 2021 (vrátane).

V štatistike štvrtročných finančných účtov pokračovala harmonizácia s údajmi platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície. V priebehu roka 2018 nastalo významné zosúladenie údajov medzi oboma štatistickými oblasťami.

Štatistika verejných financií prešla v roku 2018 zásadnou zmenou. Požiadavky ECB, ktoré sú upravené usmernením ECB/2018/13 (mení pôvodné usmernenie ECB/2013/23) o štatistike financií verejnej správy, sa v dôsledku požiadaviek používateľov fiškálnej štatistiky zmenili. Zmeny sa zamerali na zosúladenie s transmisným programom Európskeho systému národných účtov (tzv. ESA TP), na lepšiu porovnateľnosť údajov medzi jednotlivými krajinami Európskej únie, na vyjasnenie terminológie a tiež na vyňatie ukazovateľov, ktoré je možné odvodiť zo zasielaných údajov.

Vo februári 2018 bola podpísaná dohoda o vzájomnej spolupráci a poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi Národnou bankou Slovenska a Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky. Dohoda zohľadňuje potrebu špecifikácie štatistických údajov o jednotlivých ekonomických ukazovateľoch v číselnom a vecnom členení v zmysle požiadaviek medzinárodných inštitúcií a v súlade s právnymi predpismi ECB. Vytvorená databáza finančných ukazovateľov bude slúžiť na zostavovanie štatistiky platobnej bilancie, finančných účtov, ostatných finančných sprostredkovateľov a pre potreby menových analýz. Použitím týchto údajov NBS zabezpečí zvýšenie kvality zbieraných údajov a doplní údajové medzery aj za predchádzajúce obdobia.

V marci 2018 bol podpísaný protokol č. 2 k rámcovej zmluve o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi NBS a Štatistickým úradom SR.

V auguste 2018 bola podpísaná zmluva o dodávke licencií Qlik s dodávateľskou spoločnosťou. V jej rámci boli zároveň obstarané konzultačné a školiace práce v tomto business intelligence (BI) nástroji. Hlavným cieľom bolo zvýšenie kvality a spracovania údajov. V priebehu roka sa implementovali moduly z oblasti štatistiky cenných papierov, bilančnej štatistiky, úrokových sadzieb, ostatných finančných sprostredkovateľov, štatistiky platobnej bilancie, vládnej štatistiky, finančných účtov a štatistiky z oblasti priamych zahraničných investícií a služieb.

V oblasti kapitálového trhu vyplynula z novelizácie zákona o kolektívnom investovaní potre-

ba zosúladaenia opatrenia NBS č. 3/2012, ktoré ustanovuje predkladanie výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov. V dôsledku zmeny názvu pôvodného právneho predpisu bolo nevyhnutné vypracovať nový právny predpis, ktorý zrušil pôvodné opatrenie. S účinnosťou od 31. 12. 2018 vstúpilo do platnosti opatrenie č. 11/2018 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami, zahraničnými správcovskými spoločnosťami, samosprávnymi investičnými fondmi a depozitármi fondov. Novelou zákona o kolektívnom investovaní sa zaviedla možnosť využívania nových foriem kolektívneho investovania prostredníctvom fondov s premenlivým základným imaním (SICAV). Preto nastala úprava v členení fondov a vo vymedzení niektorých základných pojmov.

Ďalšia významná zmena nastala prijatím smernice Európskeho parlamentu a rady 2014/65/EÚ (MiFID II) a nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 600/2014 (MiFIR). Cieľom novej európskej smernice, spolu s množstvom súvisiacich predpisov a dokumentov, je zvýšiť ochranu investorov a transparentnosť obchodovania finančných nástrojov v Európskej únii. To sa dosiahne posilnením súčasných európskych pravidiel na trhoch s cennými papiermi a novou reguláciou. Smernica MiFID II a nariadenie MiFIR nadobudli účinnosť 3. 1. 2018. Reagovali na ne aj viaceré novelizácie opatrenia NBS č. 13/2014, ktoré sa vzťahuje na predkladanie výkazov, hlásení a iných správ obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi. Z implementácie smernice vyplynul vznik nových hlásení – hlavná zmena nastala v zbere údajov o uzatvorených obchodoch, kde sa zmenil vzor hlásenia i systém zberu. Nastavilo sa aj automatizované odosielanie štatistických údajov z týchto hlásení z NBS do Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) na mesačnej báze a výmena štatistických údajov medzi centrálnymi bankami.

V oblasti poisťného trhu sa pozornosť sústredila na zabezpečenie požiadaviek ECB a Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poisťenie zamestnancov (EIOPA), predovšetkým na splnenie nových požiadaviek a zvýšenie kvality reportovaných údajov. ECB rozšírila požiadavky

o vykazovanie údajov za novú položku – rekonštitučnú rezervu. V dôsledku toho bolo potrebné vykonať revíziu historických údajov od 1. štvrťroku 2016. V rámci revízie sa doplnili i doteraz nevykazované údaje za nefinančné aktíva a členenie investícií do podielových fondov podľa typu fondov. Na základe dostupných auditovaných údajov z ročného výkazníctva Solventnosti II sa vykonala revízia aj ročných údajov za roky 2016 a 2017. Po prvýkrát sa urobila analýza údajov dostupných za pobočky poisťovní z iného členského štátu EÚ porovnaním údajov z národných zdrojov a zdrojov EIOPA. Uskutočnili sa stretnutia s odborom dohľadu nad trhom cenných papierov, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením a odborom regulácie NBS, ktorých cieľom bolo definovanie interných kontrol nad rámec taxonomie Solventnosti II aplikovateľných v roku 2019. Významný posun v automatizácii kontrol vstupných zdrojových údajov pre spracovanie výstupných zostáv do ECB znamenalo zavedenie používania nástroja BI – Qlik pre výkazy poisťného trhu.

V oblasti dôchodkového sporenia sa ukončili procesy predchádzajúce legislatívnym úpravám európskych inštitúcií na zabezpečenie požiadaviek na zber údajov za penzijné fondy. ECB vydaním nariadenia o požiadavkách na štatistické vykazovanie pre penzijné fondy (ECB/2018/2) oproti doterajšiemu stavu skrátila termíny predkladania a rozšírila štruktúru údajov o geografické protistrany. EIOPA v rozhodnutí rady orgánov dohľadu (EIOPA-BoS/18-114) o požiadavkách na pravidelné poskytovanie údajov zaviedol vykazovacie povinnosti poskytovania štvrťročných a ročných údajov o zamestnaneckých dôchodkových schémach. Údaje sa budú zbierať a následne zasielať do EIOPA prostredníctvom Štatistického zberového portálu NBS. Do oboch európskych inštitúcií budú požadované údaje predkladané prvýkrát za tretí štvrťrok 2019.

Najvýznamnejšou zmenou v oblasti štatistiky platobnej bilancie bolo prijatie usmernenia ECB/2018/19 (mení pôvodné usmernenie ECB/2011/23) na štatistické vykazovanie v oblasti externej štatistiky. ECB týmto usmernením s účinnosťou od marca 2021 zavádza nové požiadavky v oblasti menovej štruktúry vybraných položiek medzinárodnej investičnej pozície, rozšírenie štruktúry finančných nástrojov platobnej

bilancie a detailnejšie sektorové a geografické členenie.

Významnými boli aj pokračujúce práce na zme-
ne nariadenia Európskeho parlamentu a Rady
č.184/2005 o štatistike spoločnosti v oblasti
platobnej bilancie, medzinárodného obchodu
so službami a priamych zahraničných investícií
a implementácie nového nariadenia o európskej
podnikovej štatistike (FRIBS). Rozšírenie požiadaviek sa v budúcnosti bude týkať hlavne oblasti
štatistiky cezhraničných služieb.

V apríli 2018 sa uskutočnilo pracovné stretnutie
medzi NBS a Štatistickým úradom SR. Výsledkom
bolo vytvorenie spoločnej pracovnej skupiny
k téme nerezidentských transakcií v zahranič-
nom obchode. Spolupráca so Štatistickým úra-
dom SR pokračovala aj v oblasti hrubého národ-
ného dôchodku v rámci misie Eurostatu, ktorej
súčasťou boli viaceré kolá metodických otázok
k údajom platobnej bilancie.

Vykazovanie za subjekty, na ktoré sa vzťahuje
devízová ohlasovacia povinnosť v predklada-
ní hlásení prostredníctvom nového informač-
ného systému, sa v roku 2018 rozšírilo o nové
požiadavky vo forme troch ročných hlásení.
Povinnosť predkladania hlásení pre štatistiku
nebankových subjektov je upravená v ustano-
veniach devízového zákona a zákona, ktorým
sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej
rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení nes-
korších predpisov, v znení zákona č. 602/2003
Z. z. Štruktúra, rozsah, obsah, členenie, termíny,
forma, spôsob, postup a miesto predkladania je
ustanovená opatrením Národnej banky Sloven-
ska č. 280/2018 Z. z. z 25. 9. 2018 o predkladaní
hlásení podľa devízového zákona.

5.2 INFORMAČNÉ SYSTÉMY

Zber, spracovanie a uchovávanie údajov na
štatistické a na účely dohľadu od vykazujúcich
subjektov sa vykonávalo v roku 2018 pros-
tredníctvom informačného systému štatistic-

ký zberový portál (IS ŠZP). Do IS ŠZP sa počas
roka implementovali nové taxonómie slúžiace
na vykazovanie údajov dohľadu pre potreby
Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA),
EIOPA a ECB. Optimalizovali sa funkčnosti v ob-
lasti vykazovania pre ESMA a niektoré čiastkové
funkčnosti.

Koncom roku 2018 bolo v IS ŠZP zaevidovaných
4 075 vykazujúcich subjektov – 29 z bankového
sektora, 38 z ostatného finančného sprostredko-
vania, 54 z poisťného trhu, 134 z kapitálového
trhu (obchodníci s cennými papiermi, podielo-
vé fondy, správcovské spoločnosti, burza cen-
ných papierov a centrálni depozitári cenných
papierov), 45 z trhu dôchodkového sporenia
a 3 775 subjektov vykazujúcich podľa opatrenia
NBS o predkladaní hlásení podľa devízového zá-
kona.

V roku 2018 bolo naprojektovaných 160 výka-
zov, ktorých prostredníctvom sa údaje zbierajú
na základe národnej legislatívy, 306 zbieraných
na základe legislatívy EBA, 109 pre EIOPA a 2 vý-
kazy podľa smernice Európskeho parlamentu
a Rady o správcoch alternatívnych investičných
fondov (AIFMD).

Taktiež pokračovala transformácia a migrácia
historických údajov z vybraných výkazov zbiera-
ných v roku 2015 a starších do systému IS ŠZP.
Zároveň prebiehali práce na príprave metapopi-
su pre migráciu ďalších výkazov.

Kvalita údajov a zvýšenie úrovne spracovania
boli v roku 2018 zabezpečené aj naďalej rozvíja-
júcimi sa modulmi nástrojov BI. V rámci rozvoja
BI sa realizoval „proof of concept“, v rámci ktoré-
ho sa vyriešilo nahrávanie údajov do databázy
a napojenie na nástroje BI.

Počas roku vznikol nový projekt rozvoja zberu
dát v NBS, ktorý by mal zahŕňať jednotnú auten-
tifikáciu vykazujúcich subjektov, racionálnejšie
rozloženie funkcionality v jednotlivých zbero-
vých systémoch, rozvoj datawarehouseu a použi-
tie BI nástrojov.

6 EKONOMICKÝ VÝSKUM

Ekonomický výskum NBS prináša odpovede na zložitejšie otázky finančného, hospodárskeho a menového vývoja doma i v zahraničí. V roku 2018 bola výskumná aktivita rozložená takmer rovnomerne medzi hlavné tematické okruhy stanovené strednodobou stratégiou výskumu v NBS. Mierne vyšší počet výskumných projektov sa venoval finančnej stabilite. Zaujímavé výsledky sa podarilo dosiahnuť aj v ďalších oblastiach: euro a konvergencia, ekonomické modelovanie, menová politika, fiškálna politika, trh práce a reálna ekonomika.

V roku 2018 pokračoval trend zviditeľňovania výskumu navonok. Vzrástol počet výstupov publikovaných v zahraničných karentovaných časopisoch a prehĺbila sa spolupráca s odborníkmi zo zahraničných centrálnych bánk a iných domácich a zahraničných inštitúcií.

V recenzovaných časopisoch bolo publikovaných deväť nových odborných článkov. Z toho osem príspevkov zamestnancov NBS publikovali renomované zahraničné tituly: *Journal of International Money and Finance*, *Economics Letters*, *Review of World Economics*, *Journal of Financial Stability* a iné. Zaujímavé výsledky regionálneho významu uverejnil *Ekonomický časopis*.

Zverejnené výsledky výskumnej činnosti NBS mali štandardne hlavne podobu recenzovaných štúdií, analýz a komentárov voľne dostupných na internete.²¹ Na webovej stránke NBS bolo počas roka publikovaných päť výskumných a jedna príležitostná štúdia. Rovnaký počet štúdií autorov z NBS v roku 2018 zverejnili stránky zahraničných inštitúcií: ECB, OeNB, Becker Friedman Institute a Birbeck University of London.

Štúdie z oblasti finančnej stability sa zaoberali finančnou gramotnosťou, príjmovou nerovnosťou a zdaňovaním finančných transakcií. Podrobná analýza rozdielov vo finančnej gramotnosti medzi krajinami ukázala, že rozdiely v základných charakteristikách jednotlivcov, napr. vzdelanie, vek, pohlavie, vysvetľujú iba jednu tretinu me-

dzery vo finančnej gramotnosti medzi krajinami. To potvrdzuje, že existuje priestor na zlepšenie socioekonomických podmienok v záujme znižovania rozdielov vo finančnej gramotnosti naprieč krajinami.

Podrobná modelová analýza potvrdila, že zavedenie dane z finančných transakcií môže mať viaceré negatívne dosahy. V prvom rade, daň obmedzuje objem obchodovania – zvyšuje transakčné náklady. Zvýšením transakčných nákladov sa zároveň zhoršuje motivácia odborníkov poskytovať informácie, takže sa zhoršuje kvalita poradenstva a znižujú sa objemy realizovaných obchodov.

Štúdium príjmových nerovností viedlo k záverom, že v krátkodobom horizonte bolo zvýšenie príjmových nerovností na Slovensku spojené s vyšším hospodárskym rastom. To však neplatí pre eurozónu, kde má nárast príjmových nerovností silnejší vplyv na pokles domáceho dopytu a brzdí hospodársky rast aj v krátkom období. V dlhodobom horizonte je však politika znižovania príjmových rozdielov prospešná pre eurozónu aj pre Slovensko.

Výskum v oblasti ekonomického modelovania priniesol zaujímavé výsledky pre výber najvhodnejšej metódy testovania symetrie makroekonomických a finančných časových radov. Ďalšie výsledky z tejto oblasti sú zase dôležité pre správny výpočet predikčných intervalov a konštrukciu tzv. vejárových grafov.

Analýzy spadajúce pod širšie definovanú tému eura a konverencie potvrdili, že Slovensko v posledných rokoch prestalo dobiehať vyspelejšie krajiny EÚ. Dobiehanie priemeru EÚ v produktivite popri iných faktoroch brzdí aj vysoký podiel nízkoefektívnych podnikov, medzi ktorými sú aj také, ktoré nevykazujú dostatočnú životaschopnosť. Dlhodobejší pohľad na vývoj slovenskej ekonomiky naznačuje, že vývoj fundamentov slovenskej ekonomiky je ovplyvnený zavedením eura. V období po zavedení eura zaznamenalo Slovensko vyšší celkový rast výkonnosti a pro-

²¹ V plnom znení dostupné na: <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu> a <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/analyticky-komentare>.

duktivity, než by to bolo v prípade nezavedenia eura.

Intenzívna medzinárodná výskumná spolupráca sa uskutočňuje predovšetkým v tematicky zameraných pracovných skupinách a sieťach fungujúcich v rámci ESCB. Po ukončení činnosti WDN (Wage Dynamics Network) zostali aktívne už iba dve výskumné siete ESCB.

Členovia siete HFCN (Household Finance and Consumption Network) sa v roku 2018 sústredili na čistenie a imputáciu údajov z tretej vlny štatistického zisťovania v domácnostiach. Po harmonizácii slovenských údajov s údajmi z ostatných krajín bude k dispozícii nová databáza údajov o finančnej situácii a spotrebe európskych domácností. Databáza umožní odpovedať na dôležité otázky prenosu menovopolitických rozhodnutí na domácnosti a dôsledky pre finančnú stabilitu.

Novovytvorená výskumná sieť PRISMA (Price-setting Microdata Analysis Network) sa sústreďuje na podrobnú analýzu stanovovania cien v podnikoch. Jej cieľom je zdokumentovať najmä vzťahy medzi cenotvorbou a agregovanou infláciou. Medzi dôležité otázky v tejto oblasti patrí, či sa prístup k stanovovaniu cien mení v závislosti od hospodárskeho cyklu alebo typu menovej politiky.

Nad rámec uvedených sietí sa v rámci ESCB sformovali tri výskumné zoskupenia, tzv. klastre. Ich cieľom je vytvoriť príležitosť na intenzívnu spoluprácu medzi výskumníkmi z národných centrálnych bánk, najmä prostredníctvom workshopov a spoločných projektov. Prvý klastor sa venoval otázkam optimálneho nastavenia menovej politiky v podmienkach neistoty. NBS sa v roku 2018 zapojila predovšetkým do práce druhého klastra, ktorý priniesol nové zistenia v oblasti mikroekonomických determinantov rastu produktivity a konkurencieschopnosti. V rámci tretieho klastra, zameraného na finanč-

nú stabilitu, sa hlbšie diskutovali vplyvy kapitálových a likvidných požiadaviek na správanie bánk a peňažné trhy.

Popri zapojení do výskumných sietí a klastrov ESCB pokračuje NBS aj v úzkej spolupráci s CompNetom (Competitiveness Research Network) – nezávislou sieťou zameranou na výskum konkurencieschopnosti. Najdôležitejším prínosom siete v roku 2018 bolo dokončenie novej spoločnej databázy založenej na podnikových údajoch z 18 krajín EÚ.

Okrem podujatí organizovaných národnými centrálnymi bankami sa výskumní pracovníci NBS zúčastnili na viacerých domácich a zahraničných konferenciách organizovaných akademickou sférou a nadnárodnými inštitúciami, kde prezentovali svoje najnovšie zistenia.

Spoluprácu NBS s akademickým prostredím aj v roku 2018 obohatil program hosťujúceho výskumníka. V jeho rámci bol v NBS na krátkodobej stáži zahraničný výskumný pracovník, ktorý spolupracoval s expertom z NBS na spoločnom výskume na tému digitálnych zručností na slovenskom trhu práce.

Súčasťou propagácie výsledkov svojho výskumu a prehľbovania spolupráce s vonkajším prostredím zorganizovala NBS v roku 2018 spolu 25 seminárov výskumného charakteru. Asi polovica z nich vytvorila priestor na prezentáciu vlastných projektov v rôznych štádiách rozpracovania a získanie odbornej spätnej väzby. Na zvyšných seminároch prezentovali svoje výsledky pozvaní odborníci zo zahraničia. V júni NBS zorganizovala medzinárodnú konferenciu *Výzvy centrálného bankovníctva*. Témami konferencie boli zosúladenie cieľov finančnej a cenovej stability, podstata a dosahy finančných cyklov a budúcnosť finančných služieb. V troch samostatných blokoch postupne vystúpilo 12 renomovaných zahraničných odborníkov z medzinárodných finančných inštitúcií, komerčných bánk a univerzít.

7 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

7.1 EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI

EURÓPSKA ÚNIA

Hlavným podujatím v agende EÚ z pohľadu NBS v prvom polroku 2018 bolo aprílové neformálne zasadnutie Rady ECOFIN v Sofii, na ktorom sa zúčastnili guvernér Jozef Makúch a viceguvernér Ľudovít Ódor. Hlavnými témami rokovaní boli otázky spojené s konvergenciou vo vnútri a mimo eurozóny a zníženie fragmentácie únie kapitálových trhov.

V septembri sa guvernér NBS Jozef Makúch spolu s výkonným riaditeľom útvaru dohľadu nad finančným trhom Vladimírom Dvořáčkom zúčastnili na neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN vo Viedni. Diskutovalo sa najmä o vplyve zvyšujúcich sa úrokových sadzieb na finančnú stabilitu. Guvernéri centrálnych bánk a ministri financií sa venovali aj rizikám a ekonomickému potenciálu kryptoaktív.

7.2 SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ FOND (MMF) A SVETOVÁ BANKA (SB)

K najvýznamnejšími udalosťami brettonwoodských inštitúcií patrili v roku 2018 jarné a výročné zasadnutia MMF a SB, jarné vo Washingtone a výročné na Bali. Súčasťou jarných zasadnutí v apríli boli prezentácie aktuálnych vydaní publikácií multilaterálneho dohľadu MMF – Svetový ekonomický výhľad (WEO) a Správa o globálnej finančnej stabilite (GFSR). Delegáti rokovali aj o možnosti rozšírenia použitia SDR a o zmenách pri Financial Sector Assessment Program (FSAP).

Počas výročných zasadnutí MMF a SB v októbri Rada guvernérov MMF za účasti zástupcov NBS prerokovala okrem jesenného vydania WEO a GFSR aj výročnú správu a finančné výkazy MMF. Delegáti sa oboznámili s treťou správou o aktuálnom stave procesu 15. revízie členských kvót MMF a rokovali o témach racionalizácie chodu

MMF a revízie systému odmeňovania zamestnancov MMF. Diskutovali aj o príležitostiach a výzvach, ktoré prináša prienik technologických inovácií a finančných služieb (Fintech).

V máji sa uskutočnila návšteva expertov MMF v NBS v rámci konzultácií podľa čl. IV. Dohody o MMF. Expertný tím MMF diskutoval so zástupcami NBS o otázkach makroekonomického vývoja a výhľadu SR, vývoja platobnej bilancie a stavu finančného sektora v SR a aktuálnej situácii v oblasti makroprudenciálnej politiky. Experti MMF potvrdili, že bankový sektor SR je zdravý a opatrenia prijaté NBS v oblasti makroprudenciálnej politiky sú správne zamerané na spomalenie vysokého rastu úverov a vytvárajú priestor na tvorbu potrebných vankúšov.

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

V októbri 2018 sa uskutočnila tzv. politická misia OECD na Slovensku, v rámci ktorej viceguvernér NBS Ľudovít Ódor a ďalší predstavitelia NBS prijali expertný tím OECD. Počas stretnutia zástupcovia Národnej banky Slovenska prezentovali aktuálne makroekonomické ukazovatele a stav finančného trhu SR.

Zástupcovia NBS sa pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach výborov a pracovných skupín OECD a na zasadnutí Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Národného kontaktného miesta pre Smernice OECD pre nadnárodné spoločnosti na MH SR.

EURÓPSKA BANKA PRE OBNOVU A ROZVOJ (EBRD)

Riaditeľ odboru kancelárie guvernéra Vladimír Martvoň reprezentoval NBS na 27. výročnom zasadnutí Rady guvernérov EBRD v máji 2018. Ústrednou témou zasadnutia bola Nová energia pre ekonomiku (*Energising Economies*).

BANKA PRE MEDZINÁRODNÉ ZÚČTOVANIE (BIS)

Na 88. výročnom valnom zhromaždení BIS v júni 2018 v Bazileji predstavili výsledky výročnej hospodárskej správy BIS a schválili výročnú správu

BIS, ako aj výsledky finančného hospodárenia za obdobie rokov 2017 – 2018. NBS na výročnom valnom zhromaždení zastupovali guvernér Jozef Makúch a viceguvernér Ľudovít Ódor. Prítomní guvernéri a zástupcovia centrálnych bánk diskutovali aj o vplyve globálnej finančnej krízy na úvery.

Výročnému valnému zhromaždeniu predchádzala 17. výročná konferencia BIS s hlavnou témou *Ten Years after the Great Financial Crises: What Has Changed?*, ktorá sa venovala vplyvu globálnej finančnej krízy na medzinárodnú bankovú scénu. NBS na konferencii zastupovali guvernér Jozef Makúch a viceguvernér Ľudovít Ódor.

Guvernér Jozef Makúch reprezentoval NBS aj na pravidelných zasadnutiach guvernérov BIS. Diskutovalo sa na nich o aktuálnych témach v sektore centrálného bankovníctva, vrátane budúcnosti používania identifikátora právnickej osoby (*Legal Entity Identifier*), rizík vyplývajúcich z falšovania bankoviek, využívania umelej inteligencie vo finančných službách, rizík plynúcich z cyklov na trhu nehnuteľností a aktuálnych zmien v bazilejských pravidlách Basel III.

7.3 MEDZINÁRODNÁ ČINNOSŤ NBS V OBLASTI DOHĽADU

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ (ESRB)

Počas roka 2018 sa uskutočnili štyri rokovania Generálnej rady ESRB, ktorej členmi za NBS sú guvernér NBS Jozef Makúch a výkonný riaditeľ UDF Vladimír Dvořáček.

Generálna rada ESRB na každom zasadnutí hodnotila riziká pre stabilitu finančného systému EÚ, ktoré ostali zvýšené počas celého roka 2018 v dôsledku významných politických neistôt vo svete aj v rámci EÚ. Medzi ďalšie prediskutované oblasti patrili napr. nepriaznivý scenár pre stresové testovanie poisťného sektora v EÚ v roku 2018, ktoré vykonáva EIOPA, makroprudenciálne prístupy na zabránenie vzniku systémovo významných problémov so zlyhanými úvermi, monitorovanie vývoja na trhoch s derivátmi v EÚ, riziká pre finančnú stabilitu, ktoré by mohli vyplynúť z kybernetických incidentov, ako aj kľúčové aspekty spoločného rámca na hodnotenie nastavenia alebo pozície makroprudenciálnej politiky.

V roku 2018 Generálna rada ESRB prerokovala a následne zverejnila niekoľko kľúčových dokumentov, napr. Prehľad makroprudenciálnej politiky v EÚ v roku 2017, ktorý uvádza prijaté opatrenia členských štátov týkajúce sa makroprudenciálnej politiky, Tretí monitor pre tieňové bankovníctvo v EÚ, ktorého hlavným cieľom je identifikovať možné riziká pre finančnú stabilitu a Správu o rizikách a slabých miestach sektora komerčných nehnuteľností, ktorej cieľom je hodnotenie trendov a rizík plynúcich z trhu komerčných nehnuteľností, z pohľadu cezhraničného porovnania v rámci krajín EÚ ako aj z pohľadu špecifík v jednotlivých krajinách.

Generálna rada ESRB tiež zvažila potrebu vytvorenia širšieho súboru makroprudenciálnych nástrojov pre poistenie. Po zavedení regulačného režimu Solventnosť II vznikli viaceré otázky k vzťahu Solventnosti II a makroprudenciálnej politiky. Preto ESRB aj EIOPA vytvorili pracovné skupiny, ktoré mali preskúmať systémové riziko v poisťovníctve, dostupné makroprudenciálne nástroje v Solventnosti II a navrhnúť prípadné nové nástroje do budúcej revízie Solventnosti II. Správa k danej problematike bola zverejnená v novembri 2018.

EURÓPSKY ORGÁN PRE BANKOVNÍCTVO (EBA)

NBS ako člen EBA naďalej zabezpečovala plnenie jednotlivých úloh vyplývajúcich z rozhodnutí Rady EBA. V EBA NBS zastupuje výkonný riaditeľ UDF Vladimír Dvořáček a generálna riaditeľka odboru dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami Tatiana Dubinová. Do činnosti výborov a pracovných skupín EBA sa dlhodobo zapája UDF. Predkladá pripomienky k dokumentom týkajúcim sa regulácie a fungovania finančného trhu v oblasti bankovníctva, ochrany spotrebiteľa a v oblasti AML (príprava spoločných usmernení a stanovísk vyplývajúcich z ustanovení smernice AML), ktoré vypracoval EBA.

V roku 2018 pokračovala spolupráca NBS s EBA pri tvorbe technických a regulačných predpisov (ITS a RTS) vyplývajúcich z ustanovení platnej európskej legislatívy – nariadenia CRR a smernice CRD IV a súvisiacich predpisov na európskej úrovni. ITS (vykonávací technický predpis) a RTS (regulačný technický predpis) sú zamerané na riešenie nových požiadaviek voči zdokonalenej

sústave dohľadu nad bankami a obchodníkmi s cennými papiermi, aj na implementáciu niektorých špecifických článkov nariadenia CRR a smernice CRD IV.

NBS spolupracovala s EBA na všetkých kompetenčných úrovniach od pracovných skupín až po najvyššie schvalovacie stupne.

EURÓPSKY ORGÁN PRE POISTOVNÍCTVO A DÔCHODKOVÉ POISTENIE ZAMESTNANCOV (EIOPA)

EIOPA počas roka 2018 pokračoval v stanovených cieľoch, ktorými sú zlepšovanie ochrany spotrebiteľov, zabezpečenie účinnej a konzistentnej regulácie, spolupráce medzi jednotlivými krajinami prostredníctvom ich dohľadacích orgánov a najmä prechod od regulácie k výkonu harmonizovaného dohľadu. V EIOPA NBS zastupuje výkonná riaditeľka úseku regulácie a ochrany finančných spotrebiteľov Júlia Čillíková a na činnosti sa dlhodobo aktívne podieľajú aj zástupcovia UDF formou účasti na práci v jednotlivých pracovných skupinách.

Poverení zamestnanci NBS sa aktívne zúčastňovali v jednotlivých stálych výboroch a pracovných skupinách EIOPA v oblasti poisťovníctva, aj v oblasti zamestnaneckých dôchodkov, predovšetkým v záujme koordinácie činností, zabezpečenia jednotného postupu a spoločnej stratégie vo vyššie uvedených finančných oblastiach, ako aj na výmene informácií a skúseností medzi príslušnými zástupcami jednotlivých členov EIOPA v pracovných skupinách.

EURÓPSKY ORGÁN PRE CENNÉ PAPIERE A TRHY (ESMA)

NBS sa prostredníctvom svojich zástupcov dlhodobo aktívne podieľa na činnosti ESMA. V ESMA NBS zastupuje výkonný riaditeľ UDF Vladimír Dvořáček a na činnosti sa dlhodobo aktívne podieľajú aj zástupcovia UDF zúčastňujúci sa na práci v jednotlivých pracovných skupinách. Úlohou tohto orgánu je okrem iného prispievať k zlepšeniu fungovania vnútorného trhu vrátane riadnej, účinnej a konzistentnej úrovne regulácie a dohľadu, zaisteniu integrity, transparentnosti, účinnosti a riadneho fungo-

vania finančných trhov a k zvyšovaniu ochrany spotrebiteľov na kapitálovom trhu. Poverení zamestnanci NBS aktívne pracovali v jednotlivých stálych výboroch a pracovných skupinách ESMA. Na koordináciu činností a zabezpečenia jednotného postupu a spoločnej stratégie v dôležitých oblastiach záujmu, vychádzajúc z konkrétnych podmienok finančného trhu a výmeny informácií medzi príslušnými zástupcami NBS v jednotlivých pracovných skupinách ESMA, UDF aj v roku 2018 organizoval pravidelné koordináčne stretnutia zástupcov NBS v orgánoch a pracovných skupinách ESMA.

ESMA v roku 2018 pokračoval v napĺňaní dokumentu ESMA Strategic Orientation 2016 – 2020, ktorého hlavným cieľom je konvergencia dohľadov v rámci EÚ. Okrem toho sa ESMA intenzívne venoval otázkam spojeným s brexitom s cieľom minimalizovať vplyv na európsky kapitálový trh.

7.4 ZAHRANIČNÁ TECHNICKÁ POMOC

Tradičnými prijímateľmi bilaterálnej technickej pomoci NBS boli v roku 2018 centrálné banky Bieloruska a Ukrajiny. Pre zástupcov Národnej banky Bieloruska (NBB) zorganizovali experti NBS seminár k téme hlavných princípov účtovania v centrálnych bankách v súlade so štandardmi používanými v európskych centrálnych bankách. Experti NBS sa zúčastnili v NBB na troch seminároch v oblasti vedenia účtovníctva, platobných a bezpečnostných systémov. Pre zástupcov Národnej banky Ukrajiny (NBU) zorganizovala NBS štyri semináre v oblasti komunikácie, finančnej stability, ľudských zdrojov a investovania do investičných kovov. V roku 2018 NBS poskytla zahraničnú technickú pomoc formou školenia o systéme riadenia budovy NBS centrálnej banke Macedónska.

Expertí NBS z odboru ochrany finančných spotrebiteľov sa v rámci projektu financovaného zo zdrojov EÚ zapojili do technickej spolupráce s Národnou bankou Srbska.

8 KOMUNIKÁCIA

Rok 2018 bol rokom 25. výročia založenia Národnej banky Slovenska, uskutočnilo sa v ňom niekoľko podujatí súvisiacich s výročím. V máji to bolo domáce sympóziu venované vzniku a činnosti NBS počas uplynulých 25 rokov s účasťou súčasných aj bývalých členov BR NBS, ČNB a zástupcov akademickej obce a 25-kilometrový turistický pochod zamestnancov. Nasledovala júňová medzinárodná konferencia *The Challenges for Central Banking*, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia centrálnych bánk, MF SR a ďalších inštitúcií. Podujatia vyvrcholili v septembri Dňom otvorených dverí NBS – centrálu v Bratislave navštívilo viac ako 4 000 návštevníkov. Vo výstavnej sieni NBS sa v priebehu roka uskutočnilo 6 výstav domácich umelcov a insitných maliarov z Kovačice.

Hlavný záber komunikácie sa sústreďoval na odborné a aktuálne informovanie o vývoji slovenskej a európskej ekonomiky a o činnostiach subjektov finančného trhu. Informácie boli cielené na odbornú i laickú verejnosť, výskumné a vzdelávacie inštitúcie a médiá. Dôraz sa kládol aj na pravidelné, dôveryhodné, transparentné a včasné poskytovanie informácií o menovopolitických rozhodnutiach, makroekonomickom vývoji, dohľade nad finančným trhom, platobnom styku, devízových operáciách a devízových rezervách a vydávaní eurových bankoviek a euromincí.

S verejnosťou komunikuje Národná banka Slovenska aj elektronickou formou. V roku 2018 bolo takto doručených spolu 3 455 otázok, podnetov, sťažností na postup dohliadaných subjektov a iných žiadostí o informácie. Z tohto počtu bolo 2890 žiadostí prijatých na adresy, ktoré sú určené na komunikáciu s verejnosťou (info@nbs.sk, webmaster@nbs.sk), 51 žiadostí bolo označených a riešených ako žiadosti v zmysle zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (infozakon@nbs.sk). V ďalších 514 žiadostiach médiá žiadali NBS o zaujatie stanoviska ku konkrétnej problematike. V uvedenej štatistike nie sú zahrnuté telefonické otázky či osobné návštevy žiadateľov priamo v sídle NBS.

PUBLIKÁCIE NBS

Nástrojom na publikovanie informácií a analýz z oblasti hlavných činností NBS je vydávanie od-

borných publikácií v slovenskom a anglickom jazyku. V roku 2018 Národná banka Slovenska vydala: Výročnú správu, dve Správy o finančnej stabilite, Analýzu slovenského finančného sektora, 12 vydaní Mesačného bulletinu NBS, štvrtročné tituly Správa o medzinárodnej ekonomike, Správa o ekonomike SR, Strednodobá predikcia a Štatistický bulletin²². NBS zverejnila aj 5 výskumných štúdií²³, 13 Analytických komentárov a 148 Rýchlych komentárov. NBS sa na základe zásad multilingválnej komunikácie ECB/ESCB podieľa na spracovaní slovenských mutácií štatutárnych publikácií ECB – preložená a spracovaná bola Výročná správa ECB, Výročná správa ECB o činnosti dohľadu, Konvergenčná správa ECB a štyri vydania Ekonomického bulletinu²⁴. Periodické odborné publikácie zverejňovala NBS na svojom webovom sídle v elektronickej forme vo formátoch pdf a ePub doplnené o QR kód pre lepšiu elektronickú dostupnosť.

Vydávanie tlačených informačných materiálov rovnako patrí k dôležitým komunikačným nástrojom. NBS v roku 2018 vydala 8 informačných materiálov pri príležitosti emisie zberateľských mincí, materiál *Vybrané ekonomické a menové ukazovatele SR* a publikáciu *Slovenské zberateľské a pamätne mince 2009 – 2017*. Na zvýšenie finančnej gramotnosti vyšla finančná príručka pre seniorov *Všetko, čo by ste mali vedieť o peniazoch* a doplnené vydanie publikácie *Poznaj svoje peniaze*. Odborný bankový časopis BIATEC²⁵, ktorý NBS vydáva od roku 1993, má takisto významnú úlohu v oblasti publikačnej činnosti. Vychádza v tlačenej podobe s dvojmesačnou periodicitou. Prináša aktuálne analytické, teoretické i hodnotiace príspevky predovšetkým z oblasti menovej politiky, makroekonomického vývoja a dohľadu nad finančným trhom. Časopis BIATEC je zverejňovaný na webovej stránke NBS.

WEBOVÉ STRÁNKY

V roku 2018 pokračoval rozvoj webových stránok podľa aktuálnych digitálnych trendov. Pracovalo sa na úpravách obsahu a štruktúry viacerých sekcií s cieľom zvýšiť prehľadnosť, zjednodušiť orientáciu na stránkach a zlepšiť zrozumiteľnosť obsahu pre používateľov. Uskutočnili sa úpravy sekcie ochrany finančného

²² <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs>

²³ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu>

²⁴ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-ecb>

²⁵ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/biatec-odborny-bankovy-casopis>

spotrebiteľa, ktorá sa zamerala na zobrazovanie upozornení Národnej banky Slovenska. Pokračovali aj analytické práce týkajúce sa možnosti ďalšieho vývoja a inovácie webových stránok NBS. Aktualizovali sa tiež bezpečnostné prvky stránky – prezentačnú časť zabezpečuje nový SSL certifikát, ktorého cieľom je zvýšiť bezpečnosť a dôveryhodnosť stránky. Webové stránky za rok 2018 navštívilo viac ako 2,6 milióna používateľov a počet zobrazení mierne presahuje 16 miliónov.

VZDELÁVACIE AKTIVITY, SÚŤAŽE, KAMPANE

Národná banka Slovenska organizuje pre základné, stredné a vysoké školy prednášky o hlavných úlohách centrálnej banky a na odborné témy: mena euro, ochranné prvky bankoviek a mincí, menová politika Eurosystemu a bankový systém v SR, ochrana finančného spotrebiteľa či workshopy zamerané na rozvoj finančnej gramotnosti. V roku 2018 navštívilo NBS takmer 3 200 študentov zo 106 škôl. Počet študentov, ktorí majú záujem o prednášku alebo účasť na výstave *Od slovenskej koruny k euru* v NBS, stále mierne rastie.

Súťaž o menovej politike pre študentov stredných škôl Eurosystemu – Generácia Euro

Súťaž *Generácia Euro* sa konala súčasne v 12 krajinách eurozóny. Slovensko patrí pravidelne medzi štáty s najvyšším počtom zapojených tímov (v prepočte na počet obyvateľov). Do siedmeho ročníka súťaže sa na Slovensku zapojilo 114 tímov. Slovenské finále sa uskutočnilo 23. 3. 2018.

Deň otvorených dverí NBS

Pri príležitosti 25. výročia vzniku sa 22. 9. 2018 uskutočnil Deň otvorených dverí NBS (DOD). Potvrdilo sa, že DOD je pre verejnosť stále zaujímavým podujatím – návštevníci využili možnosť

klásť otázky guvernérovi NBS i prezrieť si rokovacie priestory Bankovej rady NBS. Záujem vzbudili nové 100- a 200-eurové bankovky, ukážka falzifikátov aj vzácne exponáty z archívu NBS.

Informačná kampaň o novej sérii eurobankoviek (ES2)

ECB predstavila 17. 9. 2018 verejnosti nové 100- a 200-eurové bankovky série Európa. Slovenská verejnosť sa s novým dizajnom bankoviek mala možnosť oboznámiť aj počas Dňa otvorených dverí – v informačnom stánku ECB boli k dispozícii prvé informačno-propagačné materiály k bankovkám z produkcie ECB. Bankovky budú uvedené do obehu 28. 5. 2019 a skompletizujú tak druhú sériu eurových bankoviek s názvom Európa.

INTERNÁ KOMUNIKÁCIA

V roku 2018 pokračoval aj rozvoj internej komunikácie NBS. Jej cieľom je informovať zamestnancov o dôležitých skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú ich pracovné aktivity a zároveň ich aktívne zapájať do diania v NBS. V priebehu roka sa realizovalo viacero interných kampaní pre zamestnancov. Kľúčovým nástrojom zostal intranet, ktorý sa rozvíjal doplnením nových modulov. V záujme posilnenia obojstrannej komunikácie po línii zamestnávateľ – zamestnanci sa uskutočnili dva prieskumy spokojnosti s intranetom a s benefitmi. S cieľom posilniť tímového ducha bolo zorganizovaných viacero interných podujatí pre zamestnancov zameraných na prepojenie pracovných a voľnočasových aktivít. Po prvýkrát NBS zorganizovala charitatívne vianočné trhy s ponukou výrobkov chránených dielní. Výťažok z podujatia putoval ľuďom so zdravotným znevýhodnením.

REGISTRATÚRA A ARCHÍV

Správa registratúry komplexne zabezpečuje a metodicky riadi starostlivosť o registratúrne záznamy Národnej banky Slovenska. Od roku 2016 túto činnosť zefektívňuje informačný systém pre elektronickú správu dokumentov eOffice. V roku 2018 sa naďalej rozvíjali jeho funkcionality a používateľom bola poskytovaná užívateľská podpora. V roku 2018 registratúra skontrolovala a prevzala od zamestnancov 5 200 uzavretých spisov evidovaných v informačnom systéme eOffice.

Archív NBS sa v roku 2018 podieľal na príprave celoslovenskej výstavy *Na ceste k slovenskej štátnosti* pod záštitou Ministerstva vnútra SR v spolupráci s K13 – Košické kultúrne centrá. Výstava bola venovaná 100. výročiu vzniku Československej republiky, 50. výročiu obrodného procesu z roku 1968 a 25. výročiu vzniku Slovenskej republiky. Archívnym dokumentom NBS patril samostatný panel o menovom vývoji na Slovensku v rokoch 1918 – 2008.

V záujme zlepšovania služieb verejnosti sa naďalej rozširuje elektronická evidencia archívnych fondov a zbierok a ich spracovanie v samostatnom informačnom systéme. V roku 2018 vybavila registratúra a archív 162 externých a interných žiadostí o poskytnutie informácií, bádanie, vyhladanie údajov, vydanie osvedčených kópií dokumentov. U žiadateľov pretrváva záujem o dokumentáciu k rôznym nehnuteľnostiam a osobnostiam slovenského peňažníctva.

DOKUMENTAČNÉ STREDISKO

V roku 2018 poskytovalo dokumentačné stredisko zamestnancom knižnično-informačné, rešeršné, konzultačné a výpožičné služby. Online katalóg obsahuje viac ako 156 600 bibliografických záznamov prevažne z ekonomickej a finančnej literatúry. Stredisko spracovalo 2 769 nových dokumentov z oblasti finančných systémov, finančného dohľadu a regulácie, menovej politiky, európskych politík, štatistiky, práva a judikatúry, ktoré zamestnanci NBS žiadali zabezpečiť k svojim odborným a analytickým činnostiam.

Dokumentačné stredisko priebežne zabezpečovalo prístup k elektronickým knihám a článkom z odborných databáz vrátane online prístupov

k domácej a zahraničnej tlači. Stredisko poskytovalo informačné služby aj odbornej verejnosti a študentom domácich i zahraničných ekonomických, právnických a iných univerzít. Formou komunikácie s verejnosťou stredisko najčastejšie spracúvalo rešerše k bankovým a ekonomickým témam (186).

Pracovníci dokumentačného strediska aktívne prezentovali odborné skúsenosti na medzinárodnej konferencii v rámci ESCB v centrálnej banke Malty a na medzinárodnom seminári v Petrohrade (Ruská federácia).

MÚZEUM MINCÍ A MEDAILÍ

Múzeum mincí a medailí v Kremnici spravuje zbierkový fond, ktorý obsahuje takmer 100-tisíc zbierkových predmetov. Najzaujímavejšie z nich predstavuje verejnosti vo svojich stálych expozíciách. Patria medzi ne numizmaticko-historická expozícia *Líce a rub peňazí – Peniaze a medailérstvo v dejinách Slovenska*, Mestský hrad v Kremnici s Kostolom sv. Kataríny i dlhodobá výstava *Pôvab kameninových záhrad* v Meštianskom dome.

V roku 2018 múzeum vydalo dve publikácie: *Kremnické čipkárске školy 1888 – 1953* a *Matej Bel – Dejiny mesta Kremnice*. Spolupodielalo sa na organizovaní štyroch hosťovských odborných prednášok v spolupráci so Society for Human Studies, Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV a Historickým ústavom SAV. V galerijných priestoroch sa uskutočnilo 5 výstav výtvarného umenia: *Mať tak o koliesko viac!*, *Giorgio de Chirico – Marc Chagall: PRÍBEHY*, *Kremnické gagy 2018 – Tri výstavy*, *Cesta kremnickej čipky* a autorské výstavy pripravené v rámci medzinárodnej akademickej spolupráce. V expozícii *Líce a rub peňazí*

sa uskutočnili 2 výstavy: *24. ročník Medzinárodného sympózia umeleckého šperku Kremnica 2018* a *Vznik Československej republiky 1918, kremnická mincovňa a jej postavenie v novom štáte*. Výstava potrvá do 30. 6. 2019.

Súčasťou väčšiny výstavných podujatí boli vzdelávacie programy a tvorivé dielne. V roku 25. výročia vzniku NBS pripravilo Múzeum mincí a medailí v Kremnici sériu symbolických 25 voľných vstupov do vybraných expozícií múzea.

Múzeum sa zapojilo do slovenskej verzie medzinárodného projektu *Noc múzeí a galérií*. V letnom období pripravilo sériu rodinných podujatí *Čaro keramiky*, *Strašidlá na hrade*, *Piknik na hrade* a *Príbehy v múzeu*. Pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva na tému *Zdieľané dedičstvo* sa uskutočnilo slávnostné podujatie na dlhodobej výstave *Pôvab kameninových záhrad. Dejiny kremnickej kameninovej továrne 1815 – 1956*. V priestoroch múzea sa realizoval vzdelávací komunitný projekt určený seniorom *Jeseň v múzeu*. V novembri sa uskutočnilo poetické podujatie v rámci Medzinárodného putovného festivalu poézie *Pars Poetry 2018*. Záver roka patril vianočným podujatiami – na Mestskom hrade sa spolu s adventným koncertom uskutočnili vianočné mini trhy so živým betlehemom a špeciálne sviatočné podujatie *Rozprávkové Vianoce*. Ponuku podujatí múzea v priebehu roka doplnilo päť koncertov v Kostole sv. Kataríny.

Stále expozície, príležitostné výstavy a podujatia Múzea mincí a medailí v Kremnici v roku 2018 navštívilo takmer 50 000 návštevníkov zo Slovenska a zahraničia.

9 LEGISLATÍVA

V roku 2018 pokračovala Národná banka Slovenska vo vykonávaní svojich legislatívnych a aproximačných kompetencií, ktoré jej pri príprave a vydávaní zákonov vyplývajú z § 30 zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Podľa § 30 ods. 1 tohto zákona Národná banka Slovenska predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti peňažného obehu. Podľa § 30 ods. 2 tohto zákona NBS spolu s Ministerstvom financií Slovenskej republiky predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti devízových vzťahov, platobných systémov a poskytovania platobných služieb a finančného trhu, vrátane bankovníctva a postavenia a pôsobnosti Národnej banky Slovenska. Ďalšia legislatívna činnosť NBS spočíva v príprave a vydávaní všeobecne záväzných právnych predpisov – vyhlášok a opatrení Národnej banky Slovenska. Táto kompetencia jej vyplýva z čl. 56 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky, podľa ktorého môže Národná banka Slovenska vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak je na to splnomocnená zákonom.

LEGISLATÍVNE ZMENY ZÁKONOV V OBLASTI PÔSOBNOSTI NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA PRIPRAVENÉ A VYKONANÉ V ROKU 2018

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z.

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 214/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 18/2018 Z. z., zákonom č. 69/2018 Z. z., zákonom č. 108/2018 Z. z., zákonom č. 109/2018 Z. z., zákonom č. 177/2018 Z. z., zákonom č. 345/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 214/2018 Z. z.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 277/2018 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z.

Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov bol v roku 2018

novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 18/2018 Z. z., zákonom č. 109/2018 Z. z., zákonom č. 177/2018 Z. z., zákonom č. 213/2018 Z. z. a zákonom č. 214/2018 Z. z.

Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 109/2018 Z. z., zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 317/2018 Z. z.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 109/2018 Z. z., zákonom č. 177/2018 Z. z. a zákonom č. 317/2018 Z. z.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 18/2018 Z. z., zákonom č. 177/2018 Z. z., zákonom č. 214/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 214/2018 Z. z. a zákonom č. 373/2018 Z. z.

Zákon č. 276/2009 Z. z. o opatreniach na zmiernenie vplyvov globálnej finančnej krízy na bankový sektor a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol v roku 2018 novelizovaný zákonom č. 177/2018 Z. z.

VYKONÁVACIE VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY VYDANÉ V ROKU 2018 NÁRODNOU BANKOU SLOVENSKA V RÁMCI JEJ LEGISLATÍVNYCH KOMPETENCIÍ

OPATRENIE NBS VYHLÁSENÉ V ZBIERKE ZÁKONOV SR UVEREJNENÍM ÚPLNÉHO ZNENIA

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 25. septembra 2018 č. 280/2018 Z. z. o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

OPATRENIA NBS VYHLÁSENÉ V ZBIERKE ZÁKONOV SR UVEREJNENÍM OZNÁMENIA O ICH VYDANÍ

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. februára 2018 č. 1/2018 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti finančného poradcu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. februára 2018 č. 2/2018, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 6/2010, ktorým sa ustanovujú náležitosti žiadosti o predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska podľa § 28 ods. 1 zákona o bankách.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. februára 2018 č. 3/2018, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 16/2011 o náležitostiach žiadosti a spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie bankového povolenia pre banku a pobočku zahraničnej banky.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. februára 2018 č. 4/2018, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 8/2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. februára 2018 č. 5/2018 o odbornej skúške a odbornej skúške s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 29. mája 2018 č. 6/2018, ktorým sa dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 29. mája 2018 č. 7/2018, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 29. mája 2018 č. 8/2018, ktorým sa ustanovuje vzor dokumentu o dôležitých zmluvných podmienkach uzatváraanej poisťovnej zmluvy.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 21. augusta 2018 č. 9/2018, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 18/2008 o likvidite bánk a pobočiek zahraničných bánk a o postupe riadenia rizika likvidity bánk a likvidity pobočiek zahraničných bánk a o zmene opatrenia Národnej banky Slovenska č. 11/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 21. augusta 2018 č. 10/2018 o registri bankových úverov a záruk.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 25. septembra 2018 č. 11/2018 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami, zahraničnými správcovskými spoločnosťami, samosprávnymi investičnými fondmi a depozitármi fondov na účely dohľadu nad finančným trhom.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 25. septembra 2018 č. 12/2018 o registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. novembra 2018 č. 13/2018 o registri krytých dlhopisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. novembra 2018 č. 14/2018 o predkladaní hlásenia z registra krytých dlhopisov a z registra hypoték na účely vykonávania dohľadu.

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. novembra 2018 č. 15/2018, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 16/2014 o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 13/2015.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 11. decembra 2018 č. 16/2018 o predkladaní výkazov o vykonávaní finančného sprostredkovania a výkazov o vykonávaní finančného poradenstva.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 18. decembra 2018 č. 17/2018, ktorým sa mení a dopĺ-

ňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 29. júla 2014 č. 13/2014 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 18. decembra 2018 č. 18/2018, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 13/2017 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk na účely vykonávania dohľadu.

10 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

10.1 INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC

NBS začala plniť svoje funkcie ako nezávislá centrálna banka SR na základe zákona NR SR č. 566/1992 o Národnej banke Slovenska od 1. januára 1993. Národná banka Slovenska má na území štátu okrem svojho ústredia zriadených aj 5 expozitúr. Súčasťou Eurosystemu je NBS od 1. januára 2009 – dňa zavedenia eura v Slovenskej republike. Eurosystem zoskupuje centrálné banky krajín EÚ, ktoré prijali euro ako svoju menu a Európsku centrálnu banku. Guvernér NBS je členom Rady guvernérov ECB, ktorá je najvyšším rozhodovacím orgánom Eurosystemu.

NBS prispieva k činnosti Eurosystemu a ESCB aj svojou účasťou vo výboroch a pracovných skupinách v zložení Eurosystemu/ESCB/SSM. Zoznam výborov v roku 2018 bol nasledovný:

- Výbor pre účtovníctvo a menové príjmy
- Výbor pre bankovky
- Výbor pre kontroling
- Výbor Eurosystemu/ESCB pre komunikáciu
- Výbor pre finančnú stabilitu
- Výbor pre informačné technológie
- Výbor interných audítorov
- Výbor pre medzinárodné vzťahy
- Právny výbor
- Výbor pre operácie na trhu
- Výbor pre menovú politiku
- Výbor pre organizačný rozvoj

- Výbor pre trhovú infraštruktúru a platby
- Výbor pre riadenie rizík
- Výbor pre štatistiku
- Rozpočtový výbor
- Konferencia pre ľudské zdroje

10.2 ORGANIZÁCIA A RIADENIE

BANKOVÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada Národnej banky Slovenska (banková rada). Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon o NBS, ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a Organizačný poriadok NBS.

Banková rada mala do 19. 2. 2018 štyroch členov. Členmi bankovej rady boli guvernér a traja ďalší členovia. Dňa 20. 2. 2018 bol vymenovaný viceguvernér NBS, čím sa zvýšil počet členov bankovej rady na päť.

Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernéra NBS.

S účinnosťou od 1. 1. 2015 má banková rada podľa zákona o NBS šesť členov. Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné. Členovia bankovej rady vymenovaní pred 1. 1. 2015 majú päťročné

Na spoločnej fotografii vpredu zľava: guvernér NBS Jozef Makúch a viceguvernér Ľudovít Ódor, v druhom rade zľava: člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií, platobné systémy a peňažnú hotovosť Karol Mrva, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom Vladimír Dvořáček a člen Bankovej rady NBS Ľuboš Pástor.

funkčné obdobie. Guvernérovi, viceguvernérovi a ďalšiemu členovi bankovej rady začína funkčné obdobie plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom za guvernéra alebo viceguvernéra môže byť vymenovaná najviac na dve funkčné obdobia.

K 31. 12. 2018 boli členmi bankovej rady:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Mgr. Ľudovít Ódor, viceguvernér (od 20. 2. 2018),
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad a útvary dohľadu nad finančným trhom,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií, platobné systémy a peňažnú hotovosť,
- prof. Ľuboš Pástor, PhD., externý člen.

VÝKONNÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Výkonná rada Národnej banky Slovenska (výkonná rada) bola zriadená bankovou radou 1. 8. 2012

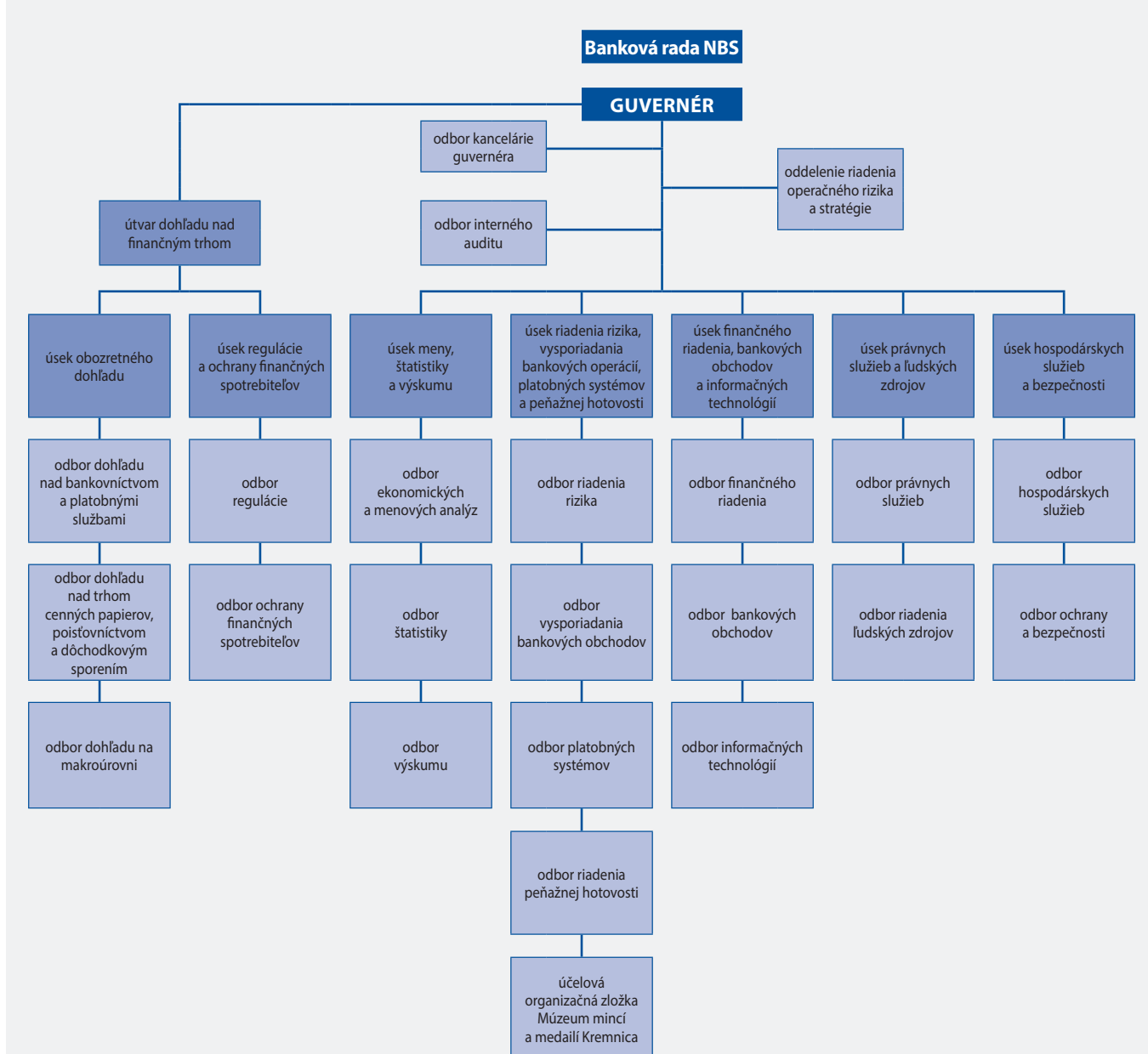
podľa § 6 ods. 2 písm. i) zákona o NBS. Výkonná rada je riadiacim, výkonným a koordinačným orgánom NBS.

Členmi výkonnej rady sú guvernér, výkonní riaditelia a ďalší vedúci zamestnanci poverení guvernérom.

K 31. 12. 2018 boli členmi výkonnej rady:

- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, podpredseda výkonnej rady a výkonný riaditeľ pre hospodárske služby a bezpečnosť (od 1. 4. 2018),
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre riadenie rizika, vysporiadanie bankových operácií, platobné systémy a peňažnú hotovosť,
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre obozretný dohľad a útvary dohľadu nad finančným trhom,
- Ing. Miroslav Uhrin, výkonný riaditeľ pre finančné riadenie, bankové obchody a informačné technológie,

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. 12. 2018

- Mgr. Júlia Čillíková, výkonná riaditeľka pre reguláciu a ochranu finančných spotrebiteľov,
- JUDr. Janette Šamová, výkonná riaditeľka pre právne služby a ľudské zdroje (od 1. 7. 2018),
- Ing. Renáta Konečná, generálna riaditeľka odboru ekonomických a menových analýz.

V roku 2018 boli schválené dve novely Organizačného poriadku NBS, z ktorých jedna nadobudla účinnosť 1. 1. 2019. V dôsledku organizačných zmien nastali zmeny organizačnej štruktúry NBS a úprava funkčnej náplne niektorých organizačných útvarov.

Členstvo Ing. Štefanovi Králikovi, podpredsedovi výkonnej rady a výkonnému riaditeľovi pre právne služby a peňažnú hotovosť, sa skončilo 31. 3. 2018.

10.3 ĽUDSKÉ ZDROJE

K 31. 12. 2018 bolo v evidenčnom stave NBS 1110 zamestnancov. Pracovný pomer v roku 2018

skončilo 69 zamestnancov. V priebehu roka 2018 sa uskutočnilo 92 výberových konaní na obsadenie 104 voľných systemizovaných pracovných miest a bolo prijatých 90 nových zamestnancov.

Medzi národnými centrálnymi bankami ESCB, Európskou centrálnou bankou a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami sa uskutočňuje výmena zamestnancov, ktorej cieľom je podporiť mobilitu v rámci ESCB, výmenu skúseností, know-how a rozvoj ľudských zdrojov. V roku 2018 pôsobil v ECB, EIOPA a v Cross-National Data Center in Luxembourg 10 zamestnancov NBS.

Zásady a pravidlá odmeňovania v NBS v roku 2018 upravoval vnútorný pracovný predpis. Priemerná mesačná mzda za rok 2018 dosiahla výšku 2367,10 €.

Pri prvom skončení pracovného pomeru po vzniku nároku na starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok bolo vyplatené odchodné 22 zamestnancom.

K 31. 12. 2018 NBS evidovala 926 sporiteľov doplnkového dôchodkového sporenia.

10.4 VZDELÁVANIE

Národná banka Slovenska zabezpečovala účasť zamestnancov na vzdelávacích podujatiach na základe výsledkov identifikácie vzdelávacích a rozvojových potrieb a na základe aktuálnych potrieb jednotlivých organizačných útvarov v spolupráci s Inštitútom bankového vzdelávania NBS, n. o.

Vzdelávacie podujatia absolvovalo 999 zamestnancov NBS. Podujatia boli zabezpečované v rámci nasledujúcich oblastí vzdelávania:

- odborné vzdelávanie,
- manažérske vzdelávanie a rozvoj,
- jazykové vzdelávanie,
- vzdelávanie v oblasti informačných technológií,
- vzdelávanie v oblasti sociálnych kompetencií,
- všeobecné vzdelávanie.

Zamestnanci si zvyšujú odbornosť aj na medzinárodných podujatiach organizovaných centrálnymi bankami v rámci ESCB, národnými autoritami dohľadu aj inými medzinárodnými vzdelávacími

inštitúciami, napr. Joint Vienna Institute, Financial Stability Institute, Federal Reserve Bank.

V odbornom vzdelávaní má každoročne miesto aj lektorská, prednášková a konzultačná činnosť zamestnancov. V roku 2018 sa do nej zapojilo 86 zamestnancov z 19 odborov.

V roku 2018 absolvovali odbornú vysokoškolskú stáž v NBS deväti študenti vysokých škôl z rôznych krajín Európskej únie a štyria študenti vysokej školy so sídlom v Slovenskej republike.

NBS zorganizovala v roku 2018 dva medzinárodné vzdelávacie projekty: *Interpersonal Communications* a *English in Legal and Contractual Central Banking Practice*.

10.5 ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA

Národná banka Slovenska dlhodobo patrí medzi inštitúcie, ktoré pri zabezpečovaní svojich prevádzkových činností zodpovedne pristupujú k životnému prostrediu. Dôsledne sa riadi platnou slovenskou legislatívou a odporúčaniami Európskej komisie v oblasti životného prostredia, ktoré definujú postupy v oblasti ekologicky udržateľného hospodárenia. V roku 2018 zrealizovala viaceré opatrenia zamerané na napĺňanie priorít a cieľov svojej environmentálnej politiky.

Pravidelným servisom a profylaktickými prehliadkami klimatizačných a stabilných hasiacich zariadení NBS zabezpečovala preventívne opatrenia na zamedzenie úniku nežiadúcich látok do ovzdušia. Výmenou čističky odpadových vôd v objekte na Cukrovej ul. v Bratislave za modernú ekologickú a plne biologickú, ktorá nevyužíva žiadne chemické látky, sa eliminovalo používanie škodlivých chemických látok a riziko ich preniknutia do verejnej kanalizácie a spodných vôd. Rekonštrukciou kotolne v objekte expozitúry Žilina a výmenou plynových kotlov za kondenzačné sa znížila spotreba plynu o 20 %, znížili sa aj emisie CO₂. Výmenou a modernizáciou vzduchotechnických zariadení v objekte v Novom Smokovci, výmenou svietidiel za moderné LED svietidlá v 8 objektoch ústredia, expozitúr a VÚZ Bystrina aj zavedením nových prvkov regulácie sa znížila spotreba elektrickej energie a zefektívnilo hospodárenie na koncových miestach spotreby. Pri obstará-

vaní a nákupe IKT technológií, elektronických spotrebičov a zariadení, tovarov, stavebných prác a služieb sa uvádzali environmentálne charakteristiky a požiadavky do opisu zákaziek a zohľadňovali sa v kritériách na vyhodnotenie ponúk a zmluvných podmienkach. NBS tým deklarovala preferenciu nákupu energeticky úsporných a ekologicky udržateľných produktov a služieb. V odpadovom hospodárstve pokračovalo separovanie zložiek komunálneho odpadu – NBS odovzdala na ďalšie zhodnotenie

3,52 t obalov z papiera a lepenky, 15 t papiera, 1,3 t dreva, separujú sa aj plasty. Nebezpečné a iné odpady zo všetkých objektov likvidovali na základe uzatvoreného kontraktu výlučne zmluvní partneri s oprávneniami na činnosti súvisiace s nakladaním s odpadmi s dôrazom na ich recykláciu a ekologickú likvidáciu.

NBS sa v roku 2018 aktívne zapojila do celosvetových a celoslovenských aktivít: Svetového dňa Zeme, Hodiny Zeme i Do práce na bicykli.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Č A Š Ť C

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA NBS K 31. 12. 2018

C

Deloitte.

Deloitte Audit s.r.o.
Digital Park II, Einsteinova 23
851 01 Bratislava
Slovenská republika

Tel.: +421 2 582 49 111
Fax: +421 2 582 49 222
deloitteSK@deloitteCE.com
www.deloitte.sk

Zapísaná v Obchodnom registri
Okresného súdu Bratislava I
Oddiel Sro, vložka č. 4444/B
IČO: 31 343 414
IČ pre DPH: SK2020325516

Národná banka Slovenska SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“), ktorá zahŕňa súvahu k 31. decembru 2018, výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2018 a výsledku jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade s Usmernením Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými auditorskými štandardmi. Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov sa bližšie uvádza v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, ktoré sú relevantné pre náš audit účtovnej závierky, a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že získané auditorské dôkazy poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS zodpovedá za zostavenie a verné zobrazenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz v súlade s usmernením ECB a zákonom o účtovníctve, a za interné kontroly, ktoré Banková rada NBS považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, aby neobsahovala významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky Banková rada NBS zodpovedá za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú reálnu možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá obsahuje názor audítora. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, ale nie záruku, že audit vykonaný podľa Medzinárodných auditorských štandardov vždy odhalí prípadnú významnú nesprávnosť. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak by bolo opodstatnené očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov, ktoré boli prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/o-nas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálne prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 225 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.

V rámci auditu v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus počas celého auditu. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a vykonávame audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre názor audítora. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej účtovnej závierky v dôsledku podvodu je vyššie ako riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie aby sme vyjadrili názor na efektívnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód, ako aj primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich informácií zverejnených Bankovou radou NBS.
- Predkladáme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne používa účtovnú zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú takéto zverejnené informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery však vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane zverejnených informácií, ako aj to, či účtovná závierka verne zobrazuje uskutočnené transakcie a udalosti.

SPRÁVA K ĎALŠÍM POŽIADAVKÁM ZÁKONOV A INÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky sme zodpovední za oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a za vyhodnotenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Výročnú správu sme ku dňu vydania správy audítora z auditu účtovnej závierky nemali k dispozícii.

Keď získame výročnú správu, vyhodnotíme, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS, a na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky vyjadríme názor, či:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2018 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho uvedieme, či sme zistili významné nesprávne informácie vo výročnej správe na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky.

Bratislava 5. marca 2019

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

V mene spoločnosti
Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Súvaha
(v tis. EUR)

S Ú V A H A

Národnej banky Slovenska

AKTÍVA	Pozn.	k 31.12.2018 v tis. EUR	k 31.12.2017 v tis. EUR
A1 Zlato a pohľadávky v zlate	1	1 142 102	1 102 289
A2 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	2	7 093 274	3 805 316
A3 Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	3	877 053	440 484
A4 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách	4	2 025 916	1 052 919
A5 Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky	5	1 166 540	1 081 700
A6 Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	6	16 529	19 114
A7 Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách	7	22 276 945	20 084 383
A8 Dlh verejnej správy v eurách		0	0
A9 Pohľadávky v rámci Eurosystemu	8	10 492 010	9 792 091
A10 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
A11 Ostatné aktíva	9	5 068 450	5 129 342
A12 Strata		0	0
AKTÍVA SPOLU		50 158 819	42 507 638
PASÍVA			
L1 Bankovky v obeh	10	12 428 298	11 818 378
L2 Záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky	11	2 282 672	1 953 084
L3 Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	12	2 371 382	766 202
L4 Emitované dlhové certifikáty		0	0
L5 Záväzky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách	13	973 855	1 603 134
L6 Záväzky voči nerezidentom eurozóny v eurách	14	25 113 626	22 160 110
L7 Záväzky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	15	1 557 192	750 512
L8 Záväzky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	16	1 912 559	844 082
L9 Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF	17	413 818	404 353
L10 Záväzky v rámci Eurosystemu	18	884 468	219 343
L11 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
L12 Ostatné záväzky	19	463 235	354 487
L13 Rezervy	20	675 559	643 849
L14 Účty precenenia	21	552 022	504 595
L15 Základné imanie a rezervné fondy	22	357 797	357 797
L16 Zisk	35	172 336	127 712
PASÍVA SPOLU		50 158 819	42 507 638

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Výkaz ziskov a strát
(v tis. EUR)

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT Národnej banky Slovenska

	Pozn.	31.12.2018 v tis. EUR	31.12.2017 v tis. EUR
1.1 Úrokové výnosy		320 899	161 076
1.2 Úrokové náklady		(114 720)	(50 162)
1 Čistý výsledok z úrokov	24	206 179	110 914
2.1 Realizované zisky/(straty) z finančných operácií		16 328	32 513
2.2 Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií		(38 314)	(12 611)
2.3 Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata		(30 000)	0
2 Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík	25	(51 986)	19 902
3.1 Výnosy z poplatkov a provízií		2 752	2 190
3.2 Náklady na poplatky a provízie		(1 111)	(1 040)
3 Čistý výsledok z poplatkov a provízií	26	1 641	1 150
4 Výnos z akcií a podielových účastí	27	17 603	14 381
5 Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu	28	99 658	78 139
6 Ostatné výnosy	29	16 044	13 094
Celkový čistý výsledok		289 139	237 580
7 Personálne náklady	30	(47 456)	(45 573)
8 Administratívne náklady	31	(23 369)	(19 300)
9 Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	32	(9 022)	(8 758)
10 Služby súvisiace s výrobou bankoviek	33	(4 911)	(93)
11 Ostatné náklady	29	(3 161)	(7 684)
12 Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem	34	(28 884)	(28 460)
Zisk	35	172 336	127 712

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

POZNÁMKY
k účtovnej závierke k 31. decembru 2018

Bratislava, 5. marec 2019

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

A. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O NÁRODNEJ BANKE SLOVENSKA

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993.

Zavedením eura na Slovensku k 1. januáru 2009 sa NBS stala riadnym členom Eurosystemu a riadi sa Protokolom o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „Štatút“).

V zmysle § 39, ods. 5 zákona o NBS banka predkladá ročnú správu o výsledku hospodárenia na prerokovanie Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka. Popri údajoch o účtovnej závierke NBS a výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť NBS. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, NBS je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Zloženie bankovej rady k 31. decembru 2018 bolo nasledovné:

Meno	Funkčné obdobie v bankovej rade		Funkcia v súčasnosti	Dátum menovania do funkcie
	od	do		
doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.	1.1.2006	12.1.2021	guvernér	12.1.2015
Mgr. Ľudovít Ódor	20.2.2018	20.2.2024	vícegovernér	20.2.2018
RNDr. Karol Mrva	1.6.2012	2.6.2023	člen	2.6.2017
Ing. Vladimír Dvořáček	2.4.2014	2.4.2019	člen	2.4.2014
prof. Mgr. Ľuboš Pástor, M.A. PhD.	15.3.2015	15.3.2021	člen	15.3.2015

B. ÚČTOVNÉ ZÁSADY A POSTUPY

(a) Právny rámec a účtovné zásady

Banka uplatňuje princípy účtovania podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „Usmernenie ECB“). Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie. V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). V súlade s týmto právnym rámcom banka aplikuje nasledovné základné účtovné princípy:

- princíp ekonomickej reality a transparentnosti,
- princíp obozretnosti,
- zohľadnenie posúvahových udalostí,
- princíp významnosti,
- akruálny princíp,
- princíp kontinuity,
- princíp konzistentnosti a porovnateľnosti.

Aktíva a pasíva sa v súvahe vykazujú len vtedy, ak je pravdepodobné, že akékoľvek budúce ekonomické úžitky s nimi súvisiace budú plynúť v prospech alebo na ťarchu banky, všetky riziká a úžitky boli prevedené na banku a možno spoľahlivo určiť cenu alebo hodnotu aktíva, resp. záväzku.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Pre devízové transakcie, finančné nástroje, s výnimkou cenných papierov, a prislúchajúce časové rozlíšenie sa uplatňuje ekonomický princíp. V deň uzatvorenia obchodu sú transakcie zachytené na podsúvahových účtoch. Ku dňu vysporiadania obchodu sa podsúvahové záznamy stornujú a obchod sa účtuje v súvahe. O ostatných hospodárskych operáciách a obchodoch s cennými papiermi sa účtuje podľa princípu vyrovnania hotovosti, tzn. v deň uzatvorenia obchodu sa nevykonajú žiadne účtovné zápisy a účtuje sa až v deň vysporiadania transakcie v súvahe.

Časové rozlíšenie úrokov súvisiacich s finančnými nástrojmi sa počíta a účtuje denne. Pre časové rozlíšenie prémie a diskontu sa používa IRR metóda (internal rate of return), v ostatných prípadoch sa uplatňuje lineárna metóda. Časové rozlíšenie úrokov sa vykazuje oddelene od finančného nástroja v položke „Ostatné aktíva“ alebo „Ostatné záväzky“. Časové rozlíšenie diskontu a prémie sa vykazuje spolu s finančným nástrojom.

Pri účtovnej závierke postupuje banka v zmysle odporúčaných harmonizovaných postupov pre zostavenie poznámok k účtovným výkazom národnej centrálnej banky v Eurosysteme.

Banka nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku v zmysle § 22 zákona o účtovníctve.

(b) Oceňovanie majetku a záväzkov

Finančné aktíva a záväzky, okrem cenných papierov držaných do splatnosti, cenných papierov držaných na účely menovej politiky a neobchodovateľných majetkových účastí, sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými kurzami a cenami. Pre cudzie meny vrátane súvahových a podsúvahových transakcií je oceňovanie realizované pre každú menu osobitne, cenné papiere sú oceňované osobitne pre každý ISIN kód, pri úrokových swapoch a futures je oceňovaný každý obchod individuálne. V prípade zlata sa nerozlišuje medzi cenovými a kurzovými oceňovacími rozdielmi.

Cenné papiere držané na účely menovej politiky sú oceňované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. V prípade znehodnotenia je k poslednému kalendárnemu dňu roka vytvorená rezerva, ktorá sa následne každoročne prehodnocuje. Rezerva na zníženie hodnoty cenných papierov nadobudnutých v rámci programu pre trhy s cennými papiermi (ďalej len „SMP“), tretieho programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP3“) a cenných papierov emitovaných medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami nadobudnutých v rámci programu nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu (ďalej len „PSPP“) sa tvorí vo výške percentuálnych podielov na splatenom kapitáli ECB platných v čase, kedy došlo k prvotnému znehodnoteniu. Banka tvorí rezervu v plnej výške v prípade znehodnotenia cenných papierov nadobudnutých v rámci programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP1“) a cenných papierov emitovaných vládou Slovenskej republiky obstaraných v rámci programu PSPP (pozri pozn. 7).

Bežné účty a poskytnuté/prijaté vklady a úvery sa oceňujú v menovitej hodnote.

Majetkové účasti, okrem podielového fondu BIS Investment Pool Sovereign China v mene CNY (ďalej len „BISIP“) a fondov Exchange Traded Funds v mene USD (ďalej len „ETF“), sú ocenené v obstarávacích cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. Na zníženie hodnoty majetkových účastí sa tvorí opravná položka účtovaná do hospodárskeho výsledku. Podielový fond BISIP sa oceňuje na mesačnej báze na základe čistej hodnoty aktív fondu zasielanej Bankou pre medzinárodné zúčtovanie v Bazileji vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“). Fondy ETF sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými cenami za každý cenný papier (ISIN) osobitne.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Kurzy hlavných cudzích mien, prepočítané k jednému euru, použité na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2018 boli:

Mena	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
GBP	0,89453	0,88723	0,00730
USD	1,14500	1,19930	(0,05430)
JPY	125,85000	135,01000	(9,16000)
XDR	0,82277	0,84203	(0,01926)
CNY	7,87510	7,80440	0,07070
EUR/ozs*	1 120,961	1 081,881	39,08000

* 1 ozs (trójska unca) = 31,1034807 g

(c) Účtovanie a vykazovanie výnosov

Realizované zisky a straty vznikajú z denného ocenenia zmeny stavu majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi transakčnou a priemernou cenou príslušného finančného nástroja alebo meny. Účtujú sa priamo do výkazu ziskov a strát.

Nerealizované zisky a straty sú výsledkom mesačného ocenenia majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi priemernou cenou v účtovníctve a strednou trhovou cenou k ultimu mesiaca príslušného finančného nástroja alebo meny. Nerealizované zisky sú vykázané vo vlastnom imaní na účtoch rozdielov z ocenenia (pozri pozn. 21). Nerealizované straty, ktoré prevyšujú nerealizované zisky z ocenenia daného finančného nástroja alebo meny, sú vykázané vo výkaze ziskov a strát. Nerealizované straty z jedného finančného nástroja alebo meny sa nekompenzujú s nerealizovanými ziskami z iného finančného nástroja alebo meny. V prípade nerealizovanej straty na konci roka je priemerná obstarávacia cena upravená na výšku koncoročného výmenného kurzu alebo trhovej ceny oceňovanej položky. Nerealizované straty z ocenenia úrokových swapov a obchodovateľných cenných papierov sa v nasledujúcich rokoch amortizujú do výnosov.

Prémie a diskonty nakúpených cenných papierov sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát kompenzovane ako úrokový výnos.

Pri vykazovaní úrokových nákladov alebo výnosov plynúcich zo záporných úrokových sadzieb sa postupuje podľa harmonizovaných odporúčaní, v zmysle ktorých sa tieto kompenzujú s ostatnými úrokovými nákladmi alebo výnosmi k príslušným transakciám. Čistý úrokový výnos je vykázaný v úrokových výnosoch, čistý úrokový náklad je súčasťou úrokových nákladov.

(d) Zlato a pohľadávky v zlate

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom (pozri pozn. 12 a 14). Zlato použité v týchto transakciách zostáva súčasťou bilančnej sumy banky v položke „Zlato a pohľadávky v zlate“.

(e) Dlhové cenné papiere

Pri prvotnom účtovaní sa cenné papiere oceňujú v transakčných cenách. Poplatky, ktoré nie sú súčasťou transakčnej ceny, sa účtujú priamo do výkazu ziskov a strát a nepovažujú sa za súčasť priemernej obstarávacej ceny cenného papiera.

Cenné papiere sú vykázané spolu s časovým rozlíšením prémie a diskontu. Kupóny sú vykázané v položke „Ostatné aktíva“. Daň z príjmov z dlhopisov a pokladničných poukážok vyberaná zrážkou sa vyказuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem“ (pozri pozn. 34).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

(f) Deriváty

Menové forwardové a swapové obchody sa na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát zahŕňajú do čistých pozícií mien. Účtujú sa na podsúvahové účty v deň uzatvorenia obchodu v spotovom kurze transakcií.

Rozdiel medzi spotovou a forwardovou hodnotou transakcie sa považuje za platený alebo prijatý úrok, ktorý sa časovo rozlišuje.

Pri menových swapoch sa forwardová pozícia oceňuje spolu so súvisiacou spotovou pozíciou, preto na menovú pozíciu má vplyv iba časové rozlíšenie úrokov v cudzej mene.

Úrokové swapy sa účtujú na podsúvahových účtoch odo dňa uzatvorenia do dňa vyrovnania obchodu. Oceňujú sa za každý obchod osobitne na základe všeobecne akceptovaných modelov oceňovania s použitím príslušných výnosových kriviek odvodených od kótovaných úrokových sadzieb.

Pri náraste, resp. poklese čistej hodnoty úrokového alebo menového swapu je s vybranými protistranami zmluvne dohodnuté dorovnávanie kolaterálmi vo forme vkladov s dennou prolongáciou. Úhrada úrokov sa vykonáva na mesačnej báze (pozri pozn. 9 a 19).

Kontrakty futures banka vykazuje na podsúvahových účtoch od uzatvorenia obchodu až do doby vysporiadania v menovitej hodnote podkladového nástroja. Počiatočné marže môžu byť poskytnuté vo forme hotovosti alebo vo forme cenných papierov. O počiatočnom depozite vloženom vo forme cenných papierov sa neúčtuje. Denné vyrovnanie preceňovacích rozdielov na účte marží sa účtuje do výkazu ziskov a strát.

(g) Reverzné obchody

Reverzné obchody sú operácie, pri ktorých banka uskutočňuje dohody o spätnom odkúpení alebo úverové operácie zabezpečené kolaterálom.

Dohody o spätnom odkúpení (repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane pasív ako kolaterizovaný prijatý úver, zatiaľ čo položka poskytnutá ako zábezpeka zostáva v súvahe na strane aktív. Poskytnuté cenné papiere v rámci repo obchodu zostávajú stále súčasťou portfólia banky.

Reverzné dohody o spätnom odkúpení (obrátený repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane aktív ako kolaterizovaný poskytnutý úver. O prijatých cenných papieroch sa v rámci reverzného repo obchodu neúčtuje.

V prípade odchýlky hodnoty kolaterálu od príslušnej hodnoty úveru, ktorá predstavuje zvýšené kreditné riziko pre protistranu, je požadovaný kolaterál vo forme vkladu. Uvedené vklady sú úročené a denne sa prolongujú (pozri pozn. 12 a 14).

O pôžičkách cenných papierov, ktoré sa realizovali v rámci automatického programu požičkovania cenných papierov (securities lending), banka neúčtuje. Výnosy z týchto transakcií sa účtujú do výkazu ziskov a strát.

(h) Bankovky v obehu

V zmysle Rozhodnutia ECB/2010/29 v znení neskorších predpisov emitujú eurobankovky spoločne národné centrálné banky Eurosystemu a ECB. Celková hodnota bankoviek v obehu je alokovaná jednotlivým centrálnym bankám Eurosystemu v posledný pracovný deň každého mesiaca podľa kľúča na pridelovanie bankoviek. Podiel ECB na celkovej hodnote bankoviek

v obehu je vo výške 8%. NBS sa v zmysle uvedeného rozhodnutia podieľa 1,0095% na celkovej emisii eurobankoviek Eurosystemu. Podiel na bankovkách v obehu je vykázaný v položke na strane pasív „Bankovky v obehu“ (pozri pozn. 10).

Rozdiel medzi hodnotou alokovaných bankoviek podľa kľúča na pridelenie bankoviek a hodnotou bankoviek, ktoré sú v skutočnosti v obehu, predstavuje úročenú pohľadávku alebo záväzok v rámci Eurosystemu. Tieto sa vykazujú v položke „Pohľadávky resp. Záväzky v rámci Eurosystemu“.

Úrokový výnos alebo náklad súvisiaci s týmito pohľadávkami resp. záväzkami je vykázaný kompenzovane v položke „Čistý výsledok z úrokov“ vo výkaze ziskov a strát (pozri pozn. 24).

(i) Prerozdelenie zisku ECB

V súlade s Rozhodnutím ECB/2014/57 v znení neskorších predpisov sa výnos ECB, ktorý pozostáva z remunerácie 8% podielu ECB na emisii eurobankoviek a z čistého výnosu z cenných papierov nakúpených ECB v rámci SMP, CBPP3, programu nákupu cenných papierov krytých aktívami (ABSPP) a PSPP, prerozdeľuje medzi jednotlivé centrálné banky Eurosystemu vo forme predbežného prerozdelenia zisku ECB a účtuje sa do roku, v ktorom vznikol (pozri pozn. 27).

V zmysle čl. 33 Štatútu sa zostávajúci čistý zisk ECB prerozdeľuje medzi centrálné banky Eurosystemu po schválení účtovnej závierky ECB, a to v nasledujúcom kalendárnom roku.

(j) Dlhodobý majetok

Dňom 1. januára 2010 dlhodobý majetok NBS v zmysle Usmernenia ECB zahŕňa dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 10 000 EUR a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. Nehnuteľnosti, umelecké diela, nehnuteľné kultúrne pamiatky a zbierky s výnimkou tých, ktoré sú vedené podľa osobitného predpisu (zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty v znení neskorších predpisov), sa evidujú v súvahe bez ohľadu na ich vstupnú cenu. Majetok vedený podľa osobitného predpisu sa eviduje v podsúvahe a v odbornej evidencii zbierkových predmetov v obstarávacej cene. Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok do 10 000 EUR, ktorý bol obstaraný a uvedený do používania pred 1. januárom 2010, sa naďalej odpisuje tak, ako bol zaradený, až do jeho úplného odpísania.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady spojené s predajom v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch
1. Budovy, dlhodobé investície, technické zhodnotenie nehnuteľných kultúrnych pamiatok	30
2. Jednotlivé oddeliteľné súčasti zabudované v stavbách určené na samostatné odpísanie	4 - 20
3. Inžinierske stavby	20
4. Stroje a zariadenia	2 - 12
5. Dopravné prostriedky	4 - 6
6. Inventár	4 - 12
7. Dlhodobý nehmotný majetok - nakupovaný softvér	2 - 10
8. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4 resp. podľa zmluvy

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

(k) Dane

NBS v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov nie je platcom dane z príjmu. Predmetom zdanenia sú iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou (pozri pozn. 34).

Od 1. júla 2004 je NBS platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa zákona č. 222/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

(l) Rezervy

Banka tvorí všeobecnú rezervu na finančné riziká s cieľom zabezpečenia sa voči kurzovým, úrokovým, kreditným rizikám a rizikám vyplývajúcim zo zmeny ceny zlata (pozri pozn. 20 a 25), ktorá je vykazovaná vo vlastnom imaní banky.

Výška rezervy sa prehodnocuje ku koncu roka a vychádza z odhadu novej straty v ročnom horizonte pri zohľadnení historických scenárov vývoja na finančných trhoch vo vzťahu k celkovým investičným rezervám. Pri tvorbe rezervy sa zohľadňuje aj podiel NBS na kreditných rizikách vyplývajúcich z menovopolitických refinančných operácií a intervenčných nákupných programov Eurosystemu.

Oproti minulému obdobiu banka upravila spôsob určenia odhadu výšky všeobecnej rezervy na finančné riziká. Pri meraní finančných rizík sa používa indikátor Expected Shortfall s intervalom spoľahlivosti na úrovni 99%, pri ktorom je hodnota rizika určená na základe simulácie vývoja rizikových faktorov investičného portfólia. Hodnoty kreditných rizík boli prevzaté z výstupov generovaných ECB v rámci pravidelnej analýzy finančných rizík a rezerv na úrovni jednotlivých národných centrálnych bánk. Finančné aktíva vstupujú do hodnotenia rizík v trhových cenách, s výnimkou menovopolitických portfólií, ktoré vstupujú do výpočtu v amortizovanej hodnote z účtovníctva. V zmysle schválenej koncepcie môže Banková rada pri rozhodovaní o výslednej výške rezervy zohľadniť dodatočné faktory, pri ktorých sa predpokladá ich vplyv na hodnotu rizika.

Výška a opodstatnenosť tejto rezervy sa každoročne prehodnocuje a podlieha schváleniu bankovou radou. Na základe rozhodnutia bankovej rady sa rezerva použije na krytie budúcich strát z finančných činností.

(m) Prerozdelenie zisku NBS

V súlade s § 39 ods. 4 zákona o NBS použije banka vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)**C. POZNÁMKY K POLOŽKÁM SÚVAHY A VÝKAZU ZISKOV A STRÁT****1. Zlato a pohľadávky v zlate**

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Zlato v repo obchode	1 137 196	1 097 554	39 642
Zlato uložené v bankách	3 142	3 033	109
Zlato v zásobe	1 764	1 702	62
	<u>1 142 102</u>	<u>1 102 289</u>	<u>39 813</u>

Hodnota zlata vykázaná k 31. decembru 2018 predstavuje 1 019 tisíc ozs zlata (1 019 tisíc ozs zlata k 31. decembru 2017), z toho 1 014 tisíc ozs je použitých pri repo obchodoch, 3 tisíc ozs je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách a 2 tisíc ozs je uložených v banke.

Trhová cena zlata k 31. decembru 2018 bola 1 120,961 EUR/ozs (1 081,881 EUR/ozs k 31. decembru 2017). Zmeny zostatkov účtov súviseli s oceňovacími rozdielmi (pozri pozn. 21).

2. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Pohľadávky a záväzky voči MMF	585 016	537 434	47 582
Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva	6 508 258	3 267 882	3 240 376
	<u>7 093 274</u>	<u>3 805 316</u>	<u>3 287 958</u>

Pohľadávky a záväzky voči MMF

	31.12.2018		31.12.2017		Zmena v tis. EUR
	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	Ekvivalent v mil. XDR	v tis. EUR	
Pohľadávky voči MMF:	1 301	1 580 244	1 300	1 543 947	36 297
1) Členská kvóta:	1 001	1 215 672	1 001	1 188 685	26 987
a) členský vklad	820	995 228	848	1 006 513	(11 285)
b) rezervná pozícia	181	220 444	153	182 172	38 272
- devízová časť členskej kvóty	138	167 695	153	182 172	(14 477)
- rezervná pozícia FTP	43	52 749	0	0	52 749
2) Nostro účet v MMF	300	364 572	299	355 262	9 310
Záväzky voči MMF:	820	995 228	848	1 006 513	(11 285)
1) Loro účty MMF	803	974 636	896	1 063 215	(88 579)
2) Účet valorizácie	17	20 592	(48)	(56 702)	77 294
Celková vykazovaná čiastka (netto)		<u>585 016</u>		<u>537 434</u>	<u>47 582</u>

V januári 2018 MMF odkúpil časť devízovej časti členskej kvóty v sume 15 mil. XDR. V rámci Finančného transakčného plánu NBS poskytla finančné prostriedky v celkovej sume 43 mil. XDR, čím došlo k zníženiu loro účtov so súčasným znížením členského vkladu. V dôsledku uvedených udalostí došlo k zmene štruktúry členskej kvóty; výška členskej kvóty ostala nezmenená.

Záväzky voči MMF predstavujú loro účty MMF a k nim prislúchajúci účet valorizácie meny. Hodnota záväzku v domácej mene sa mení v závislosti od reprezentatívneho kurzu MMF. Pod-

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

statnú časť záväzku na loto účtoch MMF tvorí hodnota zmenky vo výške 813 935 tis. EUR (867 740 tis. EUR k 31. decembru 2017).

Banka vedie voči MMF záväzkov z alokácie, ktorý je vykázaný v položke L9 „Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF“ (pozri pozn. 17).

Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Dlhové cenné papiere	2 827 791	1 299 913	1 527 878
Ostatné	3 680 467	1 967 969	1 712 498
	<u>6 508 258</u>	<u>3 267 882</u>	<u>3 240 376</u>

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách USD, GBP, CHF a CNY. K 31. decembru 2018 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

Položka „Ostatné“ obsahuje najmä peňažné prostriedky na nostro účtoch v cudzej mene. Nárast v položke „Ostatné“ súvisí s realizáciou menových swapov.

3. Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Dlhové cenné papiere	875 675	439 698	435 977
Bežné účty	1 378	786	592
	<u>877 053</u>	<u>440 484</u>	<u>436 569</u>

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách GBP, USD, CHF a JPY. K 31. decembru 2018 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

4. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Dlhové cenné papiere	2 025 434	1 052 339	973 095
Bežné účty	482	580	(98)
	<u>2 025 916</u>	<u>1 052 919</u>	<u>972 997</u>

K 31. decembru 2018 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

5. Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Hlavné refinančné operácie	101 000	0	101 000
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO)	0	16 160	(16 160)
Cielené dlhodobejšie refinančné operácie (TLTRO II)	1 065 540	1 065 540	0
	<u>1 166 540</u>	<u>1 081 700</u>	<u>84 840</u>

K 31. decembru 2018 banka eviduje hlavné refinančné obchody vo výške 101 000 tis. EUR. Hlavné refinančné obchody sú pravidelné reverzné transakcie poskytujúce likviditu s týždennou frekvenciou a bežnou splatnosťou jeden týždeň.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

V rámci dlhodobějších operácií uzatvorených v roku 2016 banka k 31. decembru 2018 eviduje ciele dlhodobějšíe refinančné operácie (TLTRO II) so splatnosťou 4 roky. Ciele dlhodobějšíe refinančné operácie sú zamerané na podporu poskytovania úverov bankami nefinančnému súkromnému sektoru okrem úverov domácnostiam na kúpu nehnuteľností na bývanie. Konečná úroková sadzba pre tieto obchody bola určená na základe objemu poskytnutých úverov v stanovenom období (pozri pozn. 24).

Riziká vyplývajúce z menovopolitických operácií sú predmetom zdieľania centrálnymi bankami v pomere k ich kapitálovým kľúčom v zmysle čl. 32.4 Štatútu.

6. Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Redistribučný úver	15 828	18 435	(2 607)
Bežné účty	701	679	22
	<u>16 529</u>	<u>19 114</u>	<u>(2 585)</u>

Redistribučný úver poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby bol zdelimitovaný z rozdelenia bilancie Štátnej banky Československa. Úroková sadzba na redistribučný úver počas celého roka 2018 zostala na úrovni 0,50% p.a. (0,50% p.a. k 31. decembru 2017).

K 31. decembru 2018 NBS evidovala v podsúvahe prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 16 350 tis. EUR (19 085 tis. EUR k 31. decembru 2017). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

7. Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Dlhové cenné papiere držané na účely menovej politiky	21 573 530	19 881 042	1 692 488
Ostatné cenné papiere	703 415	203 341	500 074
	<u>22 276 945</u>	<u>20 084 383</u>	<u>2 192 562</u>

Cenné papiere držané na účely menovej politiky

V položke „Cenné papiere držané na účely menovej politiky“ banka vykazuje cenné papiere nakúpené v rámci programov SMP, CBPP1, CBPP3 a PSPP. Emitované sú verejnou správou a peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny.

Nákup cenných papierov v rámci programu CBPP1 bol ukončený v júni 2010 a v rámci programu SMP bol ukončený v septembri 2012. Dôvodom poklesu objemu cenných papierov nakúpených v rámci CBPP1 a SMP oproti predošlému obdobiu vo výške 169 303 tis. EUR bola maturita cenných papierov. Program CBPP3 bol vyhlásený Radou guvernérov ECB v októbri 2014. Program PSPP vyhlásila Rada guvernérov ECB v januári 2015. V roku 2018 Eurosystem pokračoval v nákupoch cenných papierov v rámci rozšírenia programov nákupu aktív (ďalej len „APP“), ktorý zahŕňa programy CBPP3, PSPP, ABSPP a program nákupu cenných papierov podnikového sektora (ďalej len „CSPP“). V rámci APP boli čisté mesačné nákupy Eurosystemu do septembra 2018 v priemere 30 mld. EUR, od októbra do konca roka 2018 v priemere 15 mld. EUR. V decembri 2018 boli čisté nákupy aktív ukončené. Rada guvernérov má v úmysle reinvestovať plnú výšku istiny zo splatených cenných papierov nakúpených v rámci APP aj po skončení čistého nákupu aktív, a to počas dlhšieho obdobia, pokiaľ ECB ne-

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

zvýši kľúčové úrokové sadzby, v každom prípade však dovtedy, kým to bude potrebné na zachovanie priaznivého stavu likvidity a výraznej miery menovej akomodácie. Výnosnosť cenných papierov so zdrojom na území Slovenskej republiky je znížená o zrážkovú daň (pozri pozn. 34).

Cenné papiere nadobudnuté v rámci všetkých menovopolitických programov sú vykazované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na zníženie hodnoty. Amortizované a trhové hodnoty cenných papierov držaných na účely menovej politiky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke (trhové ocenenie sa nevykazuje v súvahe ani vo výkaze ziskov a strát, je uvedené len pre účely porovnania):

	31.12.2018		31.12.2017		Zmena	
	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota
CBPP1	9 994	10 444	35 096	36 432	(25 102)	(25 988)
CBPP3	2 085 143	2 113 588	2 162 630	2 194 187	(77 487)	(80 599)
SMP	183 288	203 662	327 489	358 309	(144 201)	(154 647)
PSPP vďaka	8 898 258	9 133 327	8 422 354	8 572 256	475 904	561 071
PSPP medz.	10 396 847	10 354 207	8 933 473	8 880 406	1 463 374	1 473 801
	21 573 530	21 815 228	19 881 042	20 041 590	1 692 488	1 773 638

Rada guvernérov ECB pravidelne hodnotí finančné riziká súvisiace s cennými papiermi nadobudnutými v rámci menovopolitických programov. Ročné testy na zníženie hodnoty sú vykonávané na základe odhadu spätne získateľných hodnôt stanovených ku koncu roka a sú schválené Radou guvernérov ECB. Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nadobudnutých v rámci menovej politiky vykonaného k 31. decembru 2018 a v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov ECB, NBS vytvorila rezervu na straty zo znehodnotenia. (pozri pozn. 20).

Ostatné cenné papiere

K 31. decembru 2018 banka vykazuje v tejto položke cenné papiere na obchodovanie emitované najmä peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny.

8. Pohľadávky v rámci Eurosystemu

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Majetková účasť v ECB	262 722	262 722	0
Pohľadávky z prevodu devízových rezerv	447 672	447 672	0
Ostatné pohľadávky v rámci Eurosystemu (netto)	9 781 616	9 081 697	699 919
	10 492 010	9 792 091	699 919

Majetková účasť v ECB

Banka eviduje k 31. decembru 2018 podiel na upísanom základnom imaní ECB v hodnote 83 623 tis. EUR a pohľadávku z úprav podielu NBS na čistom kapitáli ECB vo výške 24 885 tis. EUR.

V zmysle čl. 49.2 Štatútu a rozhodnutia Rady guvernérov ECB prispela NBS do rezervných fondov ECB na krytie kreditného rizika, rizík súvisiacich so zmenami výmenných kurzov, úrokovvej miery a ceny zlata a na účty precenenia ECB v objeme 154 214 tis. EUR.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Podiely 28 centrálnych bánk Európskej únie na základnom imaní ECB k 31. decembru 2018 sú nasledovné:

	Kapitálový kľúč na upísovanie základného imania ECB (%)	Upísaný podiel na základnom imaní (EUR)	Splatené základné imanie (EUR)	Eurosystemový kľúč (%) - podiel na splatenom kapitáli ECB
Banque National de Belgique	2,4778	268 222 025,17	268 222 025,17	3,5200
Eesti Pank	0,1928	20 870 613,63	20 870 613,63	0,2739
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997,34	1 948 208 997,34	25,5674
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1607	125 645 857,06	125 645 857,06	1,6489
Bank of Greece	2,0332	220 094 043,74	220 094 043,74	2,8884
Banco de España	8,8409	957 028 050,02	957 028 050,02	12,5596
Banque de France	14,1792	1 534 899 402,41	1 534 899 402,41	20,1433
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970,33	1 332 644 970,33	17,4890
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 235,70	16 378 235,70	0,2150
Latvijas Banka	0,2821	30 537 344,94	30 537 344,94	0,4008
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929,21	44 728 929,21	0,5870
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764,35	21 974 764,35	0,2884
Central Bank of Malta	0,0648	7 014 604,58	7 014 604,58	0,0921
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158,03	433 379 158,03	5,6875
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 713,78	212 505 713,78	2,7888
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173,25	188 723 173,25	2,4767
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399,43	37 400 399,43	0,4908
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 179,61	83 623 179,61	1,0974
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 388,82	136 005 388,82	1,7849
<i>Medzisúčet za centrálné banky krajín eurozóny*</i>	<i>70,3915</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>7 619 884 851,40</i>	<i>100,0000</i>
Българска народна банка (Bulharská národná banka)	0,8590	92 986 810,73	3 487 005,40	
Česká národní banka	1,6075	174 011 988,64	6 525 449,57	
Danmarks Nationalbank	1,4873	161 000 330,15	6 037 512,38	
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	149 363 447,55	5 601 129,28	
Narodowy Bank Polski	5,1230	554 565 112,18	20 796 191,71	
Banca Națională a României	2,6024	281 709 983,98	10 564 124,40	
Sveriges Riksbank	2,2729	246 041 585,69	9 226 559,46	
Bank of England	13,6743	1 480 243 941,72	55 509 147,81	
Hrvatska narodna banka	0,6023	65 199 017,58	2 444 963,16	
<i>Medzisúčet za centrálné banky krajín nepatriacich do eurozóny*</i>	<i>29,6085</i>	<i>3 205 122 218,22</i>	<i>120 192 083,17</i>	
Spolu*	100,00	10 825 007 069,61	7 740 076 934,57	

*Medzisúčty a súčty nemusia korešpondovať vzhľadom k zaokrúhľeniu.

Pohľadávky z prevodu devízových rezerv

NBS vykazuje pohľadávku z prevodu devízových rezerv do ECB v objeme 447 672 tis. EUR (447 672 tis. EUR k 31. decembru 2017) v zmysle čl. 30.1 Štatútu. Pohľadávka sa úročí 85% sadzby pre hlavné refinančné operácie. K 31. decembru 2018 banka neeviduje žiadny úrokový výnos plynúci z pohľadávky z prevodu devízových rezerv z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Ostatné pohľadávky v rámci Eurosystemu (netto)

Pohľadávky v rámci Eurosystemu predstavujú pozíciu NBS voči ostatným členom Európskeho systému centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) z cezhraničných operácií. Túto položku tvorí pohľadávka NBS voči ostatným centrálnym bankám a ECB z operácií realizovaných prostredníctvom TARGET2, ktorá je k 31. decembru 2018 vo výške 9 667 872 tis. EUR (pohľadávka 8 991 962 tis. EUR k 31. decembru 2017). Pozícia je úročená sadzbou pre hlavné refinančné operácie. Banka k 31. decembru 2018 neeviduje žiadny úrok z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby.

Ďalej položku tvorí pohľadávka z menového príjmu vo výške 100 670 tis. EUR (78 895 tis. EUR k 31. decembru 2017, pozri pozn. 28) a pohľadávka z podielu NBS na zisku ECB za rok 2018 vo výške 13 074 tis. EUR (10 840 tis. EUR k 31. decembru 2017, pozri pozn. 27).

9. Ostatné aktíva

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	115 399	122 348	(6 949)
Ostatné finančné aktíva	99 247	53 624	45 623
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	0	540	(540)
Časové rozlíšenie a náklady budúcich období	281 469	235 052	46 417
Neuhradená strata minulých rokov	4 534 268	4 661 980	(127 712)
Ostatné	38 067	55 798	(17 731)
	5 068 450	5 129 342	(60 892)

Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

V tejto položke je vykázaný dlhodobý majetok NBS k 31. decembru 2018:

	Hmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	Nehmotný majetok, preddavky a nedok. invest.	S P O L U
Stav v obstarávacej cene k 1.1.2018	255 970	38 671	294 641
Prírastky	1 852	4 613	6 465
Úbytky	10 100	2 820	12 920
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2018	247 722	40 464	288 186
Oprávky k 1.1.2018	144 656	30 659	175 315
Prírastky	6 822	2 200	9 022
Úbytky	7 966	354	8 320
Stav oprávok a OP k 31.12.2018	143 512	32 505	176 017
Účtovná hodnota HM a NM k 1.1.2018	111 314	8 012	119 326
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2018	104 210	7 959	112 169

K 31. decembru 2018 je evidovaný dlhodobý majetok na predaj vo výške 3 230 tis. EUR (3 022 tis. EUR k 31. decembru 2017).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)**Ostatné finančné aktíva**

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Podiely v ETF fondoch	47 123	0	47 123
Podiely vo fonde BISIP	44 826	42 684	2 142
Akcie BIS	7 173	7 009	164
Akcie SWIFT	92	92	0
Inštitút bankového vzdelávania, n.o.	33	33	0
Listinné akcie RVS, a.s.	0	3 806	(3 806)
	<u>99 247</u>	<u>53 624</u>	<u>45 623</u>

Od júna 2018 banka nakupuje podiely vo fondoch Exchange Traded Funds (ďalej len „ETF“) denominované v USD, ktoré majú formu obchodovateľných cenných papierov a obchodujú sa ako bežné akcie na burze cenných papierov.

K 31. decembru 2018 banka eviduje podiely v rámci programu BISIP realizovaného prostredníctvom nepriameho investovania na onshore čínskom trhu vládnych cenných papierov. Podiel banky predstavuje 1,35% na celkovej hodnote fondu (1,57%-ný podiel k 31. decembru 2017, pozri časť B, písm. b).

Podiel banky na základom imaní BIS predstavuje 0,51% (0,51% k 31. decembru 2017). Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25%). Nesplatená časť podielu (75%) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané v EUR z celkového podielu NBS v BIS vedenom v XDR (pozri pozn. 27).

Banka eviduje akcie spoločnosti SWIFT, čo predstavuje 0,0245%-ný podiel na základnom imaní (0,0245%-ný podiel k 31. decembru 2017).

NBS vykazuje od roku 2008 vklad do základného imania spoločnosti Inštitút bankového vzdelávania NBS, n.o. Bratislava. Podiel banky na základnom imaní spoločnosti predstavuje 100%.

V júni 2018 valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti RVS, a.s. v likvidácii schválilo rozdelenie likvidačného zostatku spoločnosti. Podiel NBS na likvidačnom zostatku predstavoval 3 770 tis. EUR. Znehodnotenie podielu vo výške 36 tis. EUR bolo zúčtované do nákladov banky (pozri pozn. 25).

Časové rozlíšenie a náklady budúcich období

Položka predstavuje najmä časové rozlíšenie kupónov z dlhopisov vo výške 241 170 tis. EUR (201 900 tis. EUR k 31. decembru 2017).

Ostatné

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Vklady - kolaterály k derivátom	13 830	37 070	(23 240)
Reálna hodnota úrokových swapov - zisky	12 737	8 491	4 246
Investičné úvery poskytnuté zamestnancom	4 545	5 789	(1 244)
Úrokové futures	2 671	920	1 751
Ostatné	4 284	3 528	756
	<u>38 067</u>	<u>55 798</u>	<u>(17 731)</u>

Účelom poskytnutých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika protistrany v prípade poklesu hodnoty swapových obchodov na strane NBS. Medziročný pokles objemu vkladov súvisí s nárastom trhovej ceny swapových obchodov na strane NBS.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)**10. Bankovky v obehu**

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Eurobankovky v obehu emitované NBS	13 312 766	12 037 721	1 275 045
Eurobankovky neemitované NBS	(884 468)	(219 343)	(665 125)
Celkový objem eurobankoviek podľa kľúča NBS na prideľovanie bankoviek	12 428 298	11 818 378	609 920

K 31. decembru 2018 emitovala banka 13 312 766 tis. EUR, čo je o 884 468 tis. EUR viac (k 31. decembru 2017 o 219 343 tis. EUR viac) v porovnaní s objemom alokovaným NBS podľa kľúča na prideľovanie bankoviek (pozri časť B, písm. h). Uvedený rozdiel predstavuje záväzok NBS voči Eurosystemu (pozri pozn. 18).

11. Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Bežné účty pre systém povinných minimálnych rezerv	2 191 672	1 831 084	360 588
Jednodňové sterilizačné obchody	91 000	122 000	(31 000)
	2 282 672	1 953 084	329 588

Bežné účty predstavujú peňažné rezervy úverových inštitúcií, ktoré podľa Štatútu podliehajú systému povinných minimálnych rezerv (ďalej len „PMR“). Systém PMR umožňuje priemerné plnenie peňažných rezerv úverových inštitúcií počas stanovenej udržiavacej periódy, ktorá je zverejňovaná ECB. PMR sú úročené priemernou sadzbou pre hlavné refinančné operácie Eurosystemu platnou pre danú udržiavaciu periódu. V zmysle rozhodnutia ECB/2014/23 o úročení zostatkov a prebytočných rezerv sa rezervy, ktoré prevyšujú PMR, úročia percentom nula alebo úrokovou sadzbou pre jednodňové sterilizačné operácie podľa toho, ktorá z týchto sadzieb je nižšia. Od 16. marca 2016 ECB uplatňuje pre jednodňové sterilizačné operácie zápornú úrokovú sadzbu vo výške -0,40% p.a. K 31. decembru 2018 čisté úrokové výnosy plynúce z tohto záväzku predstavujú 4 025 tis. EUR (3 735 tis. EUR k 31. decembru 2017, pozri pozn. 24).

Jednodňové sterilizačné obchody predstavujú jednodňové vklady s vopred určenou úrokovou sadzbou vyhlásenou ECB. Účelom týchto vkladov je poskytnúť zmluvným stranám možnosť uložiť krátkodobý prebytok likvidity. K 31. decembru 2018 bola pre tento typ obchodov platná záporná úroková sadzba vo výške -0,40% p.a.

12. Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Závazky z repo obchodov	2 259 118	563 905	1 695 213
Závazky z repo obchodov so zlatom	103 300	201 374	(98 074)
Vklady prijaté k repo obchodom	8 877	757	8 120
Medzibankové zúčtovanie na Slovensku (SIPS)	87	166	(79)
	2 371 382	766 202	1 605 180

Úroková sadzba pre repo obchody v EUR je v rozpätí -0,10 až -0,43% p.a. (-0,42 až -0,45% p.a. k 31. decembru 2017).

13. Závazky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Verejná správa	889 453	1 496 564	(607 111)
Ostatné záväzky	84 402	106 570	(22 168)
	973 855	1 603 134	(629 279)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Vzhľadom na zmenu metodiky vykazovania v sektoroch bolo upravené porovnateľné obdobie roku 2017 (úprava bola vo výške 77 tis. EUR).

Verejná správa

Banka vykazuje v tejto položke bežné účty a termínované vklady verejnej správy. Najväčší objem položky predstavujú bežné účty štátnej pokladnice.

Ostatné záväzky

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Bežné účty klientov	36 912	63 408	(26 496)
Termínované vklady klientov	41 157	37 463	3 694
Bežné účty pomocných finančných inštitúcií	6 333	5 699	634
	<u>84 402</u>	<u>106 570</u>	<u>(22 168)</u>

14. Záväzky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Bežné účty klientov	20 038 566	20 026 527	12 039
Záväzky z prijatých termínovaných vkladov	3 688 275	1 230 000	2 458 275
Záväzky z repo obchodov so zlatom	964 630	903 498	61 132
Záväzky z repo obchodov	419 973	0	419 973
Vklady prijaté k repo obchodom	2 182	85	2 097
	<u>25 113 626</u>	<u>22 160 110</u>	<u>2 953 516</u>

„Bežné účty klientov“ predstavujú finančné prostriedky najmä na účtoch v TARGET2 klientov, ktorí nemajú povinnosť tvoriť a dodržiavať PMR. Úroková sadzba pre bežné účty klientov je -0,40% p.a. (pozri pozn. 24).

„Záväzky z prijatých termínovaných vkladov“ predstavujú vklady národných centrálnych bánk so splatnosťou jeden až tri mesiace s úrokovou sadzbou v rozpätí -0,40 až -0,41% p.a. (-0,40% p.a. k 31. decembru 2017).

Úroková sadzba pre repo obchody je v rozpätí -0,35 až -0,38% p.a.

Vzhľadom na zmenu metodiky vykazovania v sektoroch bolo upravené porovnateľné obdobie roku 2017.

15. Záväzky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Záväzky z repo obchodov	1 526 606	750 505	776 101
Bežné účty štátnej pokladnice v cudzej mene	18	7	11
Záväzky z prijatých vkladov	30 568	0	30 568
	<u>1 557 192</u>	<u>750 512</u>	<u>806 680</u>

Úroková sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 3,00 až 3,30% p.a. (1,77 až 4,51% p.a. k 31. decembru 2017) a pre repo obchody v GBP je v rozpätí 1,10 až 1,30% p.a.

Úroková sadzba pre prijaté vklady v USD je 3,75% p.a.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

16. Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Závazky z repo obchodov	1 581 555	748 193	833 362
Závazky z prijatých vkladov	331 004	95 889	235 115
	<u>1 912 559</u>	<u>844 082</u>	<u>1 068 477</u>

Úroková sadzba pre repo obchody v GBP je v rozpätí od 0,90 až 1,25% p.a. (0,66 až 0,70% p.a. k 31. decembru 2017), sadzba pre repo obchody v USD je v rozpätí 2,59 až 3,60% p.a. (2,00 až 6,75% p.a. k 31. decembru 2017).

Sadzba pre prijaté vklady v USD je v rozpätí od 2,80 až 3,86% p.a. (1,75 až 6,50% p.a. k 31. decembru 2017).

17. Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF

Banka vedie k 31. decembru 2018 voči MMF záväzkov z alokácie vo výške 413 818 tis. EUR (404 353 tis. EUR k 31. decembru 2017). Hodnota záväzku z alokácie je vedená v XDR. MMF alokoval Slovenskej republike v rámci všeobecnej alokácie 265 mil. XDR a v rámci špeciálnej alokácie 75 mil. XDR.

18. Závazky v rámci Eurosystemu

Táto položka predstavuje čistý záväzok súvisiaci s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu vo výške 884 468 tis. EUR (219 343 tis. EUR k 31. decembru 2017), úročený hlavnou re-finančnou sadzbou. K 31. decembru 2018 banka neeviduje žiadny nákladový úrok plynúci zo záväzku súvisiaceho s alokáciou eurobankoviek v rámci Eurosystemu z dôvodu 0% p.a. úrokovej sadzby.

19. Ostatné záväzky

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	39 146	11 923	27 223
Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období	34 759	16 918	17 841
Ostatné	389 330	325 646	63 684
	<u>463 235</u>	<u>354 487</u>	<u>108 748</u>

Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období

Najväčší objem položky časového rozlíšenia k 31. decembru 2018 predstavujú nákladové úroky z úrokových swapov vo výške 18 578 tis. EUR (9 969 tis. EUR k 31. decembru 2017).

Ostatné

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Euromince v obehu	189 836	175 605	14 231
Bankovky v SKK v obehu	71 737	72 650	(913)
Vklady - kolaterály k derivátom	50 000	5 900	44 100
Mince v SKK v obehu	23 185	23 186	(1)
Reálna hodnota úrokových swapov - straty	20 403	14 718	5 685
Ostatné	34 169	33 587	582
	<u>389 330</u>	<u>325 646</u>	<u>63 684</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Hodnota úrokových swapov k 31. decembru 2018 predstavuje kumulovanú koncoročnú stratu z precenenia, ktorá je v zmysle Usmernenia ECB postupne amortizovaná do hospodárskeho výsledku ako súčasť čistých realizovaných ziskov z úrokových swapov (pozri pozn. 25).

Účelom prijatých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika NBS v prípade poklesu hodnoty swapových obchodov z pozície protistrany. Medziročný nárast objemu vkladov súvisí s poklesom trhovej ceny swapových obchodov u protistrany.

20. Rezervy

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Všeobecná rezerva na finančné riziká	660 000	630 000	30 000
Rezerva na straty z menovopolitických operácií	1 768	756	1 012
Ostatné	13 791	13 093	698
	<u>675 559</u>	<u>643 849</u>	<u>31 710</u>

V súlade s rozhodnutím bankovej rady bola k 31. decembru 2018 všeobecná rezerva na finančné riziká zvýšená o 30 000 tis. EUR z dôvodu zmeny metodiky a nárastu objemu investičných rezerv banky (pozri pozn. 25 a časť B, písm. I).

Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nakúpených v rámci programu nákupu cenných papierov podnikového sektora (ďalej len „CSPP“) Rada guvernérov ECB rozhodla o vytvorení rezervy na straty z menovopolitických operácií v celkovej výške 161 mil. EUR voči kreditným rizikám z menovopolitických operácií počas roka 2018. V zmysle čl. 32.4 Štatútu sú všetky straty súvisiace s držbou cenných papierov nakúpených v rámci programu CSPP, ktoré by sa mali zrealizovať, zdieľané národnými centrálnymi bankami Eurosystemu proporciálne podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB. Vzhľadom na uvedené NBS vytvorila rezervu vo výške jej percentuálneho podielu na splatenom kapitáli ECB platnom v roku 2018 vo výške 1 768 tis. EUR (pozri časť B, písm. b a pozn. 28).

Rezerva na straty z menovopolitických operácií vytvorená v roku 2017 v objeme 756 tis. EUR bola v plnej výške rozpustená z dôvodu predaja dlhopisov z CSPP portfólia v januári 2018.

V položke ostatné rezervy vykazuje banka k 31. decembru 2018 najmä rezervy na záväzky voči zamestnancom vo výške 9 566 tis. EUR (8 501 tis. EUR k 31. decembru 2017).

21. Účty precenenia

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Oceňovacie rozdiely z ocenenia zlata	508 868	469 055	39 813
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cenných papierov	18 272	12 799	5 473
Oceňovacie rozdiely z ocenenia derivátov	12 737	8 491	4 246
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cudzej meny	6 377	10 977	(4 600)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia podielových cenných papierov (BISIP, ETF)	5 768	3 273	2 495
	<u>552 022</u>	<u>504 595</u>	<u>47 427</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

22. Základné imanie a rezervné fondy

V tejto položke sa vykazuje štatutárny fond, ktorý predstavuje splatený kapitál prevzatý z rozdelenia Bilancie aktív a pasív bývalej ŠBČS, ktorý je od vzniku NBS v rovnakej výške 15 490 tis. EUR, a prevzaté základné imanie Úradu pre finančný trh (ďalej len „ÚFT“) vo výške 551 tis. EUR. ÚFT bol s účinnosťou od 1. januára 2006 zo zákona zrušený a pričlenený do NBS.

Rezervné fondy tvorí rezervný fond a kapitálový fond.

Zostatok rezervného fondu NBS k 31. decembru 2018 je vo výške 340 874 tis. EUR (340 874 tis. EUR k 31. decembru 2017). Rezervný fond je tvorený prídelmi z vytvoreného zisku z minulých rokov vo výške 337 412 tis. EUR. Po pričlenení ÚFT do NBS bol k 1. januára 2006 do rezervného fondu NBS prevedený rezervný fond ÚFT vo výške 3 462 tis. EUR.

Zostatok kapitálového fondu NBS k 31. decembru 2018 je vo výške 882 tis. EUR (882 tis. EUR k 31. decembru 2017).

Prehľad zmien na účtoch vlastného imania a kumulovaných strát

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Všeobecná rezerva na finančné riziká	Fondy z oceňovacích rozdielov zisk/(strata)	Neuhradená (strata) minulých rokov	Hospodársky výsledok bežného roka zisk	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2017	16 041	882	340 874	630 000	504 595	(4 661 980)	127 712	(3 041 876)
2. Prevod zisku za rok 2017 do neuhradenej straty min. r.						127 712	(127 712)	
3. Prevod do štatutárneho fondu								
4. Prevod do rezervných fondov								
5. Zmena všeobecnej rezervy na finančné riziká				30 000				30 000
6. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov					5 473			5 473
7. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov					4 246			4 246
8. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata					39 813			39 813
9. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien					(4 600)			(4 600)
10. Zmena oceňovacích rozdielov podielov vo fonde (BISIP, ETF)					2 495			2 495
11. Zisk bežného účtovného obdobia				30 000	47 427	127 712	172 336	172 336
12. Zmena za účtovné obdobie				30 000	47 427	127 712	44 624	249 763
13. Stav k 31.12.2018	16 041	882	340 874	660 000	552 022	(4 534 268)	172 336	(2 792 113)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)**23. Podsúvahové nástroje**

	31.12.2018		31.12.2017		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Menové swapy v EUR	4 328 593	535 703	2 093 482	99 468	2 235 111	436 235
Menové swapy v USD	365 008	144 555	96 781	106 729	268 227	37 826
Menové swapy v CNY	0	16 698	0	15 504	0	1 194
Menové swapy v GBP	167 119	438 487	1 364	12 398	165 756	426 088
Menové swapy v JPY	0	13 190	0	10 814	0	2 376
Menové swapy v CZK	0	3 665 837	0	1 958 097	0	1 707 741
Menové swapy v CHF	0	85 386	0	0	0	85 386
	4 860 720	4 899 855	2 191 626	2 203 010	2 669 094	2 696 845

	31.12.2018		31.12.2017		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Menové forwardy v EUR	2 266	0	0	0	2 266	0
Menové forwardy v CNY	0	2 277	0	0	0	2 277
	2 266	2 277	0	0	2 266	2 277

	31.12.2018		31.12.2017		Zmena	
	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky	Pohľadávky	Závazky
Úrokové futures v EUR	0	296 600	0	50 000	0	246 600
Úrokové futures v GBP	60 367	348 787	169 066	312 208	(108 699)	36 579
Úrokové futures v USD	0	17 467	0	10 006	0	7 461
Úrokové futures v CHF	0	63 005	0	0	0	63 005
	60 367	725 858	169 066	372 213	(108 699)	353 645

24. Čistý výsledok z úrokov

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Investície v EUR, z toho:	90 661	23 179	67 482
čistý výnos z bežných účtov a termín. vkladov	92 610	12 716	79 894
čistý výnos z cenných papierov	2 533	9 989	(7 456)
čistý náklad z derivátov	(13 784)	(10 579)	(3 205)
čistý výnos z repo obchodov	9 214	10 952	(1 738)
ostatné	88	101	(13)
Investície v cudzej mene, z toho:	21 888	8 380	13 508
čistý výnos z cenných papierov	56 160	26 582	29 578
čistý výnos z derivátov	5 377	2 236	3 141
čistý náklad z bežných účtov a termín. vkladov	(4 725)	(3 220)	(1 505)
čistý náklad z repo obchodov	(36 847)	(18 026)	(18 821)
kompensácia s MF SR	1 923	808	1 115
Menovopolitické operácie, z toho:	93 630	79 355	14 275
čistý výnos z cenných papierov	93 739	79 349	14 390
čistý náklad z vkladov a úverov	(4 134)	(3 729)	(405)
čistý výnos z PMR	4 025	3 735	290
	206 179	110 914	95 265

Nárast v položke „Čistý výnos z bežných účtov a termínovaných vkladov“ v EUR súvisí najmä s úročením vkladových účtov klientov (pozri pozn. 14).

Nárast čistých úrokových výnosov z cenných papierov v cudzej mene je dôsledkom nákupov cenných papierov (pozri pozn. 2 a 3).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

Nárast čistých úrokových výnosov z menovopolitických operácií je dôsledkom nákupov cen-
ných papierov držaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

K 31. decembru 2018 banka neevviduje žiadny úrok z remunerácie pohľadávky z prevodu deví-
zových rezerv, remunerácie eurobankoviek a remunerácie TARGET2 z dôvodu 0% p.a. úroko-
vej sadzby (pozri pozn. 8 a 18).

V dôsledku zavedenia záporných úrokových sadzieb na finančných trhoch od roku 2014 a spô-
sobu vykazovania (pozri časť B, písm. c) NBS eviduje k 31. decembru 2018 nasledujúce brutto
úrokové výnosy a brutto úrokové náklady:

	Bil. položka	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Investície v EUR				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		98 084	18 865	79 219
Bežné účty a termínované vklady	L6	93 925	13 936	79 989
Repo obchody	L3, L6	4 159	4 929	(770)
Úrokové náklady brutto, z toho:		(41)	(13)	(28)
Bežné účty	A6	(41)	(13)	(28)
Investície v cudzej mene				
Úrokové náklady brutto, z toho:		(13)	(58)	45
Bežné účty	A2, A3	(13)	(58)	45
Menovopolitické operácie				
Úrokové výnosy brutto, z toho:		4 211	3 928	283
PMR	L2	4 025	3 735	290
Jednodňové sterilizačné obchody	L2	186	193	(7)
Úrokové náklady brutto, z toho:		(4 321)	(3 940)	(381)
Dlhodobejšie refinančné operácie	A5	(4 321)	(3 940)	(381)

Úrokové sadzby vyhlásené ECB:

Účinnosť od	Jednodňové refinančné operácie	Hlavné refinančné operácie	Jednodňové sterilizačné operácie
16.3.2016	0,25% p.a	0,00% p.a	-0,40% p.a

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)**25. Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík**

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Realizované zisky z finančných operácií	16 328	32 513	(16 185)
Čisté zisky z úrokových swapov	11 577	12 851	(1 274)
Čisté zisky z predaja cenných papierov	2 828	18 720	(15 892)
Čisté kurzové zisky	1 959	942	1 017
Čistá strata z podielov pri likvidácii spoločnosti	(36)	0	(36)
Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií	(38 314)	(12 611)	(25 703)
Straty z ocenenia cenných papierov	(18 939)	(4 460)	(14 479)
Straty z ocenenia úrokových swapov	(16 927)	(1 158)	(15 769)
Straty z ocenenia cudzej meny	(2 448)	(6 993)	4 545
Tvorba a použitie rezerv na kurzové, úrokové a úverové riziká a riziká vyplývajúce z ceny zlata	(30 000)	0	(30 000)
Všeobecná rezerva na finančné riziká	(30 000)	0	(30 000)
	(51 986)	19 902	(71 888)

26. Čistý výsledok z poplatkov a provízií

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Poplatky a provízie z investičného portfólia, z toho:	85	117	(32)
Čistý zisk z operácií s klientami	215	216	(1)
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	9	10	(1)
Čistá strata z operácií s bankami	(88)	(71)	(17)
Čistá strata z úrokových futures	(24)	(5)	(19)
Ostatné	(27)	(33)	6
Poplatky a provízie z menovopolitických operácií, z toho:	1 489	963	526
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	2 065	1 527	538
Čistá strata z operácií s bankami	(576)	(564)	(12)
Čistý zisk z výmeny euromincí	67	70	(3)
	1 641	1 150	491

27. Výnos z akcií a podielových účastí

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Predbežné prerozdelenie zisku ECB za bežný rok	13 074	10 840	2 234
Podiel na zisku ECB z predchádzajúceho roka	3 150	2 490	660
Dividendy z akcií BIS	812	1 051	(239)
Dividendy z ETF fondov	567	0	567
	17 603	14 381	3 222

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

28. Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu

Menový príjem v zmysle čl. 32.1 Štatútu a Rozhodnutia ECB/2016/36 o alokácii menového príjmu národných centrálnych bánk zúčastnených členských štátov v znení neskorších predpisov predstavuje čistý ročný príjem z aktív národnej centrálnej banky, ktoré sú vedené ako protihodnota bankoviek v obehu a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Menový príjem vyplýva z plnenia úloh menovej politiky ESCB.

Menový príjem sa rozdeľuje po ukončení hospodárskeho roka v pomere, ktorý zodpovedá podielu NBS na splatenom kapitáli ECB (1,0974%).

Združený menový príjem za rok 2018, ktorým NBS prispela do celkového koša menového príjmu Eurosystemu, bol vo výške 37 154 tis. EUR. Menový príjem zodpovedajúci 1,0974%-nému podielu NBS bol vo výške 133 959 tis. EUR. Rozdiel vo výške 96 805 tis. EUR (78 928 tis. EUR k 31. decembru 2017) predstavuje čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu. Korekciou menového príjmu Eurosystemu za roky 2016 a 2017 sa NBS zvýšili výnosy o 3 865 tis. EUR (korekciou za rok 2016 sa znížili výnosy o 33 tis. EUR k 31. decembru 2017).

V tejto položke banka vykazuje podiel na rezerve voči stratám zo znehodnotenia z menovopolitických operácií vo výške 1 768 tis. EUR v súvislosti s cenným papierom držaným v CSPP portfóliu, ako aj rozpustenie rezervy na straty z menovopolitických operácií vytvorenej v roku 2017 (756 tis. EUR k 31. decembru 2017) z dôvodu predaja dlhopisov v januári 2018 (pozri pozn. 20).

29. Ostatné výnosy a ostatné náklady

Najvýznamnejší podiel na „Ostatných výnosoch“ banky k 31. decembru 2018 predstavujú výnosy z poplatkov a príspevkov subjektov finančného trhu v objeme 9 554 tis. EUR (8 186 tis. EUR k 31. decembru 2017), prijaté poplatky za platobné systémy vo výške 3 109 tis. EUR (3 011 tis. EUR k 31. decembru 2017) a tržby z predaja pamätných a zberateľských mincí v sume 1 715 tis. EUR (1 473 tis. EUR k 31. decembru 2017).

„Ostatné náklady“ banky k 31. decembru 2018 predstavujú najmä náklady na razbu obehových a zberateľských mincí vrátane nákladov služieb s tým súvisiacich vo výške 3 033 tis. EUR (4 359 tis. EUR k 31. decembru 2017).

30. Personálne náklady

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Mzdy a odmeny	(31 293)	(29 678)	1 615
Sociálne náklady	(11 346)	(10 875)	471
Ostatné náklady na zamestnancov	(4 817)	(5 020)	(203)
	<u>(47 456)</u>	<u>(45 573)</u>	<u>1 883</u>

K 31. decembru 2018 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 097 (1 094 k 31. decembru 2017), z toho 104 vedúcich zamestnancov (104 k 31. decembru 2017).

Mzdy a zamestnanecké požitky členov bankovej rady za rok 2018 predstavovali 633 tis. EUR (617 tis. EUR za rok 2017). K 31. decembru 2018 banka neeviduje žiadne nesplatené úvery voči členom bankovej rady, rovnako k 31. decembru 2017.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia. Príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie je súčasťou položky „Ostatné náklady na zamestnancov“.

31. Administratívne náklady

K 31. decembru 2018 tvoria túto položku najmä náklady na technickú podporu a údržbu informačných systémov, náklady na opravy a udržiavanie, spotrebu energie a telekomunikačné náklady v celkovom objeme 10 373 tis. EUR (9 707 tis. EUR k 31. decembru 2017).

Náklady na audit a na overenie účtovnej závierky auditorom boli k 31. decembru 2018 vo výške 89 tis. EUR (86 tis. EUR k 31. decembru 2017). Banka neviduje k 31. decembru 2018 žiadne náklady na uisťovacie a auditorske služby a daňové poradenstvo v zmysle § 18 ods. 6 zákona o účtovníctve.

32. Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	31.12.2018	31.12.2017	Zmena
Odpisy dlhodobého hmotného majetku	(6 822)	(6 713)	109
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku	(2 200)	(2 045)	155
	<u>(9 022)</u>	<u>(8 758)</u>	<u>264</u>

33. Služby súvisiace s výrobou bankoviek

K 31. decembru 2018 náklady na tlač eurobankoviek predstavovali 4 911 tis. EUR (93 tis. EUR k 31. decembru 2017).

34. Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem

V zmysle § 43 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov je NBS platiteľom dane z výnosov (príjmov), ktoré jej plynú z dlhopisov emitovaných na území Slovenskej republiky. Za rok 2018 NBS odviedla zrážkovú daň vo výške 28 884 tis. EUR (28 460 tis. EUR k 31. decembru 2017). Zvýšenie oproti predošlému obdobiu vo výške 424 tis. EUR bolo z dôvodu nárastu cenných papierov realizovaných za účelom menovej politiky (pozri pozn. 7).

35. Hospodársky výsledok

Hospodársky výsledok banky k 31. decembru 2018 predstavuje zisk vo výške 172 336 tis. EUR (zisk 127 712 tis. EUR k 31. decembru 2017). Najväčší podiel na zisku predstavujú čisté úrokové výnosy (pozri pozn. 24).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2018 – Poznámky
(v tis. EUR)

D. UDALOSTI, KTORÉ NASTALI MEDZI DŇOM, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, A DŇOM ZOSTAVENIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

V súlade s čl. 33 Štatútu rozhodla Rada guvernérov ECB na svojom zasadnutí dňa 20. februára 2019 o rozdelení čistého zisku ECB za rok 2018 medzi jednotlivé centrálné banky, a to v pomere podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB. Výnos NBS z rozdelenia zisku vo výške 4 215 tis. EUR je zaúčtovaný do účtovného obdobia 2019.

V súlade s čl.29.3 Štatútu v zmysle pravidelnej päťročnej aktualizácie boli upravené vážené podiely národných centrálnych bánk Eurosystému. K 1. januáru 2019 sa výška kapitálového kľúča NBS upravila na 0,8004% (0,7725% do 31. decembra 2018), výška eurosystémového kľúča NBS sa upravila na 1,1497% (1,097% do 31. decembra 2018), výška kľúča na pridelovanie eurobankoviek sa upravila na 1,0575% (1,0095% do 31. decembra 2018).

V dôsledku očakávaného odchodu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie v roku 2019 a následného vystúpenia Bank of England z ESCB sa predpokladá opätovná úprava podielov národných centrálnych bánk ESCB na základnom imaní ECB v priebehu roka 2019.

Po 31. decembri 2018 nenastali významné udalosti, ktoré by si vyžadovali ďalšie úpravy v účtovnej závierke za rok 2018.

Bratislava, 5. marca 2019

doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.
guvernér

Ing. Miroslav Uhrin
výkonný riaditeľ
úsek finančného riadenia,
bankových obchodov
a informačných technológií

Ing. Jana Langerová
riaditeľka
odbor finančného riadenia

Deloitte.

Deloitte Audit s.r.o.
Digital Park II, Einsteinova 23
851 01 Bratislava
Slovenská republika

Tel: +421 2 582 49 111
Fax: +421 2 582 49 222
deloitteSK@deloitteCE.com
www.deloitte.sk

Zapísaná v Obchodnom registri
Okresného súdu Bratislava I
Oddiel Sro, vložka č. 4444/B
IČO: 31 343 414
IČ pre DPH: SK2020325516

Národná banka Slovenska

DODATOK SPRÁVY NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA K VÝROČNEJ SPRÁVE v zmysle § 27 odsek 6 zákona č. 423/2015 Z. z.

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

- I. Overili sme účtovnú závierku Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“) k 31. decembru 2018 uvedenú na stranách 70 - 99 priloženej výročnej správy banky, ku ktorej sme dňa 5. marca 2019 vydali správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky v nasledujúcom znení:

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“), ktorá zahŕňa súvahu k 31. decembru 2018, výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2018 a výsledku jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade s Usmernením Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov sa bližšie uvádza v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, ktoré sú relevantné pre náš audit účtovnej závierky, a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že získané audítorské dôkazy poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS zodpovedá za zostavenie a verné zobrazenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz v súlade s usmernením ECB a zákonom o účtovníctve, a za interné kontroly, ktoré Banková rada NBS považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, aby neobsahovala významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky Banková rada NBS zodpovedá za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú reálnu možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá obsahuje názor audítora. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, ale nie záruku, že audit vykonaný podľa Medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí prípadnú významnú nesprávnosť. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak by bolo opodstatnené očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov, ktoré boli prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/o-nas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálnej prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 245 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.

V rámci auditu v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus počas celého auditu. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a vykonávame audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre názor audítora. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej v dôsledku podvodu je vyššie ako riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie aby sme vyjadrili názor na efektívnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód, ako aj primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich informácií zverejnených Bankovou radou NBS.
- Predkladáme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne používa účtovnú zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú takéto zverejnené informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery však vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane zverejnených informácií, ako aj to, či účtovná závierka verne zobrazuje uskutočnené transakcie a udalosti.

II. Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe – dodatok správy nezávislého audítora

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o NBS"). Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky sme zodpovední za oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a za vyhodnotenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

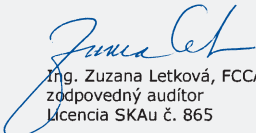
Vyhodnotili sme, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS.

Podľa nášho názoru, na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2018 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávne v výročnej správe, ktorú sme obdržali po dátume vydania správy z auditu účtovnej závierky. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Bratislava 30. apríla 2019

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

V mene spoločnosti
Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1	Príspevky k medziročnému rastu HDP	9	Graf 22	Štruktúra eurobankoviek spracovaných v NBS v roku 2018	42
Graf 2	Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie	10	Graf 23	Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov eurobankoviek v SR a eurozóny v roku 2018	43
Graf 3	Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	11	Graf 24	Porovnanie štruktúry zadržaných falzifikátov euromincí v SR a eurozóny v roku 2018	44
Graf 4	Príspevky zložiek inflácie k celkovému zrýchleniu priemernej dynamiky (2018 – 2017)	11	Graf 25	Počet platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2017 a 2018	46
Graf 5	Štruktúra vývoja inflácie HICP	11	Graf 26	Hodnota platieb spracovaných v TARGET2-SK v rokoch 2017 a 2018	46
Graf 6	Vývoj reálneho a nominálneho HDP	12	Graf 27	Pomer počtu cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2018	47
Graf 7	Príspevky hlavných veličín trhu práce k zmene nezamestnanosti	13	Graf 28	Pomer hodnoty cezhraničných a domácich platieb poslaných účastníkmi T2-SK v r. 2018	47
Graf 8	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	14	Graf 29	Porovnanie počtu transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2017 a 2018	48
Graf 9	Vývoj indexov NEER a REER	16	Graf 30	Porovnanie hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS v rokoch 2017 a 2018 (mld. EUR)	48
Graf 10	Vývoj kľúčových sadzieb ECB	17	Graf 31	Podiel počtu transakcií v rámci SIPS a cez STEP2 v roku 2018	48
Graf 11	Vývoj likviditnej pozície Eurosystemu	18	Graf 32	Podiel hodnoty transakcií v rámci SIPS a cez STEP2 v roku 2018	49
Graf 12	Bilančná suma Eurosystemu	18	Graf 33	Podiel počtu SEPA úhrad a SEPA inkás na celkovom počte transakcií	49
Graf 13	Podiel jednotlivých finančných sektorov na aktívach finančného sektora k 31. 12. 2018	20	Graf 34	Podiel hodnoty SEPA úhrad a SEPA inkás na celkovej hodnote transakcií	49
Graf 14	Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2018	24			
Graf 15	Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2018	25	ZOZNAM GRAFOV V BOXOCH		
Graf 16	Porovnanie priemerných hodnôt slovenských akceptovateľných aktív v roku 2017 a 2018	25	Box 1	Úrokové sadzby nezabezpečeného peňažného trhu	19
Graf 17	Použitie akceptovateľných aktív v roku 2018	25	Graf A	Zobchodované objemy vstupujúce do výpočtu úrokových sadzieb	19
Graf 18	Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív	26	Graf B		
Graf 19	Dlhopisové portfóliá NBS v roku 2018 – nominálne hodnoty cenných papierov	26			
Graf 20	Dlhopisové portfóliá NBS k 31. 12. 2018 – členenie cenných papierov podľa krajiny emitenta	27			
Graf 21	Denný vývoj emisie eurovej hotovosti	39			

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1	Vývoj HDP podľa použitia	12	Tabuľka 7	Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2018	41
Tabuľka 2	Vývoj ukazovateľov trhu práce	14	Tabuľka 8	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov v SR	42
Tabuľka 3	Bežný a kapitálový účet platobnej bilancie	15	Tabuľka 9	Počet falzifikátov eur zadržaných v Slovenskej republike	43
Tabuľka 4	Finančný účet platobnej bilancie	15			
Tabuľka 5	Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí	39			
Tabuľka 6	Euromince určené pre peňažný obeh dodané do zásob NBS v roku 2018	40			

SKRATKY

AIFMD	smernica o správcoch alternatívnych investičných fondov
II. pilier	starobné dôchodkové sporenie
III. pilier	doplňkové dôchodkové sporenie
BCPB, a. s.	Burza cenných papierov v Bratislave, a. s.
BI	Business intelligence
BIRD	Bankový integrovaný slovník
BIS	Banka pre medzinárodné zúčtovanie
brexit	odchod Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z EÚ
CDCP SR, a. s.	Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s.
CERI	databáza regulovaných informácií a iných informácií podľa zákona o burze cenných papierov a zákona o cenných papieroch
CSDB	Centralizovaná databáza vydaných cenných papierov
ČNB	Česká národná banka
DTI	debt-to-income, ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
ECB	Európska centrálna banka
EIOPA	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov
ESCB	Európsky systém centrálnych bánk
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
ESRB	Európsky výbor pre systémové riziká
EÚ	Európska únia
FRIBS	nariadenie o európskej podnikovej štatistike
FSAP	Financial Sector Assessment Program
GFSR	Správa o globálnej finančnej stabilite
HDP	hrubý domáci produkt
IFRS	medzinárodné účtovné štandardy
IS ŠZP	Informačný systém Štatistický zberový portál
ITS	vykonávací technický predpis
MCR	minimálna kapitálová požiadavka
MiFID II	smernica Európskeho parlamentu a rady 2014/65/EÚ
MiFIR	nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 600/2014
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
NBS	Národná banka Slovenska
NCDCP, a. s.	Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s.
O-SII	lokálne systémovo významné inštitúcie
PRiIP	klúčové informácie pre investičné produkty založené na poistení
RegFaP	Register finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve
ROA	Return on Assets, návratnosť aktív
ROE	Return on Equity, návratnosť kapitálu
RTS	regulačný technický predpis
SBA	Slovenská banková asociácia
SCR	kapitálová požiadavka na solventnosť
SICAV	Investičný fond s premenlivým základným imaním

SR	Slovenská republika
SSM	Single Supervisory Mechanism, jednotný mechanizmus dohľadu
ŠZP	Štatistický zberový portál
UDF	útvár dohľadu nad finančným trhom
WEO	Svetový ekonomický výhľad

LEGISLATÍVA – SKRATKY

opatrenie NBS o úveroch na bývanie	opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2016 z 13. decembra 2016, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie
opatrenie NBS o spotrebiteľských úveroch	opatrenie Národnej banky Slovenska zo 14. novembra 2017 č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver
zákon o alternatívnom riešení sporov	zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o bankách	zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o cenných papieroch	zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (zákon o cenných papieroch) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
devízový zákon	zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
zákon o dohľade nad finančným trhom	zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení	zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve	zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o kolektívnom investovaní	zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov
zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti	zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o platobných službách	zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o poisťovníctve	zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o riešení krízových situácií na finančnom trhu	zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o rozhodcovskom konaní	zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov
zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní	zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o spotrebiteľských úveroch	zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o starobnom dôchodkovom sporení	zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

delegované nariadenie č. 529/2014	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 529/2014 z 12. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy na posudzovanie závažnosti rozšírení a zmien v prístupe založenom na interných ratingoch a v pokročilom prístupe merania
nariadenie CRR	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012
nariadenie CSDR	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. júla 2014 o zlepšení vyrovnaní transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012
nariadenie EMIR	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov
nariadenie MiFIR	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012
nariadenie o prospekte	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1129 zo 14. júna 2017 o prospekte, ktorý sa má uverejniť pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu, a o zrušení smernice 2003/71/ES
nariadenie PRIIP	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1286/2014 z 26. novembra 2014 o poskytovaní kľúčových informácií týkajúcich sa štruktúrovaných retailových investičných produktov a poisťných produktov s investičnou zložkou
smernica AML	smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES
smernica CRD IV	smernica EP a Rady č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES
smernica IORP II	smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2341 o činnostiach inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia a o dohľade nad nimi
smernica MiFID	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS
smernica MiFID II	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ

smernica o sprostredkovaní poistenia smernica Solventnosť II	smernica 2002/92/ES Európskeho parlamentu a Rady z 9. decembra 2002 o sprostredkovaní poistenia smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 335, 17. 12. 2009)
smernica PSD 2	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2015/2366 /EU z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES
smernica o distribúcii poistenia	smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97 o distribúcii poistenia
usmernenie o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov	usmernenie ESMA z 3. júla 2013 č. ESMA/2013/232 usmernenia o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov